

Lietuvos Respublikos
Seimo
ketvirtoji sesija

2018 m. gegužės 8 d.
166 ir 167 posėdžiai

Stenogramos

91

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

IV (PAVASARIO) SESIJA

2018 m. gegužės 8 d.

Rytinis posėdis Nr. 166

Seniūnų sueigos patikslintos 2018 m. gegužės 8 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
Seimo Gegužės 3-iosios deklaracijos projekto Nr. XIIIIP-2066(2) svarstymas ir priėmimas	7
Seimo nario A. Gumuliausko kalba	7
Šios deklaracijos priėmimas	8
Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 27, 29, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1668(2)ES svarstymas	8
Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1352(2) svarstymas	8
Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2, 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1465VK svarstymas	9
Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-281(3) svarstymas	9
Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1448 svarstymas	10
Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-729 svarstymas	12
Administracinių nusižengimų kodekso 356, 459, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIII-694 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1309(2) svarstymas ir priėmimas	12
Šio įstatymo priėmimas	12
Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 40 ir 83 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-967 svarstymas	13
Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-968 svarstymas	14
Civilinio proceso kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-969 svarstymas	14
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1938(2) svarstymas	14
Civilinio kodekso 6.547 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2010 ir Žemės įstatymo Nr. I-446 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2011 pateikimas (J. Jarutis)	14
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 15 d. nutarimo Nr. XIII-1031 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2068 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (M. Majauskas)	18
Šio nutarimo priėmimas	18
Žemės mokesčio įstatymo Nr. XI-1829 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2065 pateikimas (M. Majauskas)	18
Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4688(5)VK priėmimo tęsinys	23
Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 2, 5, 8, 12, 21, 27, 44, 45, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1804(2), Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo Nr. I-1324 5 ¹ ir 10 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1805(2) ir Valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12 ⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1806(2) svarstymas	30

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 4, 6, 20, 28 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1947 ir Statybos įstatymo Nr. I-1240 24, 27, 28, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1948 pateikimas (R. Karoblis)	31
Principinės kariuomenės struktūros 2019 metais, planuojamos principinės kariuomenės struktūros 2024 metais nustatymo, karių, civilinę krašto apsaugos tarnybą atliekančių statutinių valstybės tarnautojų ir kariuomenės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų (išskyrus darbuotojus, gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), ribinio skaičiaus 2019 ir 2024 metais patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2064 pateikimas (R. Karoblis)	34
Seimo nutarimo „Dėl Dariaus Biekšos atleidimo iš Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nario pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-2023 pateikimas (L. Antanavičienė)	37
Seimo nutarimo „Dėl Renato Pociaus skyrimo Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nariu“ projekto Nr. XIIIIP-2024 pateikimas (L. Antanavičienė)	38
Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1650 pateikimas (E. Radišauskienė)	41
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ (projektas Nr. PNP-51) priėmimas	43

Vakarinis posėdis Nr. 167

Vyriausybės pusvalandis

Sveikatos apsaugos ministro Aurelijaus Verygos pranešimas dėl esminių farmacijos sektoriaus reguliavimo pakeitimų ir jų naudos visuomenei

Sveikatos apsaugos ministro A. Verygos kalba	44
Sveikatos apsaugos ministro A. Verygos atsakymai į Seimo narių klausimus	46
Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 2, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 29, 30, 31, 32, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1729, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 2, 6, 7, 9, 11, 14, 15, 18, 23 straipsnių ir šeštojo skirsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 27 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-730 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1730, Baudžiamojo proceso kodekso 51 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1731 ir Europos sutarties dėl teisinės pagalbos prašymų perdavimo ratifikavimo įstatymo Nr. I-1201 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1732 pateikimas (E. Misiūnas)	50
Baudžiamojo proceso kodekso 20, 21, 22, 188 ir 189 straipsnių pakeitimo ir Kodekso priedo papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1659ES pateikimas (E. Misiūnas)	53
Baudžiamojo proceso kodekso 43, 170, 176, 179, 183, 188 straipsnių pakeitimo ir 3 ¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1591 pateikimas (E. Misiūnas)	55
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1567, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 27, 29, 33 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ² , 29 ¹ straipsniais įstatymo Nr. XIII-692 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1568 ir Administracinių nusižengimų kodekso 415 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1569 pateikimas (E. Misiūnas)	58
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1875, Administracinių nusižengimų kodekso 27, 34, 420, 422, 423 ir 424 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 31 ¹ ir 693 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1876 pateikimas (P. Martinkus)	61
Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1643 pateikimas (M. Puidokas)	64
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	66

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

- A – alternatyvus teisės aktas
- ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
- GR – Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
- VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 166 STENOGRAMA

2018 m. gegužės 8 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS,
Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja I. ŠIAULIENĖ*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiami kolegos, labas rytas, pradėdame Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. gegužės 8 d. Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 90 Seimo narių.

R. Budbergytė. Prašau.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Tiesiog ir mane užregistruokite, nes nespėjau paspausti.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū.

10.01 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2018 m. gegužės 8 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas ir tikslinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Po Seniūnų sueigos gauta Teisės departamento išvada išbraukti 2-3 klausimą. Jis ir išbrauktas. Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Ar daugiau turite pasiūlymų dėl darbotvarkės? Galime pritarti darbotvarkei bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

10.01 val.

Seimo Gegužės 3-iosios deklaracijos projektas Nr. XIII-2066(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo Gegužės 3-iosios deklaracijos projektas Nr. XIII-2066(2). Pranešėjas – Seimo narys A. Kubilius.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, mano kalba bus labai trumpa. Praeitą ketvirtadienį ši rezoliucija buvo pateikta. Esame trys bendraautoriai: Seimo Pirmininkas, G. Kirkilas ir aš. Ji, aišku, yra skirta tai dienai ir turi tarptautinį aspektą, kad buvo svarstoma kartu dalyvaujant ir Lenkijos Seimo ir Ukrainos Aukščiausiosios Rados atstovams. Kolegos A. Gumuliauskas ir E. Jovaiša, taip pat ir P. Urbšys per šitas dienas pateikė panašių pastabų dėl Abiejų Tautų tarpusavio įsipareigojimo akto tikslesnio pavadinimo ir taip pat dėl kai kurių kitų terminų. Aš visas jas priėmiau, įregistravau antrą projektą ir toliau siūlau tiesiog bendru sutarimu pritarti.

PIRMININKAS. Diskutuoti užsirašė Seimo narys A. Gumuliauskas. Prašau.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamieji kolegos, pati Liublino unija ir jos sudarymo aplinkybės tikrai buvo nevienareikšmiškos. Kada buvo planuota sudaryti federacinę Abiejų Tautų Respubliką, mūsų derybininko J. Chodkevičiaus pastangomis, LDK suverenumas buvo išplėstas, ir faktiškai Abiejų Tautų Respublika tapo tokia hibridine valstybe (tarp federacijos ir konfederacijos).

Be abejonės, J. Chodkevičiaus pastangomis, LDK suverenios teisės buvo praplėstos, todėl mes ir akcentavome, kad tai yra suverenių valstybių sąjunga. Malonu, kad kolega Andrius atsižvelgė į tai, aš manau, kad dabar su tomis pastabomis, kurios yra įtrauktos į deklaracijos galutinį tekstą, mes tikrai sutinkame. Jeigu mes būtume šiek tiek anksčiau gegužės 2 dieną pamatę šitą tekstą, aš manau, kad jokių problemų dėl tos deklaracijos priėmimo gegužės 3 dieną nebūtų buvę. Tikrai kviesčiau ateityje, jeigu yra, sakykim, tokių istorinių problemų dėl vieno ar kito kokio nors akto teksto, tam yra Valstybės istorinės atminties komisija, galite kreiptis: tikrai išvengsime

nesusipratimų ir darbo kokybė pagerės. Aš siūlau pritarti po svarstymo šiai deklaracijai, kadangi ji tikrai kokybiškai yra kitokia.

PIRMININKAS. Daugiau diskutuoti niekas neužsirašė. Priėmimas. Pagal Statuto 184 straipsnį po rezoliucijos projekto svarstymo Seimas nusprendžia, ar priimti rezoliuciją be pataisų. Šiuo atveju – deklaraciją.

Už – keturi, prieš nėra užsirašiusių. (*Balsai salėje*) Balsuojame.

Šios deklaracijos priėmimas

Gerbiami kolegos, galime pasidžiaugti vienbalsiu rezultatu. Balsavo 100 Seimo narių: už – 100. Deklaracija priimta. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, ta gražia proga... A. Kubilius. Prašom.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Aš, kaip bendraautoris, noriu pasveikinti ir padėkoti, kad suradote tokį gerą skaičių, balsavusių už. Labai ačiū. Visiems ačiū.

PIRMININKAS. Dėkodami visiems už tokį gerą skaičių galime paminėti kitą gerą skaičių ir pasveikinti mūsų kolegą Seimo narį S. Tumėną, įstojus į rimtą klubą. (*Plojimai*)

10.07 val.

Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 27, 29, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 4¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1668(2)ES (svarstymas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Fizinių asmenų bankroto įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 4¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1668. Pranešėjas – Seimo narys V. Rinkevičius, Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstymas.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Biudžeto ir finansų komitetas apsvaistė Fizinių asmenų bankroto įstatymo projektą, atsižvelgė į Teisės departamento bei Teisės ir teisėtvarkos komiteto pastabas ir pritarė projektui bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Teisės ir teisėtvarkos komitetas – A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Sveiki visi. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Fizinių asmenų bankroto įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą ir nusprendė siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti Fizinių asmenų bankroto įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektui ir patobulinti projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš nėra, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų už užsirašė Seimo narys M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiami kolegos, čia taip labai biurokatiškai nuskambėjo visas procesas, bet iš tikrųjų pats projektas yra pakankamai svarbus. Vienas dalykas, į kurį norėčiau atkreipti dėmesį, kad šiuo projektu yra nustatoma: jeigu sukėlei žalą, padaręs tyčinį nusikaltimą ar nusikaltimą iš neatsargumo, tokią žalą tu vis tiek privalėsi gražinti, negalėsi bankrutuoti ir pabėgti nuo materialinės ir moralinės žalos atlyginimo. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Daugiau dėl motyvų niekas neužsirašė. Ar galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarata.

10.10 val.

Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1352(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1352(2) svarstymas. Pranešėja – Seimo narė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Komitetas apsvaistė šį įstatymo projektą, bendru sutarimu nutarė iš esmės jam pritarti, šiek tiek jį patobulino ir įregistravo projektą Nr. 2. Apgailestavome, kad negalėjome atsižvelgti į papildomo komiteto išvadą, sujungti šį

ir vėlesnį įstatymų projektus, nes vėlesnį įstatymo projektą vis dėlto siūlytume gražinti Vyriausybei dar patobulinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada. Atsiprašau, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvada – Z. Streikus. Nematau. G. Burokienė. Prašom.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė šį klausimą. Sprendimas buvo iš esmės pritarti įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1352 ir pasiūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas bei pasiūlyti pagrindiniam komitetui įstatymo projektą sujungti su Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2, 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIIIP-1465. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Komiteto išvados pateiktos. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Po svarstymo galime pritarti bendru sutarimu? Balsuojame. Gerai, balsuojame.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 96, prieš nebuvo, susilaikė 1 Seimo narys. Po svarstymo projektui Nr. XIIIIP-1352 pritarta.

10.12 val.

Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2, 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1465VK (svarstymas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2, 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1465VK. Pranešėja – Seimo narė I. Šimonytė. Svarstymas.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Šį įstatymo projektą komitetas taip pat apsvarstė. Atsižvelgiant į tai, kad Valstybės kontrolė 2017 m. kovo 29 d. valstybinio audito ataskaitoje „Ar sudarytos sąlygos viešojo sektoriaus vidaus kontrolės sistemai efektyviai veikti“ pateikė išties daug ir labai svarbių rekomendacijų ir pateiktas įstatymo projektas tik iš dalies ir fragmentiškai atsižvelgia į Valstybės kontrolės pastebėjimus, turėtų būti iš esmės peržiūrėta įstatymo taikymo sritis; turėtų būti conceptualiai sutvarkyti vidaus kontrolės principai; turėtų būti aiškiai apibrėžtos vidaus kontrolės dalys; taip pat pakankamai reglamentuota vadovų atsakomybė ir kiti aspektai; pačių vidaus audito tarnybų steigimas viešajame sektoriuje, nes yra daug skirtingų situacijų ir daug modifikacijų, kada yra reikalingi skirtingi sprendimai. Mes diskutavome apie tai komitete taip pat ir su Vyriausybės atstovais ir bendru sutarimu galiausiai priėmėme sprendimą, ir siūlome Seimui gražinti Vyriausybei šį įstatymo projektą patobulinti, ką, bent jau kiek supratome iš Vyriausybės atstovų intencijų, tikrai pati Finansų ministerija supranta, kad reikėtų padaryti. Tai siūlyčiau Seimui pritarti tokiam sprendimui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėl komiteto išvados niekas neužsirašė kalbėti. Ar galime pritarti bendru sutarimu, ar reikia balsuoti dėl Audito komiteto siūlymo gražinti iniciatoriams tobulinti? Galime pritarti bendru sutarimu. Ačiū, pritarta.

10.15 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-281(3) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-281(3). Pranešėjas – Seimo narys P. Gražulis, Audito komitetas. Svarstymas.

P. GRAŽULIS (TTF). Audito komitetas apsvarstė ir vienbalsiai nutarė atmesti šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Nebūčiau kalbėjusi, bet matau, kad gerbiama Virginija nori pasisakyti dėl savo įstatymo projekto.

Išties išsamiai svarstėme šitą projektą, atsižvelgėme į daugelį dalykų, visų pirma į Vyriausybės išvadą ir į tai, kad nors pats įstatymo tikslas iš tikrųjų yra svarbus ir pati problema yra spėjama, kiti būdai turėtų būti pasitelkti šitai problemai spręsti. Tai taip pat paminėta ir Vyriausybės išvadoje.

Komitete taip pat buvome sutarę, kad Vyriausybė, nieko nelaukusi, Aplinkos ministerijai demonstruojant tinkamą lyderystę, pasiūlys vis dėlto civilizuotus ir kvalifikuotus sprendimus, dabar įstatymų, tiesą sakant, netgi ir leidžiamus, o jeigu reikia ką nors patobulinti, tai tada tuos patobulinimus, kad būtų galima šią problemą išspręsti.

Atmetimas nėra dėl to, kad pati problema nespėjusi, bet dėl to, kad išties pasiūlytas sprendimo būdas, tiek komiteto, tiek Vyriausybės nuomone, nėra tas būdas, kuriuo reikėtų šią problemą spręsti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – Seimo narė V. Vingrienė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas Pirmininke. Šito įstatymo projekto tikslas buvo dėl iškilusių problemų urėdijų reformos kontekste, kai su tarnybinėmis reikmėmis netinkamuose butuose daug metų gyvenančiais jau išėjusiais į užtarnautą poilsį ten dirbusiais eiguliais ar kitais miško darbuotojais (jie kartu atliko tų pastatų priežiūros funkciją ir galiausiai miško priežiūros funkciją) šiuo metu nutraukiama sutartis ir būstai atiduodami parduoti aukcionuose, o tie žmonės metami į gatvę. Tai yra labai rimta socialinė problema, todėl mes šią problemą norime išspręsti ir suteikti galimybę šitiems žmonėms įsigyti būstus. Be abejo, projekte komitetams svarstant buvo įžvelgta tam tikrų kaip ir pavojų, tačiau jis yra svarstytinas.

Aš labai norėčiau paprašyti, kad mes, socialiai atsakingi, plataus požiūrio politikai, pasižiūrėtume labai rimtai į šią klausimą ir spręstume šių žmonių problemas, nes tai iš tikrųjų yra pakankamai... socialinė problema, turėtume leisti šią projektą ne atmesti, o jį tiesiog tobulinti ir ieškoti kitų išeičių. Aš pati tikrai nesirengiu nuleisti rankų, tikrai eisiu iki galo ir ieškosiu būdų, kaip išspręsti šitas problemas ir padėti tiems žmonėms, kurie tikrai buvo daug metų maitinti pažadais. Jiems buvo netgi suteikta kaip ir galimybė ir pažadėta, kad jie galės tuose būstuose pasilikti arba galės net ir privatizuoti. Šiandieną mes turime jiems suteikti galimybę. Tuo labiau kad savivaldybės juos perimti kaip socialinius būstus atsisako dėl labai didelio nusidėvėjimo, kai kurie net 70 % nusidėvėję, o socialinių būstų savivaldybėse nėra.

Mes turime spręsti šią problemą ir ieškoti išeičių. Galbūt suteikti galimybę jiems gyventi, kol jie yra gyvi. Mes tikrai turime ieškoti išeičių. Ne vien tikrai urėdijų problema. Čia yra kartu ir krašto apsaugos, ir vidaus reikalų problemos, klausimai. Tokių žmonių yra gana daug. Todėl aš labai prašau šią projektą gražinti tobulinti ir ieškoti sprendimų, kaip padėti tiems žmonėms.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Turime apsispręsti balsuodami, nes buvo skirtingos nuomonės. Kas pritaria Audito komiteto išvadai atmesti, balsuoja už, kas nepritaria tokiai išvadai, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 59, prieš – 8, susilaikė 31. Pritarta komiteto išvadai – projektas atmestas. (*Balsai salėje*)

Replika po balsavimo – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš norėčiau repliką po balsavimo, kad vis dėlto tie žmonės, kurie parėmė komiteto išvadą, jaustųsi ramūs. Ponia Virginija gerai žino, kad šią projektą patobulinti taip, kad būtų išspręsta ta problema, neįmanoma, todėl yra reikalingi kiti projektai, kuriais galėtume tą problemą išspręsti, jeigu iš viso įstatymą reikia keisti. Tiesiog siūlyčiau kartu su Vyriausybe ir su Aplinkos ministerija tą sprendimą rasti, visi bus patenkinti ir tos bėdos bus išspręstos. Labai ačiū.

PIRMININKAS. V. Vingrienė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). ...pasisakyti. Mes truputį suklydome su gerbiama Ingrida, čia kitas projektas bus svarstomas. Dabar buvo visiškai kitas klausimas. Dėl dabartinio 1-7 klausimo, atrodė, mes pasisakėme kartu čia, dėl urėdijų tarnybinių butų.

Dabar buvo balsuojama visiškai dėl kito projekto.

10.20 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1448 (svarstymas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1448. Pranešėjas – Seimo narys N. Puteikis. Svarstymas.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Audito komiteto sprendimas – atmesti. Bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū.

Motyvai. Motyvai už – Seimo narys K. Mažeika. Nėra salėje. Motyvai prieš – Seimo narys R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Iš tiesų siūlau nepritarti komiteto pozicijai, nes žmonės, kurie dirba Trečiojo amžiaus universitete, kurie užsiima šia visuomenine veikla, aš manau, turėtų turėti galimybę ir teisę gauti. Jeigu pasižiūrėsime į mūsų regionus, rajonus, būtent šie žmonės ir yra mūsų šviesuliai, arba, kaip sakyti, to švietimo nešėjai. Jeigu pažiūrėsime į miestus, mes tokios problemos neturime. Iš tiesų aš siūlau nepritarti komiteto pasiūlymui, tada, atmetus komiteto išvadą, būtų galimybė paskirti kitą pagrindinį komitetą. Bet Trečiojo amžiaus universiteto steigėjams, dalyviams tikrai reikėtų pritarti.

Sako, ne tas. Tai kitas tada, atsiprašau. Sukeisti laikai? (*Šurmuly salėje*) Šitas yra. Pirmininke, vadinasi, čia yra supainiota darbotvarkė, nes mes turime, kad būtent šitas projektas... (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. Projektas Nr. XIIIIP-1448.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Tada atsiprašau, Pirmininke. Šitas yra dėl pirmenybės teisės įgyti tiems, kurie dešimt metų pragyveno.

PIRMININKAS. Taip.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Taip pat siūlau atmesti šitą komiteto projektą ir paskirti kitą komitetą – Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Mano įsitinimu, keista, kai mes žmones, kurie gyvena dešimt metų ir daugiau ir dirba savo darbą, ar tai būtų girininkai, ar tai būtų eiguliai, ar tai būtų kokie nors inspektoriai, ar kariškiai, ar dar kiti asmenys, iškraustome, iškeliamo. Tai buvo, galima sakyti, daugiau tarnybiniai butai, aišku, jie nebuvo privatizuoti, todėl tikrai siūlau, kolegos, nepritarti šiam projektui, kad žmonės galėtų juos įsigyti.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narė A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Tiesiog raginčiau pritarti pagrindinio komiteto pozicijai ir norėčiau atkreipti kolegų dėmesį į tai, kad tiek Vyriausybės, tiek Specialiųjų tyrimų tarnybos išvados yra išskirtinai neigiamos. Pavyzdžiui, Specialiųjų tyrimų tarnyba pabrėžia, kad projektas sukuria spragų, ir tada juo pasinaudoti ir lengvatomis būstui įsigyti galės pasinaudoti netgi asmuo, kuris gali turėti pakankamai lėšų ir neatitinka socialiai remtino asmens kriterijų. Taip pat STT atkreipia dėmesį, kad šiuo projektu, jo teikiamomis lengvatomis galės pasinaudoti ir asmenys, kurių šeimos nariai turi kitus būstus, arba asmenys, kurie turėjo būstą ir yra pardavę. Tikrai projektas sukuria labai daug spragų, todėl siūlyčiau jį atmesti ir pritarti komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Turime apsispręsti ir balsuoti dėl Audito komiteto išvados. Kas balsuoja, kad projektas būtų atmetas, balsuoja už, kiti balsuoja prieš arba susilauko. (*Šurmuly salėje*)

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 41, prieš – 15, susilaukė 47. Išvadai nepritarta. Turime paskirti kitą komitetą. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Tiesiog siūlyčiau paskirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą.

PIRMININKAS. Ačiū. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Tikrai ne Teisės ir teisėtvarkos komitetas, nes ir taip nesusitvarko su darbais. Darbų yra labai daug ir Teisės ir teisėtvarkos komitetas delsia su išvadamis jau net mėnesį, o gal du. Tai yra socialinis klausimas ir tai turėtų svarstyti Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Mano galva, tai yra teisingiausia, bet tikrai ne Teisės ir teisėtvarkos komitetas. (*Balsai salėje: „Teisingai.“*)

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Tiesiog labai prašyčiau nešmeižti Teisės ir teisėtvarkos komiteto, pažiūrėkite į darbotvarkes, kur turime po 40 įstatymų projektų, ir pamatysite, kad mes tikrai dirbame puikiai.

PIRMININKAS. Ačiū. A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, Pirmininke. Kadangi tai yra valstybės turtas, aš siūlyčiau Biudžeto ir finansų komitetą.

PIRMININKAS. Skelbiu alternatyvų balsavimą. Pirmiausia balsuosime dėl pirmojo ir antrojo pasiūlymų, t. y. TTK, toliau SRDK. Kas balsuoja už, balsuoja už TTK, kas balsuoja prieš, balsuoja už SRDK. Iš tų, kas laimės, balsuosime alternatyviai su BFK. R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Mieli kolegos, aš manau, kad bus paprasčiau, yra pasiūlyti trys komitetai, mes turime tris mygtukus, galbūt tiesiog išsiaiškiname kuris kuris ir tada balsuojame, kiekvienas pasirenka: Teisės ir teisėtvarkos komitetas – mygtukas „už“, antras pasiūlymas buvo Socialinių reikalų ir darbo komitetas – mygtukas „prieš“, Biudžeto ir finansų komitetas – mygtukas „susilaikau“. Tada dėl tų, kurie surinks daugiausia, mes turėsime antrą balsavimą, arba iš karto paaiškės.

PIRMININKAS. Ačiū už pasiūlymą. Ar nebus nepasitenkinimo Seimo narių, kaip praeitą kartą yra buvę, kai balsavome iš karto už tris? Nebus. Vadinasi, balsuojame iš karto už tris komitetus, kaip pasakė R. Baškienė: TTK – mygtukas „plus“, SRDK – mygtukas „minus“ ir BFK – mygtukas „susilaikau“.

Balsavo 107 Seimo nariai: už TTK balsavo 35, už SRDK – 40, už BFK balsavo 32 Seimo nariai. Vadinasi, bus Socialinių reikalų ir darbo komitetas.

Gerbiami kolegos, pasitarkime, ar reikia dar kartą balsuoti? (*Balsai salėje*) Nereikia. Gal tuo ir baikime. Siūloma svarstyti gegužės 31 dieną. Pritariame? Ačiū.

10.30 val.

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-729 (svarstymas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-729. Pranešėjas – Seimo narys J. Razma, Ekonomikos komitetas. Svarstymas.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kaip žinote, šis projektas skirtas viešųjų įstaigų vadovams įforminti, neįforminti pagal Darbo sutartį. Komitetas apsvarstė tą pateiktą iniciatyvą ir, atsižvelgęs į Teisės departamento, Vyriausybės išvadas, bendru sutarimu siūlo projektą atmesti.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvuoti niekas neužsirašė. Ar galime pritarti komiteto išvadai bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

10.31 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 356, 459, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIII-694 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1309(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 356, 459, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIII-694 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1309(2). Pranešėja – Seimo narė A. Širinskienė, Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymas.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas balandžio 18 dieną svarstė įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1309 ir pritarė jam bendru sutarimu – šešiais balsais už, kartu pritarė tiek patobulintai projekto redakcijai, tiek ir visoms pastaboms.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ar prašote ypatingos skubos? Ypatinga skuba. Jau yra, gerai.

Priėmimas. Pastraipsniui. Pataisų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu 1 straipsniui? Pritarta. Ar galime pritarti bendru sutarimu 2 straipsniui? Pritarta.

Ir dėl viso įstatymo projekto kalbėti norinčių nėra. Balsuojame dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 96, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-729) priimtas. (*Gongas*)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – projektas Nr. XIIIIP-1309. (*Balsai salėje*) Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1309) yra priimtas.

10.34 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 40 ir 83 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-967 (svarstymas)

Darbotvarkės 1-10a klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo 40 ir 83 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-967. Pranešėjas – S. Šedbaras. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai yra trijų projektų paketas. Kolega T. Tomilinas siūlo papildyti Administracinių bylų teisenos įstatymą ir atitinkamai Administracinių nusižengimų kodekso ir Civilinio proceso kodekso įstatymus. Esmė yra tai.

Du dalykai. Viena vertus, yra siūloma numatyti sankcijas už šalies piktnaudžiavimą procesinėmis teisėmis.

Antras dalykas. Jeigu šalis nepagrįstai atsisakė spręsti ginčą neteisminiu būdu.

Pagal Administracinių bylų teisenos įstatymą yra svarstomi tik Valstybės tarnybos įstatymu reguliuojami ginčai, kuriems jokios ikiteisminio nagrinėjimo tvarkos nėra numatyta. Iš karto galima kreiptis į teismą ir teisme jie yra nagrinėjami dėl operatyvumo.

Taigi komitetas balandžio 25 dieną svarstė, įvertint Vyriausybės, Teisėjų tarybos, Teisės departamento kategoriškai neigiamas išvadas ir visų devynių dalyvavusiųjų balsų dauguma priėmė sprendimą visus šiuos tris projektus atmesti, nes tai tikrai nėra šio įstatymo reguliavimo dalykas. Tai yra Darbo kodekso reguliavimo dalykas. Darbo kodekse visa tai yra reglamentuota privaloma ikiteisminė darbo, o ne tarnybinių ginčų nagrinėjimo tvarka. Iš esmės aš pristačiau iš eilės tris projektus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs pristatėte tris projektus, bet kalbėsime dėl kiekvieno atskirai. Projektas Nr. XIIIIP-967. Dėl motyvų užsirašė Seimo narys A. Sysas. Motyvai už.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, tai, ką pasakė komiteto atstovas... Tuo labiau kad ir mūsų komitetas svarstė. Intencija, ką siūlė mūsų kolega T. Tomilinas, yra svarbi, bet, ko gero, buvo sukeisti kai kurie dalykai, nes darbo ginčų tvarkos yra puikiai sprendžiamos.

Apskritai reikėtų akcentuoti ir sutelkti dėmesį į tai, kas vyksta netgi valstybinėse institucijose (aš jau nekalbu apie privatų verslą), kai reikia išspręsti vienokį ar kitokį ginčą, užtikrinti Darbo kodekso tam tikras nuostatas. Yra be galo didelis pasipriešinimas. Kolegos, manau, pasiūlymai plaukia būtent iš to, kad yra nusiskundimų, jog įstatymas galioja, bet, deja, jo realizavimas ir įgyvendinimas, jeigu kalbėtume apie darbo tarybas, jų formavimą, atstovų dalyvavimą valdybose... Yra didelis pasipriešinimas net (noriu pabrėžti) valstybinių įstaigų vadovų. Ne kartą klausiau čia net Ministro Pirmininko, kaip bus su tokiais dalykais? Todėl, manau, komitetas pasakė tobulinti, bet šiuo atveju mes pritariame, kad reikia atmesti jį ir suformuluoti iš naujo tas problemas, kurios šiandien pasitaiko darbo santykiuose. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, po Darbo kodekso priėmimo mes čia visi žadėjome įstatymų iniciatyvas, kurios didintų derybinę galią, skatintų socialinį dialogą, mažintų paskatas bylinėtis su darbuotoju. Viena iš tų pataisų yra šie projektai. Jie yra pirmi, yra sudėtingi. Taip teisiškai atmesti, sukritikuoti, parodyti kokias nors teises problemas, spragas yra lengva, bet daug sunkiau yra kurti naują teisinį reguliavimą, kuris yra netipiškas, eina prieš srovę, įgalina žmogų. Kiek teisininkų, tiek buvo nuomonių apie šį projektą. Tai tikrai nėra vienareikšmiškai, bet aš pritariu iš esmės Socialinių reikalų ir darbo komiteto pozicijai, t. y. gražinti iniciatoriams tobulinti.

Aš noriu visus informuoti, kad yra sukurta speciali darbo grupė, kuri rengia tokį kompleksinį Kolektyvinių derybų skatinimo įstatymą, ir šitos idėjos guls į to įstatymo pagrindą. Aš jūsų labai prašau tiesiog leisti tobulinti šias iniciatyvas. Ačiū.

PIRMININKAS. Nuomonės išsakytos. Turime apsispręsti po svarstymo. Jeigu pritariate atmesti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą, balsuojate už, jeigu turite kitokią nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 91 Seimo narys: už – 81, prieš – 3, susilaikė 7. Projektas atmetas.

10.40 val.

Administracinių nusizengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-968 (svarstymas)

Darbotvarkės 1-10b klausimas, įstatymo projektas Nr. XIIIIP-968. S. Šedbaras jau pristatė šį projektą, taip pat Teisės ir teisėtvarkos komitetas siūlo atmesti. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Turime balsuoti dėl komiteto išvados. Kas pritaria komitetui, balsuoja už, kiti – kitaip.

Balsavo 91 Seimo narys: už – 91, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo. Pritarta komiteto nuomonei ir projektas atmetas.

10.41 val.

Civilinio proceso kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-969 (svarstymas)

Ir darbotvarkės 1-10c klausimas, projektas Nr. XIIIIP-969. Taip pat S. Šedbaras jau pristatė šį projektą. Teisės ir teisėtvarkos komitetas taip pat siūlo atmesti. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl komiteto išvados. Kas pritaria, balsuoja už.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 92, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo. Pritarta komiteto nuomonei, projektas atmetas.

10.42 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1938(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1938(2). Pranešėjas – Seimo narys E. Jovaiša, Švietimo ir mokslo komitetas. Svarstymas. Kviečiu E. Jovaišą į tribūną.

Akademike Eugenijau Jovaiša, kviečiu jus į tribūną!

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, Seimas Švietimo ir mokslo komitetas nagrinėjo šitą pateiktą įstatymo projektą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kalbėti niekas nenori. Galime pritari bendru sutarimu po svarstymo? (*Balsai salėje*) M. Majauskas nori kalbėti. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiamieji kolegos, dar noriu atkreipti dėmesį, nors ir labai reikalingas įstatymo projektas, bet dar sutarčių nėra. Pirmoji sutartis, kaip su prantu, Lietuvos, Latvijos, Estijos bus trišalė. Tai kviečiu ne tik patį įstatymo projektą priimti, bet ir kreiptis į vykdomąją valdžią, kad būtų kuo greičiau pasirašytos sutartys su kitomis šalimis, ypač Europos Sąjungos, kad tas *užskaitymas* universitetų įvyktų kuo greičiau ir nereikėtų eiti per įvairias biurokratinės kliūtis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, aš jau klausiu, ar pritariame po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritaria.

Gerbiami kolegos, sutaupėme laiko, todėl siūlau kelti klausimus iš apačios aukštyn. Ar J. Jirutis būtų pasiruošęs pristatyti projektą Nr. XIIIIP-2011?

10.46 val.

Civilinio kodekso 6.547 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2010, Žemės įstatymo Nr. I-446 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2011 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-10a ir 2-10b klausimai – projektai Nr. XIIIIP-2010 ir Nr. XIIIIP-2011.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Šie du įstatymai susiję.

Įstatymo parengimą paskatinusios priežastys yra susijusios su žemės ūkio ministro problematika ir atsižvelgiant į tai, kad praktikoje žemės ūkio srityje dažnai pasitaiko atveju, kai žemės

ūkio paskirties žemės neatlygintino perdavimo naudoti sandoriai sudaromi žodžiu, o toks būdas pagal dabar galiojančias Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymo nuostatas nėra galimas. Siekdami išvengti piktnaudžiavimo teise, siūlome papildyti įstatymus, kad žodinė žemės neatlygintino perdavimo naudoti sutartis taptų teisinės sistemos dalimi.

Pasiūlytas Civilinio kodekso 6.547 straipsnio pakeitimo įstatymas, kurio 1 straipsnio 1 dalyje būtų įrašyta „žemės ir panaudos sutarčių forma“. Taip pat siūloma pakeisti 2 dalį, kad žemės nuomos sutartis turi būti rašytinė, dabar ir galioja, ir žemės panaudos sutarties forma turi būti rašytinė, kai sklypo dydis yra didesnis nei 3 hektarai ir sutarties galiojimo laikas ilgesnis nei treji metai.

Taip pat yra Žemės įstatymo Nr. 1-446 30 straipsnio pakeitimo įstatymas, kai prie sandorio dalies yra pridedamas privatus... žemės sklypo planas, išskyrus, kai privatus žemės sklypas perduodamas neatlygintinai naudoti ne ilgiau negu trejus metus.

Įsigaliojimas būtų nuo šių metų spalio 31 dienos.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. Klausia Seimo narys J. Baublys. Ruošiasi S. Šedbaras.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, aš suprantu, kad daug žemdirbių ūkininkų turi problemų su sutartimi, bet prašom pasakyti, kodėl siūlote būtent 3 hektarus, juk kai kurie nuomoja ir penkis, ir daugiau? Ar tuos kiekius tinka įrašyti, būtent kiekius, ar neužtektų įrašyti, kad galioja žodinė sutartis, ir būtų priimtina visiems ūkininkams? Ačiū.

J. JARUTIS (LVŽSF). Galbūt. Aišku, kolegos gali teikti siūlymą. Mano argumentas buvo, kad dažniausiai tokie sklypai yra apie nedideles gyvenvietes. Man pačiam teko dalyvauti 1990–1993 metais, kai kaime gyvenantiems žmonėms buvo dalinama po 2 ar 3 hektarus, tai mano siūlymas susijęs su tuo. Bet svarstymo metu, aš manau, būtų galima teikti ir kitokius pasiūlymus.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys S. Šedbaras. Ruošiasi E. Pupinis.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, jūs ką tik paminėjote, kad dažniausiai. Tai, matyt, dažniausiai ir būna, kad tokie sklypeliai yra užimami ir dirbami. Sakykite, kaip tada su privačia nuosavybe ir pagarba jai? Ar taip sudėtinga surasti savininką ir parašyti trijų eilučių panaudos sutartį? Bet kad ji būtų, būtų rašytinė, būtų aiškus savininkas ir būtų aiškiai išreikšta jo valia. Ar tai yra tokia didelė problema?

J. JARUTIS (LVŽSF). Matote, su tokia problema yra susiję keliasdešimt tūkstančių Lietuvos žmonių. Siekiant eliminuoti tą problemą, yra toks pasiūlymas. Žinoma, aš manau, labai reti atvejai, kai be savininko žinios kas nors dirba tą žemę. Tiesiog būtų tam tikras palengvinimas, iš principo normaliam pasaulyje garbės žodis yra daug svarbesnis už rašytinį, bet pas mus, deja, pasitaiko kitaip. Tai tiesiog kaip siūlymas, kad jeigu didesnis kaip trys, tai ilgesniam laikotarpiui. Tada būtų jau privaloma turėtų rašytinę panaudos sutartį

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys E. Pupinis. Ruošiasi R. Žemaitaitis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, kaip iš tikrųjų jūs suprantate tą rašytinę panaudos sutartį, jeigu ilgesnis terminas nei metai? Taip buvo reglamentuota įstatymu, kad jeigu ne ilgiau kaip metai, tai gali būti nerašytinė, tačiau ministras išaiškino, kad jeigu kiekvienais metais po metus, tai nieko tokio. Kaip jūs, teikdami šį įstatymą, suprantate nerašytines sutartis? Ar tik metams bus leidžiama sudaryti nerašytines sutartis dėl 3 hektarų, ar kasmet?

J. JARUTIS (LVŽSF). Aš suprantu, mano pasiūlymas – iki trejų metų. Manau, iki trejų metų, o ne kasmet pratęsti.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamas kolega, aš suprantu, kaip ne teisininkui... nežinau, aišku, kas tą projektą parengė, bet tas projektas prieštarauja Konstitucijai.

Kitas dalykas, jūs tokiu savo projektu išvis paneigėte žmogaus teisę į nuosavybę. Jūs, įrašydami savo projekte, tarsi pasakote, kad iki trijų hektarų gali būti niekieno žemė: jei pirmas kuolą įsmeigė – tai bus mano žemė, jei kitas įsmeigs – kito žemė bus. Tiek jūs, tiek aš šiek tiek žemės ūkyje gaudomės, dirbame žemę ir, ko gero, puikiai žinome, jūs savo patirties turite nemažai, tam yra žemės ūkio ministro įsakymas, kuriame nusakomos taisyklės. Jis yra 2016 m. gruodžio 1 d.,

po to – 2017 metų, ten aiškiai pasakyta, kad visos sutartys turi būti rašytinės, jeigu norima deklaruoti ir norima jas teikti.

Tai mano yra kitas, kolega, jums klausimas. Kodėl jūs norite savo projektu paneigti nuosavybės teisės buvimą Lietuvoje, nes tai yra pirmas toks Europoje projektas, kai jūs tarsite netiesiogiai pasakote, kad nesvarbu, kieno nuosavybė yra, jeigu kaime kokia moteriškė maždaug sakė, gali dirbti, rašyti nereikia, gali daryti ką tu nori? Tai yra nuosavybės paneigimas.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ne, tai aš jau prieš tai atsakiau, kad žodinis susitarimas turėtų irgi galiooti. Aš nesutinku su jumis, kad... (*Balsai salėje*) kas nors tą žemę valdo. Jei jis duoda leidimą jums, kaip piliečiui, iki trejų metų ta žeme naudotis, tai tas turėtų galiooti.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Įrodymą! Kaip įrodymą pridėsite? Čia ne dviratis.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys S. Jovaiša. Ruošiasi A. Anušauskas.

Klausia A. Anušauskas. Ruošiasi A. Sysas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėju, Lietuvoje egzistuoja dar apie 3 tūkst. žmonių, kurie turi 5 tūkst. hektarų ir apskritai nėra įforminę savo prie sodybų esančių sklypų, anuomet jiems suteiktą naudotis, bet juos naudoja, jie juos, matyt, ir nuomoja. Kokia šiuo atveju vis dėlto išeitis siūloma? Ar gali būti pasiūlyta tiems iki 3 hektarų? Kokios išeitys, įteisinant tas žemės panaudos formas tiems žmonėms, nes egzistuoja ir tokia problema, kai tie žmonės dažniausiai vyresnio amžiaus, tokie socialiai remtini?

J. JARUTIS (LVŽSF). Nelabai supratau klausimo, jeigu atvirai. Apie 5 tūkst. hektarų, sakote, turi. Tai gal galite patikslinti?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Anuomet vadinamieji *trihektariai* buvo suteikti ir dauguma – 99 % privatizavo. Bet liko nedidelė dalis vyresnio amžiaus žmonių, kurie naudojasi teisiškai neįforminę, bet vis tiek sudaro kažkokias žodines sutartis. Ką jiems daryti tokiu atveju?

J. JARUTIS (LVŽSF). Supratau. Pirmiausia, kaip kolega Remigijus sakė, taip, nuosavybė turi būti įteisinta. Bet koku atveju tie, kurie, aš taip galvoju, neturi įsiteisinę tos nuosavybės, tai neturėtų net ir žodinės sutarties sudaryti, perleisti kam nors. Jie nevaldo savo nuosavybės realiai, *de facto* valdo, *de jure* ne. Tai pirmiausia reikėtų įteisinti.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Sysas. Ruošiasi R. Martinėlis.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas kolega, mūsų, kaip Seimo narių, pareiga, nes mes davėme priesaiką, įsipareigojome laikytis Konstitucijos, įstatymų. Todėl mano klausimas: kodėl jūs siūlote eiti neteisiniu keliu ir paraginti ir žemės turėtojus, ir žemės dirbėjus spręsti tą problemą? Kaip jūs sakote, ten 50 tūkst. kažkas dirba kažkieno žemę ir niekas nieko nežino, žodinėmis sutartimis gyvena, o siūlote paprasčiausiai apeiti Konstituciją ir įstatymus?

J. JARUTIS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, man taip neatrodo. Aš siūlau išeitį. Jeigu ji neteisinga, tai jūs padėsite man apsispręsti. Šiuo atveju aš taip nemanau, bet kad problema yra, tai problema yra ir ją tokiu būdu siūlau... Galbūt ne pats geriausias kelias, bet svarstymo metu, kolegos, galėsite padėti ir pataisyti taip, kad neprieštarautų Konstitucijai ir t. t.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys R. Martinėlis. Ruošiasi A. Šimas.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Žodinės sutartys dėl nekilnojamojo turto. Toks gana įdomus variantas. Bet aš norėčiau paklausti, kaip su Europos Sąjungos išmokomis, jeigu dirba žemę ir žodinė sutartis, vis tiek deklaruoja? Ar čia nebus kokių nors teisinių problemų? Nesidomėjote jūs tuo?

J. JARUTIS (LVŽSF). Šiaip tuos dalykus turėtų turbūt reglamentuoti, gal ir yra reglamentuota, Nacionalinė žemės tarnyba ir tos tarnybos, kurios išmokas moka. Praktikoje taip dabar yra taikoma – pagal žodines sutartis. Kaip mes prieš keletą savaitių čia apie tai kalbėjome, tai ir yra tokia praktika, kada pagal žodinį leidimą išmokas gauna ne tas, kuris žemę turi, o tas, kuris dirba. Tas principas, aš manau, turėtų išlikti.

PIRMININKAS. Ir klausia Seimo narys A. Šimas.

A. ŠIMAS (LVŽSF). Ačiū. Dabar tokia mintis iškilo, kad tas žodinis susitarimas... Aišku, su prantu, ūkininkams, dirbantiems žemę, gerai, žemės savininkams irgi gerai, susitaria, bet yra atvejų ir yra su daug tokių atvejų susiduriama, kai žemės savininkai yra keli – trys, du, keturi ar paveldėję. Dabar tas žodinis susitarimas, su kuo turėtų būti? Ar su vienu, ar su dviem? Ar nereikėtų

vis dėlto neiti prie to žodinio susitarimo? Bent paprastas rašytinis susitarimas turėtų būti, kad pasirašytų ir žemės savininkas, ir dirbantis ūkininkas, nes dabar su vienu susitarus, su kitu, neaišku, kaip bus. Čia po to galima traktuoti – vienas davė, kitas nedavė. Kaip šiuo atveju galėtų būti?

J. JARUTIS (LVŽSF). Vėlgi iš tos karčios praktikos, apie kurią mes kalbėjome, taip, aš manau, kad jeigu jau vyksta susitarimas, tai turi vykti su visais savininkais, valdytojais, bet... Aišku, žodinis susitarimas visada irgi yra rizika. Visada kviesčiau ir skatinčiau daryti rašytinius susitarimus, bet...

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau klausimų nėra.

Motyvai už – Seimo narys T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, aš tik primenu, kad mes esame teisės kūrėjai. Jei-gu mes iš karto kritikuojame kolegos poziciją kaip neteisišką arba neteisėtą, reikėtų nurodyti labai aiškius ir svarius argumentus. Svarus argumentas būtų koks nors žmogaus teisės pažeidimas ar tarptautinės teisės pažeidimas, kažkokių bazinių teisės principų pažeidimas, ar ne? Parodykite man, kur žemės ūkio paskirties žemės nuosavybė yra paminėta kokioje nors žmogaus teisių deklaracijoje ir kokiose nors universaliose tarptautinėse sutartyse ir panašiai? Mes čia tam, kad kurtume gerovę mūsų žmonėms, kad kurtume teisinę bazę tai gerovei. Jeigu ta gerovė susijusi taip pat su egzistuojančia praktika kaime, tai svarstykime, diskutuokime. Tikrai nenusodinkime kolegos, kuris pasiūlė tiesiog išspręsti tam tikrus kylančius ginčus ir pasiūlė teisinį kelią. Prašau gerbti mūsų instituciją ir kalbėti vis dėlto argumentais. Aš pasisakau už ir raginu balsuoti už šitą projektą.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiamas Tomai, jeigu Konstitucijos 23 straipsnio – nuosavybė ne-liečiama – pažeidimas nėra žmogaus teisių arba Konstitucijos pažeidimas, tada, ko gero, aš nežinau, gal esu Romos popiežius? Nemoku skaityti Konstitucijos? Taigi pats autorius pasakė, kad yra didžiulė rizika. Mes norime užprogramuoti Civiliniame kodekse konfliktą tarp žmonių, nes ką reiškia žodinė sutartis dėl nekilnojamojo turto? Tai gali būti nieko, kaip mes ir matėme neseniai vieno ministro atžvilgiu. Kai kalbama, kad yra žodinė sutartis, o kitas partneris net nieko apie tai nežino arba sako nežinąs, nes nieko tu negali įrodyti. Negalima sukurti tokios situacijos, tokios teisinės situacijos, ir užprogramuoti Civiliniame kodekse.

Atkreipkite dėmesį į Teisės departamento išvadą: ten pasakyta, kad nuomos santykiai ir panaudos santykiai yra labai panašūs, tik vieni yra atlygintini, kiti neatlygintini. Šiuo atveju mes išderiname tuos santykius ir patį Civilinį kodeksą kaip sistemą šiuo atveju. Čia dėl nekilnojamojo turto, kai jis susijęs su deklaravimu, su išmokų gavimu, mes įveltume į riziką, jeigu tokią normą priimtume, žmogų, kuris dirba žemę, po to, kai jis patirtų tam tikrų neigiamų pasekmių, kaip dabar yra vienu atveju atsitikę. Aš manau, kad tikrai galime ieškoti kokių nors kelių. Juk panaudos sutartis gali būti, kaip minėjau, paprasčiausia trijų eilučių sutartis, bet aiškus savininkas, jo parašas, ir viskas čia tada yra gerai.

PIRMININKAS. Kadangi svarstome du projektus, suteiksiu žodį ir dėl antros nuomonės. Seimo narys J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Pritariu tam, ką sakė kolega S. Šedbaras, kad iš tikrųjų mes čia iš karto suprogramuosime masinius ginčų sprendimus teisme. Nes kai vienas savininkas sakys: aš gavau žodinį sutarimą, o kitas sakys: aš nedaviau to, reikės tuos ginčus nagrinėti teisme. Vienas turės įrodinėti, kad buvo toks sutarimas, kitas – kad ne.

Negana to, kadangi čia nustatytos dvi sąlygos, pažiūrėkite, Teisės departamentas atkreipė dėmesį į tokius dalykus: jeigu sklypo dydis bus mažesnis nei 3 hektarai, tarkim, 2 hektarai 900..., 2,9 hektaro, tai jis galės tada ir 10, ir 20, ir 30 metų naudotis ta žeme, nes yra tik dvi sąlygos, kad turi būti – ir ta, ir 3 hektarai, ir galiojimo laikas ilgesnis nei treji metai. Kitaip sakant, įvedame labai daug neaiškumų vietoj to, kas dabar yra. Dabar viskas aišku: nekilnojamas turtas – turi būti rašytinė sutartis. Ar taip sunku parašyti vieną sakinį: „Aš, toks ir toks, leidžiu naudotis tam ir tam žeme tokį ir tokį laiką.“ Viskas. Dabar įstatymas tai nustato. Jūs siūlote sukelti chaosą, užuot būtų teisinis aiškumas. Akivaizdu, kad tokiam projektui pritarti negalima.

PIRMININKAS. Nuomonės išsakytos. Kviečiu balsuoti po pateikimo. Kas pritaria projektui, balsuoja už.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 41, prieš – 22, susilaikė 30. Po pateikimo nepritarta. (*Balsai salėje*) Balsuosime, ar projektą gražinti tobulinti, ar atmesti. Alternatyvus balsavimas. Kas balsuoja už tai, kas gražintume, balsuoja už, kas už tai, kad projektas būtų atmetas, balsuoja prieš. (*Balsai salėje*) Projektai Nr. XIIIIP-2010 ir Nr. XIIIIP-2011.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 55, prieš – 32. Projektas tobulinamas. (*Balsai salėje*) Projektai tobulinami.

11.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 15 d. nutarimo Nr. XIII-1031 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2068 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 2-9a klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 15 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2068. Pranešėjas – Seimo narys M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas Pirmininke, už galimybę pristatyti projektą. Pradžioje pristatau prašymą įtraukti klausimą į darbotvarkę, kadangi jis nebuvo numatytas pavasario sesijos darbų programoje. Tai projektas, kurį teikiame kartu su 14 kitų Seimo narių iš visų skirtingų frakcijų. Projekto esmė ta, kad juo stengiamės šiek tiek pabandyti subalansuoti smulkiųjų ir stambiųjų ūkininkų veiklos sąlygas, siūlydami atsisakyti nekilnojamojo turto mokesčio lengvatos žemės ūkio paskirties žemei tiems, kurie valdo daugiau negu 500 hektarų, t. y. maždaug daugiau negu 2,5 mln. eurų. Kviečiu leisti pateikti šį įstatymo projektą ir mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausti niekas neužsirašė. Po pateikimo turime apsispręsti, ar galime bendru sutarimu. Balsuojame? Gerai, balsuojame. Kas už tai, kad būtų pritarta po pateikimo?

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 54, prieš – 10, susilaikė 30. Pritarta po pateikimo.

Svarstymas. Ar galime pritarti po svarstymo? Balsuojame.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 56, prieš – 7, susilaikė 34. Pritarta po svarstymo.

Priėmimas pastraipsniui. Vienas straipsnis. Kitokių pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti šiam straipsniui bendru sutarimu? Balsuojame. Balsuojame dėl viso.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 54, prieš – 12, susilaikė 33. Nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-2068) priimtas. (*Gongas*)

11.09 val.

Žemės mokesčio įstatymo Nr. XI-1829 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2065 (pateikimas)

Kviečiu M. Majauską pristatyti Žemės mokesčio įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2065.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju tautos atstovybei už galimybę pateikti šį įstatymo projektą.

Galbūt šiek tiek kelia nerimą nervinga valdančiosios daugumos pozicija, kai jūs balsuojate susilaikydami net ir dėl galimybės pateikti. Man atrodo, tikrai nereikia baimintis šio įstatymo projekto, mes jį tikrai galime tobulinti, jis nėra tobulas, bet man atrodo, kad diskusija dėl jo yra tikrai labai reikalinga.

Pradėsiu nuo to, kad Lietuvoje žemės užvaldymo klausimas yra ganėtinai aktualus ir aštrus, todėl kenčia smulkieji ūkininkai, kurie neturi galimybės dirbti žemės. Europos Sąjungos mastu tai yra keliama net ir žmogaus teisių klausimo lygiu apie gebėjimą ir galėjimą dirbti žemę.

Kaip žinome, Lietuvoje ta situacija yra ganėtinai sudėtinga. Maždaug 3 % susijusių asmenų valdo apie 50 % žemės ūkio paskirties žemės – tokia problema Lietuvoje yra ir ji yra aktuali. Dėl tos priežasties dar 2006 metais buvo įvestas apribojimas, kad asmuo negali valdyti daugiau negu

500 hektarų žemės ūkio paskirties žemės. Vėliau, 2014 metais, buvo praplėstas šis ribojimas įtraukiant ir susijusius asmenis. Deja, nepaisant visų ribojimų, vis dėlto gana daug žmonių, susijusių asmenų, žmonių užvaldė didelius žemės plotus ir šiandien turime įvairią statistiką, bet preliminariai maždaug apie 93 fiziniai ir juridiniai asmenys valdo daugiau kaip 500 hektarų žemės ūkio paskirties žemės, ir tai yra apie 66 tūkst. hektarų. Tai yra gana didelis kiekis.

Šiuo įstatymo projektu mes nesiuolome apmokestinti to, kas yra įgyta neteisėtai. Dėl žemės, kuri buvo įgyta neteisėtai, su kolegomis kreipėmės į žemės ūkio ministrą, o jis kreipėsi į prokuratūrą. Kaip suprantu, tyrimas vyksta ir ta žemė, kuri buvo įgyta neteisėtai, apeinant įstatymus, su ja turės būti labai aiškiai pasielgta, ji turės būti gražinta. Turės įvykti restitucija.

Čia šiandien kalbame apie žemę, kuri buvo įgyta teisėtai ir asmenis, kurie valdo daugiau kaip, susiję asmenys, 500 hektarų žemės ūkio paskirties žemės. Galime suskaičiuoti, kokia tai vertė, jei vidutiniškai vieno hektaro vertinimas šiandien varijuoja per visą Lietuvą apie 5 tūkst. eurų. Tai ar asmenys, kurie valdo 2,5 mln. eurų vertės žemę, turėtų naudotis žemės mokesčio lengvata?

Šiandien žemės ūkio paskirties žemė yra apmokestinama dviem etapais. Pirmasis etapas – yra nustatoma jos vertė. Tada yra pritaikomas lengvatinis tarifas 0,3. Jeigu paimtume žemę... Vidutiniškai pagal registrą dabar žemė yra apie 3 tūkst. eurų, tai paimama 3 tūkst. vienas hektaras, jis yra padalinamas iš trijų ir tada siunčiamas savivaldybei nustatyti nuo nulio iki 4 %. Savivaldybės dažniausiai nustato apie 1 %, šiek tiek daugiau nei 1 %. Efektyvus *rate's*, marža ar, kitaip pavadinus, mokestis, kurį moka už žemės ūkio paskirties žemę net ir stambieji žemvaldžiai, yra maždaug 0,3, 0,4 ar 0,5 %. Tai tikrai, mano akimis žiūrint ir kolegų, su kuriais diskutavome ir teikėme šį įstatymo projektą, tie stambieji ūkininkai neturėtų naudotis šia lengvata ir turėtų pailikti tą lengvatą tik patiems smulkiausiems.

Pritaikius šį įstatymo projektą, t. y. panaikinus lengvatą stambiausiems žemvaldžiams, kurie valdo daugiau negu 500 hektarų, savivaldybės turėtų surinkti maždaug apie 1 mln. eurų, tai keliautų į savivaldybių biudžetus.

Kviečiu pritarti šiam įstatymui po pateikimo ir padiskutuoti apie tai, koks tas tarifas galėtų būti, bet mūsų siūlymas yra, kad mes tiesiog paprasčiausiai atsisakytume lengvatos taikymo, vadinasi, tris kartus padidintume mokesčius stambiesiems žemvaldžiams ir tokiu būdu palengvintume sąlygas smulkiesiems. Taigi didintume konkurenciją ir mažintume socialinę atskirtį žemės ūkio sektoriuje.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti nori Seimo narys R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, iš tikrųjų pritardamas jūsų projektui, aš turiu tokį klausimą. Kalbėjau su savo rajono ūkininkais ir stambiais ūkininkais, kurie turi daugiau kaip 500 hektarų, ir, beje, jie pritaria šitam dalykui, tik klausimas yra vienas: kaip jūs žiūrite, ar ne pats laikas apskritai Seime pateikti visą paketą ir vertinti ūkininkus, kurie turi per 500 hektarų, dėl Europos Sąjungos išmokų mokamų, dėl jų dydžio, dėl diferencijavimo? Nes šiandien mes matome nenormalią situaciją, kada stambieji gauna didžiausią dalį, bet mažiukai nieko negauna.

Mano klausimas yra labai paprastas. Tie patys stambieji ūkininkai mano rajono sako: taip, Remigijau, mes sutinkame atsisakyti šitos lengvatos ir matome, kad ji gal perteklinė, nereikalinga, bet kas gali užtikrinti, kad tie mūsų sumokėti pinigai atiteks tam mažajam ūkininkui, kuris turi 10–12, iki 25 hektarų, kaip jūs sakote, socialiai būtų teisinga žemės ūkio sektoriui? Jie šiandien yra nusmukdyti, rodomas mažiausias dėmesys. Buvęs ministras B. Markauskas savo sprendimais ir savo taisyklėmis dar labiau padarė, kad mažasis ūkininkas negautų išvis jokios europinės paramos.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Tai iš tikrųjų prasminga diskusija. Labai svarbu, kad diskusijose ne užsižiaistume, o eitume žingsnis po žingsnio ir priimtume konkrečius sprendimus. Tai yra pirmasis žingsnis, kurį, mano giliu įsitikinimu, reikėtų priimti, t. y. atsisakyti lengvatos stambiausiems žemvaldžiams. Dažnai net yra diskusija, kad 500 hektarų yra per aukštas laiptelis, jį turėtų leisti žemiau. Stambus yra ne nuo 2,5 mln. eurų, o galbūt nuo 1 mln. eurų, galbūt nuo 0,5 mln. eurų, bet įstatymo projekte yra siūloma 2,5 mln. eurų tas laiptelis, kada būtų atsisakoma tos lengvatos.

Dabar kitos priemonės yra paliekamos savivaldybei. Savivaldybė, surinkdama tas pajamas, nes kaip tik savivaldybė gautų didesnes pajamas, atsisakius šios lengvatos, apie 1 mln. eurų (tai kol kas nėra didelės pajamos, bet jos palaipsniui augtų), galėtų investuoti į geresnes sąlygas smulkiems ūkininkams.

Ir trečioji dalis, kuri yra be galo reikalinga. Apie tai esu kalbėjęs su prieš tai buvusiu žemės ūkio ministru. Tikiuosi, ir naujai paskirtas žemės ūkio ministras pritaras, jog Europos Sąjungos lėšų skyrimas taip pat turėtų priklausyti nuo to, kokią žemės plotą valdo žemvaldžiai. Mano žiniomis, labai panaši politika yra įgyvendinama Vokietijoje, joje yra diferencijuojama. Jeigu valdai labai didelius žemės plotus, tai Europos Sąjungos lėšų gauni reikšmingai mažiau, o gal jų net ir iš viso negauni. Lietuvoje irgi reikėtų kalbėti apie tokią politiką, t. y. ne tik lazdos, bet galbūt ir mažiau morkos politiką.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narė I. Šimonytė. Ruošiasi A. Kubilius.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, iš tiesų ši lengvata, kuri mažina mokesčio bazę, yra turbūt tokia sena, kaip atkurta Lietuvos nepriklausomybė, ir daugybę metų nebuvo peržiūrėta. Akivaizdu, kad jos paskirtis buvo atsižvelgti į jauną, besikuriantį ūkį, visų pirma, į mažus ūkius. Kai mes vertiname situaciją šiandien, akivaizdu, kad yra dalykų, kuriuos reikia keisti, taisyti, ir kai kam šitos lengvatos taikymas yra tikrai visiškai neapagrįstas. Todėl, visiškai pritar-dama jūsų projektui, tiesiog paprašyčiau jūsų vertinimo, tarkim, lyginant su nekilnojamojo turto mokesčiu, kur mes taip pat turime tam tikrą apmokestinimą priklausomai nuo turto vertės. Šiuo atveju žmonės turi sukaupti didelį kiekį žemės. Kaip maždaug pasilygintų efektyvūs tarifai, tu-rint minty, kad pagrindinis savivaldybių žemės mokesčio tarifas yra 1 %?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų čia reikėtų detalesnių skaičiavimų. Bet jeigu teisingai suprantu, mes kalbame apie asmenį, kuris turi maždaug 2,5 mln. eurų vertės butą kur nors Vilniaus senamiestyje, ir asmenį, kuris valdo 2,5 mln. eurų vertės žemės ūkio pa-skirties žemę per visą Lietuvą. Jeigu žiūrėtume šiuo metu prabangaus nekilnojamojo turto mo-kesčio tarifą, kuris yra taikomas, tai nuo 220 tūkst. – 0,5 %, 500 tūkst. – 1 % ir nuo 500 tūkst. – 2 %. Tai efektyvus tarifas išeitų apie 1,5 %, galbūt šiek tiek daugiau. O žemės ūkio paskirties žemės efektyvus tarifas yra maždaug pagal tai, ką savivaldybės taiko – 0,3 %.

Dar kartą pakartosiu. Jeigu turi nekilnojamojo turto – butą ar kelis butus, kurių bendra ver-tė yra apie 2,5 mln. eurų, tai moki 1,5 %, 1,7 %; jeigu turi žemės ūkio paskirties žemės, vertos dau-giau kaip 2,5 mln. eurų, tu moki vos 0,3 %. Taigi iš tikrųjų, jeigu kalbame apie prabangą, ne tik apie žmogaus teisių klausimą, galimybę dirbti žemę, nes žemės kiekis yra ribotas, turėtume bent jau suvienodinti šiuos tarifus.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Kubilius. Ruošiasi E. Pupinis.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, iš tikrųjų pati iniciatyva yra tikrai sveikinti-na ir aš čia neturėčiau ko daug ir klausti. Bet ar jūs, kaip Biudžeto ir finansų komiteto narys, ne-matytumėte galimybės imtis ir platesnės iniciatyvos, nes mūsų pastangos tą problematiką, kai susiformavo tokio latifundinio valdymo žemės Lietuvoje, kaip nors tirti arba inicijuoti bendromis pastangomis pastabas, atrodo, kad sunkiai juda į priekį. Suprantame, čia yra suinteresuotų, kad tokių tyrimų nebūtų ir tokių pasiūlymų negimtų. Tuo tarpu, kaip jūs teisingai pasakėte, Europos Sąjungoje tam skiriama vis daugiau dėmesio. Visai neseniai komisaras G. Otingeris, kalbėdamas apie tiesiogines išmokas ir apie tai, kad trūksta pinigų daugiametei finansinei perspektyvai, užsi-minė, kad iš tikrųjų turėtų būti mažinamos tiesioginės išmokos stambiems žemvaldžiams. Kiek aš žinau, kiek man teko Europos reikalų komitete išsiaiškinti, dabar, iki liepos mėnesio, Lietuva turi galimybę peržiūrėti tiesioginių išmokų reglamentus ir nustatyti, kad virš tam tikros ribos bū-tų mokamos mažesnės tiesioginės išmokos. Ar jūs nesiiimtumėte tokios iniciatyvos – šalia šito įstatymo ieškoti galimybių įtikinti Vyriausybę daryti tokius žingsnius, nes, kaip rodo europiniai tyrimai, kaip tik tiesioginių išmokų neribojimas...

PIRMININKAS. Klauskite!

A. KUBILIUS (TS-LKDF). ...leidžia atsirasti tokioms latifundinėms arba skatina tokias latifun-dines valdas dar labiau didinti.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju už klausimą. Vienas dalykas, kuris iš tikrųjų kelia nerimą, kad tai yra palikta visiškai Vyriausybės diskrecijai ir Vyriausybė nerodo jokios motyvacijos ar iniciatyvos peržiūrėti Europos Sąjungos lėšų skyrimą ir skirstymą, ypač stambiams žemvaldžiams. Todėl, mano giliu įsitikinimu, Seimo atstovybė neturėtų nusišalinti nuo šio proceso ir pati imtis iniciatyvos kreiptis į Vyriausybę, kalbėti su Vyriausybės vadovais apie tai, jog Europos Sąjungos lėšų skyrimas stambiams žemvaldžiams turėtų būti peržiūrimas. Šiandien daug Europos Sąjungos šalių tai jau daro, mes turime ribotą laikotarpį, per kurį galime tai padaryti. Labai svarbu nepraziopsoti, o gal net ir sąmoningai nepramiegoti, kaip kad dabar, atrodo, su žemės ūkio politika...

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys E. Pupinis. Ruošiasi A. Anušauskas.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, jūs minėjote, kad tarifą taip pat nustato savivaldybės. Šiuo metu pasitaiko atveju, kai nors įstatyme ir sakoma, kad tai iki 4 % apleista žemė, turi būti toks tarifas, tačiau kai kurios savivaldybės paprasčiausiai taiko 2 %. Ar nemanote, kad šiuo atveju irgi gali būti tam tikrų manipuliacijų, nes žemės kiekiai yra koncentruoti tam tikrose savivaldybėse ir, tarkim, būtų taikomas atvirkščias tarifas mūsų pateiktam įstatymo projektui? Ar nemanote, kad vis dėlto tokie dalykai, kai neprižiūrima žemė arba tie dideli plotai, būtų atimti iš savivaldybių reguliavimo srities, nustatant tarifą?.. Ačiū.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Jūs keliate tikrai labai prasmingą klausimą, keliate, ar savivaldybės bus pakankamai politiškai stiprios priimti skaidrų ir nepriklausomą sprendimą apmokestinti stambius žemvaldžius taip, kaip nustato iš tikrųjų įstatymas, nes savivaldybės vis dėlto turės teisę sumažinti tą mokesťį. Dabar įstatyme parašyta, kad žemės vertė padalijama iš trijų ir tada perduodama savivaldybei, kuri gali nuo nulio iki keturių pritaikyti. Jeigu mes atimama tą galimybę taikyti lengvatas stambiams žemvaldžiams, kai kurios savivaldybės galės sąmoningai pačios sumažinti tą mokesťį, kurį dabar taiko, nuo 1 % iki 0,3 %. Tai darydamos jos, vienas dalykas, praras lėšas, jos negaus pajamų, todėl nukentės jų biudžetas, antras dalykas, dėl tokių sprendimų, savivaldos sprendimų, tikrai reikės kreiptis į teisėsaugos institucijas, jog būtų iširta.

Na, aš taip įsivaizduoju, kad dabar mes skaitome apie „MG Baltic“ įtaką valstybei ir galbūt kokias nors pastangas ar siekius užvaldyti valstybę, o po dešimties metų, matyt, skaitysime apie stambių žemvaldžių įtaką valstybei, ar čia nebuvo siekių užvaldyti. Aš tikrai kviečiu nebijoti ir balsuoti pagal sąžinę. Matyti, jog stambūs žemvaldžiai šiandien turi išskirtines teises Lietuvoje, gauna dideles Europos Sąjunga lėšas, naudojami žemės mokesčio lengvatomis ir dar galimai daro įtaką valstybinėms institucijoms. Iš tikrųjų kviečiu nebijoti žengti pirmą žingsnį ir pasikalbėti apie tai, kaip mes galėtume subalansuoti stambių ir smulkių ūkininkų teises.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, taip, visiškai pritariu minčiai, kad europinių lėšų skirstymas stambiųjų žemvaldžių naudai nėra teisingas dėl visų kitų ūkininkų, kurie turi mažesnius, vidutinius ūkius. Mes matome pagal tą skiriamų lėšų struktūrą, kad jiems tenka vis dėlto mažesnioji dalis. Bet šiuo atveju kyla tokie pagrįsti klausimai, kurie susiję su Teisės departamento iškeltais klausimais dėl tos ribos, nes yra numatytos ribos pakeitimas ir pagal turimų galvijų skaičių, ji šiek tiek koreliuojama. Jūsų nuomone, ar ta riba 500 hektarų turi būti tokia galutinė, kaip jūs siūlote, ar gali būti šiek tiek pakeista?

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš vėl grįžčiau prie nekilnojamojo turto prabangos mokesčio, šiuo metu nekilnojamojo turto prabangos mokestis pradedamas taikyti nuo 220 tūkst. eurų. Čia mes siūlome tą laiptelį dešimt kartų aukštesnį. Iš tikrųjų pateikęs, registravęs šį įstatymo projektą sulaukiau daug kritikos, jog tas laiptelis yra per aukštas, 500 hektarų yra... Ir tas, kuris turi 500 hektarų, yra stambus ūkininkas, ir tas, kuris turi 100 hektarų – stambus ūkininkas. Iš tikrųjų buvo įvairių siūlymų reikšmingai leisti tą kartele, kad mes labai aiškiai išskirtume, kas yra smulkus ūkininkas ir kas yra stambus ūkininkas. Nes turbūt visi sutiktume, kad tas, kuris turi 2,5 mln. eurų žemės ūkio paskirties žemės, yra turtingas ir tas, kuris turi 1 mln. eurų žemės ūkio paskirties žemės, irgi galėtų būti priskiriamas prie tikrai stambių ar bent jau vidutinių žemės ūkininkų.

Šitoje situacijoje, man atrodo, reikėtų svarstyti stadijoje žiūrėti, kaip tie limitai, kokie turėtų būti nustatyti. Čia aš vadovavausi Žemės įsigijimo įstatymu, kuris apibrėžia ribas. Tai jau įstatyme yra nustatytos ribos, kad negalima įsigyti daugiau negu 500 hektarų, tai aš atsiremiau į jau

galiojančius įstatymus, kad mes užbrėžtume pradžioje tą aukštą ribą ir po to žiūrėtume, kaip veikia toliau.

PIRMININKAS. Klausimų laikas pasibaigė. Ačiū, jūs atsakėte į visus. Dėl motyvų užsirašė Seimo nariai. Motyvai už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pateikimo stadijoje siūlau pritarti šiam projektui, nes vis dėlto keliama labai svarbi problema į viešumą: apmokestinimas pačių stambiausių ūkininkų ir smulkiųjų negali būti vienodas. Jeigu kalbame apie teisingumą, tai teisingumo ištis būtų daugiau. Jeigu kalbame apie tai, kad didesnis ūkininkas, be abejonės, gauna ir didesnes europines išmokas, ir dažniausiai turi galimybę efektyviau pasinaudoti ne tik savo turimais resursais, bet ir siūlomoms europinėms programoms modernizuoti savo ūkius, tai aš manau, kad tai, kas yra siūloma, yra visiškai logiška. Todėl siūlau pritarti ir, jeigu kils kokių abejonų, be abejo, jas spręsti svarstant komitete.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Prieš. Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš principo tas sprendimas nieko vertas, jeigu atvirai pasakyčiau. Šiaip savivalda ir dabar turi galimybę reguliuoti mokesčių už žemę priklausomai... Tarybos turi tokią galią, gali nustatyti tam tikrus žemės sklypus, kur vienas mokes tis ar kitiems iš tikrųjų... Bet šitas bandymas, aš sakyčiau, dar vienas bandymas nubausti dirbančius, kuriančius, dirbančius žemę. Šiaip ar taip, krizės metais žemės ūkis buvo viena iš ekonomikos šakų, kuri tempė mūsų ekonomiką, ir buvo pakilimas. Ir dabar yra progresyvumas – stambiaiems ūkininkams tiesioginių išmokų mažėjimas, kuomet daugiau turi hektarų. Tai aš bent jau nepalaikysiu šito kolegų pasiūlymo. Kolegas kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Ačiū. Tai buvo motyvai prieš. Atsiprašau, neteisingai informavau. Kviečiu balsuoti po pateikimo. Nuomonės išsiskyrė, todėl balsuodami parodykime. Kas pritaria projektui, balsuoja už, kas nepitaria, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 47, prieš – 24, susilaikė 24. Projektui nepritarta. Turime nuspręsti, ką toliau su šiuo projektu darome. M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ar galiu paprašyti frakcijos vardu perbalsuoti, nes vieno balso skirtumas, matau, kad dar ateina Seimo narių. Jeigu galėtume dar kartą? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Motyvų perbalsuoti nepateikta, tai nėra prasmės jo ir skelbti.

J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Norėčiau, kad patikslintume, ar nebalsavo tie, kurie turi didelius žemės plotus? Galbūt po mano klausimo tas balsuojančių skaičius pasikeistų, jei tie asmenys pagalvotų dėl interesų konflikto.

PIRMININKAS. Tai nebuvo man klausimas, kas turi 500 hektarų ar daugiau. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš tiesiog siūlyčiau toliau priimti sprendimą, kaip ir priklausomai, ar gražiname tobulinti, ar negražiname. Nes tikrai argumentų nėra.

PIRMININKAS. K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Iš tikrųjų, gerbiami kolegos valdantieji, nereikėjo šito įstatymo bijoti. Kai dirbau ministru A. Kubiliaus Vyriausybėje, mes iš tikrųjų sukūrėme, manau, normalią mokesčių sistemą, bet ją reikia tobulinti. Šiuo atveju supraskite: didelių ūkių makroekonominiai rodikliai leistų šį mokesčių sumokėti be didelės jiems naštos, o savivaldybės savo ruožtu galėtų šias lėšas skirti ar melioracijai, ar kitiems projektams, kuriems dabar labai trūksta. Savivaldybės galėtų dar reguliuoti šį mokesčių, sumažinti taip pat ir mažiems, ir dideliems. Bet iš tikrųjų takoskyra šandien yra didelė ir didėja. Šis mokesčių (kaip ir kitose šalyse) galėtų padėti sureguliuoti procesą.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu balsuoti ir rinktis: gražinti projektą ar atmesti. Alternatyviai: gražinti tobulinti ar atmesti. Kas balsuoja už, balsuoja, kad būtų gražintas, kas – kad atmestume, balsuoja prieš.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 56, prieš – 42. Projektas gražinamas tobulinti.

Replika po balsavimo – A. Kubilius.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, ką rodė šis balsavimas? Tai, kad šiandien Seime daugumą turi didžiųjų žemvaldžių galia. Čia dabar turime visokių pažymų apie koncerno įkurtas partijas, bet turime problemą su partijomis, kurios yra asocijuotos su koncernais, tik šiek tiek

kitais. Tai šiandien tą ir pamatėme. Aš sveikinu didžiųjų žemvaldžių įsigalėjimą Lietuvos Respublikos Seime ir... Kadangi labai aiškus buvo šis indikacinis balsavimas, tai taip ir teks vadinti šį Seimą – didžiųjų žemvaldžių Seimu.

PIRMININKAS. Dėkoju už sveikinimą. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, Pirmininke, už galimybę pasakyti repliką po balsavimo. Iš tiesų labai apmaudu. Valdančiosios daugumos matomas nerimas. Priminsiu, kad kalbėjome tik apie panaikinimą lengvatos tiems, kurie valdo žemę, kurios vertė yra didesnė nei 2,5 mln. eurų. Labai apmaudu, kad visa valdančioji dauguma balsuodama susilaikė arba balsavo prieš, net per pateikimą nenorėjo kalbėti apie tai, kad smulkių ir stambių ūkininkų pozicijos turėtų būti suvienodintos. Iš tikrųjų tobulinsiu įstatymo projektą ir galbūt grįšiu su dar didesniu siūlymu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Visi turbūt teisingai supratome, kad projektas gražintas tobulinti. Taigi nenusivilkime.

Dabar skelbiu pertrauką iki 12 valandos.

Pertrauka

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, prašom užimti darbo vietas. Norime tęsti šios dienos rytinį posėdį.

12.00 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4688(5)VK (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-12 klausimas – Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4688(5). Priėmimas. Kviečiu Kaimo reikalų komiteto pranešėją P. Čimbarą. Aptarsime visus gautus pasiūlymus.

Mieli kolegos, noriu priminti jums, kad balandžio 26 dieną jau pradėtas priėmimas. 1 straipsnis... mūsų jau yra iš dalies kai kurie pasiūlymai aptarti. Aš dabar prašau komiteto pranešėjo tą vietą, kur Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pateikė pasiūlymą dėl projekto 1 straipsnio 1 dalies – Žemės įstatymo keičiamo įstatymo 9 straipsnio 6 dalies 1 punktą.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Kaimo reikalų komitetas pritarė iš dalies. Čia buvo siūloma atsižvelgti į tai, kad abejotina, ar projektu siūlomas reguliavimas atitinka keičiamo įstatymo 9 straipsnio 6 dalies tikslą, todėl svarstyтина, ar projektu siūlomos naujos nuostatos neturėtų būti išdėstytos kitose keičiamo įstatymo nuostatose. Kaip minėjau, pritarėme iš dalies. Komiteto argumentai: pritarata Vyriausybės 2018 m. vasario 7 d. išvadoje pasiūlytam teisiniam reglamentavimui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių kalbėti nėra. Galima pritari iš dalies pritariant Teisės departamento pasiūlymui.

Kitas Teisės departamento pasiūlymas. Jūs jam pritarėte.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Taip, pritarėme.

PIRMININKĖ. Ar gerbiami Seimo nariai norėtų... Išgirsti nieko nenorėtų. Pritarata komiteto... Taip pat yra dar vienas Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė...

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Pritariame.

PIRMININKĖ. ...pritarti. Dabar sustokime prie Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė. Jūsų argumentai.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Komitetas nepritarė. Komiteto argumentai: šiuos atvejus reglamentuoja Teritorijų planavimo įstatymas. Projektu nesiūloma išimčių, todėl nuomininkas statyti ar rekonstruoti statinius galės tik laikydamasis teritorijų planavimo dokumentų nustatytų reglamentų. Pareiga laikytis sutarties kyla iš Civilinio kodekso nuostatos, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. Kokie statiniai galės būti statomi ar rekonstruojami priklausys nuo sutartyje įrašytų galimybių keisti žemės sklypo naudojimo paskirtį ir (ar) būdą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami Seimo nariai, ar galime pritari komiteto nuomonei nepritariant Teisės departamento pasiūlymui? Galime pritari? Balsuoti čia, deja, nebalsuosime. Mes tik aptariame visus pasiūlymus. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas. 5 dalis.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Siūloma pritarti.

PIRMININKĖ. Pritariame. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas. 7 dalis. Atsiprašau, 6 dalis.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Pritarti.

PIRMININKĖ. Pritarta. Pritariame. 7 dalis.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Pritarti.

PIRMININKĖ. 8 dalis.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Pritarti iš dalies. Komiteto argumentai: pritarta Vyriausybės 2018 m. vasario 7 d. išvadoje pasiūlytam teisiniam reglamentavimui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pritariame iš dalies. Vyriausybės pasiūlymas.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Pritarti.

PIRMININKAS. Pritariame. Dar vienas Vyriausybės pasiūlymas.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Kaip?

PIRMININKĖ. Dar antras Vyriausybės pasiūlymas.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Antras pasiūlymas yra...

PIRMININKĖ. Taip pat komitetas pritarė.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Pritarė. Kaimo reikalų komiteto pasiūlymas pakeisti 9 straipsnio 6 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip: „Ji užstatyta fiziniams ir juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiais ar jų nuomojamais statiniais ar įrenginiais (išskyrus laikinuosius statinius, inžinerinius tinklus bei neturinčius aiškios funkcinės priklausomybės ar apibrėžto naudojimo arba ūkinės veiklos pobūdžio statinius, kurie tarnauja pagrindiniam statiniui ar įrenginiui arba jo priklausiniui). Žemės sklypai, užstatyti fizinių ar juridinių asmenų nuomojamais statiniais ar įrenginiais, išnuomojami tik šių statinių ar įrenginių nuomos terminui. Žemės sklypai išnuomojami teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatyto dydžio, kuris būtinas statiniams ar įrenginiams eksploatuoti pagal Nekilnojamojo turto kadastrę įrašytą jų tiesioginę paskirtį. Išnuomotuose kitos paskirties valstybinės žemės sklypuose draudžiama statyti naujus statinius ar įrenginius, išskyrus esamų statinių priklausinius, inžinerinius tinklus ar susisiekimo komunikacijas, ir rekonstruoti esamus statinius ar įrenginius, daugiau kaip 5 % didinant pagrindinio statinio užimamą žemės plotą, išskyrus atvejus, kai statoma ar rekonstrukcija atliekama Žemės reformos įstatymo 13 straipsnyje nurodytoje neprivatizuojamoje žemėje. Neprivatizuojamoje žemėje nuomininkas statyti naują statinį ar įrenginį arba rekonstruoti esamą statinį ar įrenginį, išskyrus atvejus, kai statomi esamų statinių priklausiniai, tiesiami inžineriniai tinklai ar susisiekimo komunikacijos arba kai, rekonstravus statinį, jo užimamas valstybinės žemės plotas padidėja ne daugiau kaip 5 %, gali, jeigu pabaigus statybos darbus statiniui eksploatuoti reikalingas žemės plotas neviršys išnuomoto žemės sklypo dydžio, tik sumokėjęs į valstybės biudžetą žemės nuomos mokesčio priedą, lygų 20 % išnuomoto žemės sklypo (sklypo dalies, reikalingos statiniui eksploatuoti), kuriame numatoma statyti naują arba rekonstruoti esamą statinį, vidutinės rinkos vertės, apskaičiuotos atliekant vertinimą masiniu būdu Vyriausybės nustatyta tvarka.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, galime pritarti komiteto nuomonei? (*Balsai salėje*) Pritariame.

Dar yra gautas S. Gentvilo ir K. Starkevičiaus pasiūlymas dėl 6 straipsnio 1 punkto. Aš dabar norėčiau atsiklausti komiteto pranešėjo, ar tai nėra susiję su tuo pasiūlymu, kurį mes jau aptarėme priimdami balandžio 26 dieną, dėl kurio Seimo narys S. Gentvilas teikė pasiūlymą, o Seimas, taip pat ir komitetas nepritarė?

P. ČIMBARAS (LSDDF). Taip, galima.

PIRMININKĖ. Todėl balsuoti jau nereikia ir pateikti jau nereikia. Ačiū.

Yra Vyriausybės pasiūlymas. S. Gentvilas, taip. Išsiaiškinkime viską iki galo. Prašau, įjungsimė.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Čia yra bent du pasiūlymai konkrečiai dėl šio straipsnio šios dalies: vienas yra kovo 13 dienos, teiktas su gerbiamu K. Starkevičiumi, ir gegužės 3 dienos. Norėčiau, kad mes balsuotume dėl abiejų, nes buvo nutrauktas svarstymas tuo metu, kai buvo susimaišyta išvadų rengėjo.

PIRMININKĖ. Gerai. Tuoj pasitarsime ir pasakysime. Ką jūs jau įvardinote kovo 3 dienos, deja, šio pasiūlymo svarstyti negalime, nes priėmimas prasidėjo balandžio 26 dieną, o jūsų registruotas kovo 3 dieną, kai jau pradėtas priėmimas, todėl negali būti svarstoma. Ir komiteto pranešėjas norėtų išsakyti argumentus dėl kovo 13 dienos S. Gentvilo ir K. Starkevičiaus pasiūlymo. Tada pirmiausia procedūriškai, ar mes turime svarstyti, reikia komiteto pozicijos. Jeigu turime svarstyti, tada reikės 29 balsų, kurie pritartų. Turime.

Gerbiamasis Simonai, jūs norėtumėte, kad šitas kovo 13 dienos būtų svarstomas? Mes turėtume svarstyti, redakcija šiek tiek skiriasi. Gerbiamieji kolegos, ar yra 29 Seimo nariai, kurie pritartų, kad Seimo narių S. Gentvilo ir K. Starkevičiaus pateiktas pasiūlymas būtų svarstomas, prašome balsuoti. (*Balsai salėje*) Čia norime...

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Nėra.

PIRMININKĖ. Taip, deja, 28 balsai. Vyriausybės pasiūlymas.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Vyriausybės yra pritarta. Yra Kaimo reikalų komiteto pasiūlymas papildyti 1 straipsnį nauja 2 dalimi: „Pakeisti 9 straipsnio 6 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip: ji reikalinga valdžios ir privataus subjekto partnerystės sutarčiai su Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos su investuotojais sudarytai investicijų sutarčiai įgyvendinti – Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo nustatytais principais. Buvusius įstatymo projekto 1 straipsnio 2 ir 3 dalis laikyti atitinkamai 3 ir 4 dalimis.“

PIRMININKĖ. Dėkoju. Galime pritarti? Galime. Dar prieš tai S. Gentvilo ir K. Starkevičiaus. Aš akcentuoju, kad komitetas jų pasiūlymui nebuvo pritaręs.

Kitas pasiūlymas – pakeisti 9 straipsnio 12 dalį. Yra Seimo narių K. Starkevičiaus, E. Pupinio ir A. S. Nausėdos pasiūlymas. Kuris kolega pateiks? Kad būtų aiškiau, gal pateikite, o paskui Seimo nariai apsispręs, ar leisti svarstyti.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Aš palengvinsiu visą dalį, kadangi kai svarstėme komitete, buvo daugeliui punktų nepritarta, o kai kurie dalykai pritarti. Aš manau, kad neverta dabar svarstyti. Sutinku su komitetu.

PIRMININKĖ. Jūs atsiimate?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Atsiimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Svarstome Teisės departamento pasiūlymą.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Komitetas siūlo nepritarti. Komiteto argumentai. Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad žemės sklypo vertės, nuo kurios skaičiuojamas žemės nuomos mokeskis, perskaičiavimas būtų ne nuomotojo teisė, bet pareiga. Taip būtų užtikrinama vienoda visų valstybinės žemės nuomininkų padėtis, visiems perskaičiuojant žemės nuomos mokesčio dydį tokiais pat laiko intervalais.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, galime pritarti komiteto argumentams? Pritariame. Vyriausybė pateikė pasiūlymą. Komitetas?

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Pritarė.

PIRMININKĖ. Pritariame visi. Vyriausybė pateikė dar vieną pasiūlymą.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Komitetas irgi pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Pritariame. Trečias Vyriausybės pasiūlymas.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Komitetas irgi pritarė.

PIRMININKĖ. Pritariame. Dar vienas Vyriausybės pasiūlymas dėl 1 straipsnio 3 dalies nuostatos.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Komitetas pritarė ir komiteto pasiūlymas – pakeisti 9 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip: „Vyriausybė nustato be aukciono išnuomotos valstybinės žemės nuomos mokesčio dydžio nustatymo ir mokėjimo tvarką. Žemės sklypo, išnuomoto be aukciono, nuomos sutartyje turi būti numatyta nuomotojo pareiga kas penkerius metus Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka perskaičiuoti žemės sklypo vertę, nuo kurios skaičiuojamas žemės nuomos mokeskis.“

Šio straipsnio 6 dalies 1 punkte nurodytas žemės nuomos mokesčio priedas į valstybės biudžetą mokamas vieną kartą už žemės sklypą ir turi būti sumokėtas iki statybų pradžios arba lygiomis dalimis ne vėliau kaip per trejus metus nuo statybų pradžios, pirmąją įmoką sumokant iki statybų pradžios.

Nuomos mokesčio priedą mokant dalimis, pirmoji įmoka negali būti mažesnė negu 1/3 žemės nuomos mokesčio priedo, o už išskolinimo likutį nuomininkas moka 5 % metinių palūkanų. Valstybinės žemės nuomotojas kontroliuoja, ar žemės nuomos mokesčio priedas yra mokamas tinkamo dydžio ir laiku. Nustačius, kad buvo sumokėtas ne visas nuomos mokesčio priedas arba jis iš viso nesumokėtas, trūkstamą arba visą nuomos mokesčio priedo sumą Nacionalinė žemės tarnyba Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka išieško į valstybės biudžetą.“

PIRMININKĖ. Dėkojame. Galime pritarti komiteto tokiai redakcijai? Dėkojame.

3 dalis. Pakeisti 9 straipsnio 14 dalį. Yra gautas Seimo narių K. Starkevičiaus, E. Pupinio ir A. S. Nausėdos pasiūlymas. Jūs ir šituos pasiūlymus atsiimate. Dėkojame kolegoms, komitetas jiems nepritarė.

Seimo narys S. Gentvilas teikia pasiūlymą.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Komitetas nepritarė.

PIRMININKĖ. S. Gentvilas atsisako. Dėkojame. Nesvarstome.

Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Pritarė.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė. Pritariame. Vyriausybės pasiūlymas.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Pritarė.

PIRMININKĖ. Pritariame. Ir dar vienas Vyriausybės pasiūlymas.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Irgi pritarė.

PIRMININKĖ. Pritariame. Dėkoju.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Yra komiteto pasiūlymas.

PIRMININKĖ. Komiteto pasiūlymas dėl šio straipsnio 14 dalies.

P. ČIMBARAS (LSDDF). (...) Vyriausybės.

PIRMININKĖ. Galime pritarti komiteto pozicijai? Ačiū. Visą 1 straipsnį aptarėme. Galime jį priimti? Galime priimti.

2 straipsnis. S. Gentvilo pasiūlymas dėl 2 straipsnio.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Komiteto nuomonė pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Ar S. Gentvilas sutinka, kad pritarta iš dalies? Prašom pristatyti ir po to nutarsime, ar yra 29, jus palaikantys.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, visas šitas įstatymo projektas yra naujo mokesčio įvedimas ir jis darys įtaką 110 tūkst. Lietuvoje sudarytų valstybinės žemės nuomos sutarčių. Dabartinis komiteto siūlymas yra lapkričio 1 diena. Tai yra keturi mėnesiai iki įsigaliojimo. Mes esame pasakę, Teisėkūros pagrindų įstatyme yra pasakyta, kad mokestiniai įstatymai turi įsigalioti, šeši mėnesiai iki jų įvedimo ir trys mėnesiai iki įsigaliojimo turi būti sukurti ir priimti visi įstatymų lydimieji teisės aktai. Tai šis siūlymas, kad po keturių mėnesių jau įsigaliojusių naujas mokestis, neatitinka mūsų pačių įstatymo. Tai siūlau sugrįžti prie 2019 m. sausio 1 d...

PIRMININKĖ. Ar yra 29 Seimo nariai, kurie pritaria S. Gentvilo pasiūlymui?

Ir vis dėlto pritrūko vieno balso. O komiteto argumentai buvo pritarti iš dalies. Ir įsigaliojimo terminą komitetas siūlo?..

P. ČIMBARAS (LSDDF). Įstatymo terminą pagal patobulintą įstatymo projektą siūloma nustatyti 2018 m. lapkričio 1 d. Pradiniame variante įsigaliojimo data buvo nenumatyta... 2017 m. lapkričio 1 d.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolegos, dabar toliau. Galime pritarti komiteto pasiūlytai datai? Galime.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Galime.

PIRMININKĖ. Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Pritarti.

PIRMININKĖ. Pritariame. Vyriausybės pasiūlymas. Komitetas?

P. ČIMBARAS (LSDDF). Pritaria. Ir yra komiteto pasiūlymas: „Šis įstatymas, išskyrus straipsnio 2 dalį, įsigalioja nuo 2018 m. lapkričio 1 d.“

PIRMININKĖ. Lapkričio 1 dieną, dėkoju. S. Gentvilo pasiūlymas dėl antrojo... Atsiprašau, dar reiktų dėl komiteto pasiūlymo, kaip jūs ir minėjote, išskyrus 2 dalį, kad įsigalioja 2018 m. lapkričio 1 d. Galime bendru sutarimu pritarti? Galime.

Yra dar jūsų komiteto pasiūlymas, kur „Vyriausybė iki 2018 m. rugpjūčio 1 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.“ Tam galime pritarti? Pritariame.

Yra S. Gentvilo pasiūlymas išdėstyti 2 straipsnio 3 dalį.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Komitetas siūlo nepritarti.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Gerbiami kolegos, kalbama apie naują mokestį. Jis užgriūna nekilnojamojo turto vystytojus, aibė sutarčių jau yra sudarytos ir niekas nėra suplanavęs šitų kaštų. Iš esmės, jei jau siūlymas yra įvesti 20 % paskirties keitimo mokestį, tai jį bent išdalykime per trejus metus. Aš tikiu, kad įstatymo tezė, kokią esu pasiūlęs, užtikrina, kad bus sumokėtas tas mokestis iki galo, bet jis negali būti paprašytas tą patį momentą, t. y. iš karto po keturių mėnesių, įsigaliojus įstatymui. Siūlyčiau pritaikyti pereinamąjį trejų metų terminą.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar yra 29 Seimo nariai, kurie sutiktų, kad mes pradėtume svarstyti Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymą?

Taip, yra. Dabar prašome pasakyti komiteto nuomonę.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Komitetas siūlė nepritarti. Siūlymas, kad tam tikrais atvejais vietoj 100 % nuomos mokesčio priedo sumos leistume tik 70 %, sudarytų sąlygas konstitucinio asmenų lygiateisiškumo principo pažeidimui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar nuomonė už pasiūlymą – K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Iš tikrųjų siūlyčiau pritarti, nes gerai, kad bent mano kolegos pasiūlymus pristatė ir po to mes balsavome. Mano pasiūlymas taip pat buvo, kad suteiktume didesnę galimybę savivaldai ir tas mokestis eitų savivaldai. Šiuo atveju kolegos Simono pasiūlymas labiau palaikantis savivaldą ir suprantantis verslininkus, nes šios sumos, kurias reikės sumokėti, nėra tokios mažos, jeigu imtume didžiuosius miestus. Gal šiek tiek mažesnės yra rajonuose, tačiau, atsižvelgiant į verslą ir išdėstant terminus, būtų logiška tai daryti.

PIRMININKĖ. Nuomonės prieš nėra. Prašome apsispręsti ir balsuoti dėl S. Gentvilo pasiūlymo. Komitetas nepritarė, tačiau argumentus girdėjome kitokius.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 28, prieš – 14, susilaikė 37. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl šio straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Pritarėme. Vyriausybės pasiūlymas.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Pritarė.

PIRMININKĖ. Pritarėme. Dar vienas Vyriausybės pasiūlymas.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Irgi pritarė ir yra komiteto pasiūlymas. „...jeigu iki šio įstatymo įsigaliojimo esamiems statiniams ar įrenginiams eksploatuoti išnuomoto kitos pagrindinės žemės naudojimo paskirties valstybinės žemės sklypo nuomos sutartyje nėra nustatyto draudimo statyti naujus ar rekonstruoti esamus statinius ir nėra pradėta naujo statinio statyba ar rekonstrukcija, nuomininkas statyti naują statinį arba rekonstruoti esamą (išskyrus atvejus, kai statomi esamų statinių priklausiniai, tiesiami inžineriniai tinklai ar susisiekimo komunikacijos arba kai, rekonstravus statinį, jo užimamas valstybinės žemės plotas padidėja ne daugiau kaip 5 %) gali, jeigu paėmus statybos darbus statiniui eksploatuoti reikalingas žemės plotas neviršys išnuomoto žemės sklypo dydžio, tik sumokėjęs į valstybės biudžetą žemės nuomos mokesčio priedą, lygų 20 % išnuomotos žemės sklypo (sklypo dalies, reikalingos statiniui eksploatuoti), kuriame numatoma statyti naują arba rekonstruoti esamą statinį, vidutinės rinkos vertės, apskaičiuotos atliekant vertinimą masiniu būdu Vyriausybės nustatyta tvarka. Žemės nuomos mokesčio priedas į valstybės biudžetą mokamas vieną kartą už žemės sklypą ir turi būti sumokėtas iki statybų pradžios arba lygiomis dalimis ne vėliau kaip per 3 metus nuo statybų pradžios, pirmąją įmoką sumokant iki statybų pradžios.“

PIRMININKĖ. Dėkojame. Yra Seimo narių S. Gentvilo ir K. Starkevičiaus pasiūlymas, tačiau mes jau apsisprendėme šiuo klausimu ir dėl įsigaliojimo terminų. Ar komiteto atstovas gali patvirtinti mano pastabą?

P. ČIMBARAS (LSDDF). Taip, taip.

PIRMININKĖ. Jau apsisprendėme ir balsuoti nereikia. Taip pat yra gautas A. Palionio, J. Rimkaus, A. Stančiko, K. Starkevičiaus ir E. Pupinio pasiūlymas papildyti projekto 2 straipsnio 5 dalį.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Komitetas pritarė iš dalies.

PIRMININKĖ. Kas iš kolegų pateiktumėte pasiūlymą? Ar sutinkate su... K. Starkevičius sako, kad sutinka su komiteto pozicija, kad būtų pritarta iš dalies. Bet vis tiek Statutas reikalauja, kad jūs trumpai pateiktumėte, tada 29 būtų pritariantys arba nepritariantys.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Kadangi komitetas iš tikrųjų pritarė iš dalies, mes, teikėjai, pritariame tam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Kolegos, ar yra 29, kurie pritaria? Galime bendru sutarimu, kad galėtume svarstyti? Dėkoju.

Dabar komitetą prašom pasakyti savo argumentus.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Komiteto argumentai: įstatymo įsigaliojimo terminą pagal patobulintą įstatymo projektą siūloma nustatyti 2018 m. lapkričio 1 d. Pradiniame variante įsigaliojimo data buvo numatyta 2017 m. lapkričio 1 d. Todėl iki įstatymo įsigaliojimo sutartys bus sudaromos pagal iki šiol įstatyme galiojusias nuostatas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių kalbėti už, prieš pasiūlymą nėra. Galime bendru sutarimu pritari komiteto pateiktai redakcijai? Galime. Dėkoju.

Seimo nariai K. Starkevičius, E. Pupinis ir A. S. Nausėda yra pateikę dėl projekto 2 straipsnio 5 dalies.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Komitetas nepritarė.

PIRMININKĖ. K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Mes irgi sutinkame.

PIRMININKĖ. Atsiimate? Dėkoju. Dar kitas jūsų – K. Starkevičiaus, E. Pupinio ir A. S. Nausėdos pasiūlymas 2 straipsnio 6 dalį išdėstyti...

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Komitetas irgi nepritarė.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Taip pat atsiimame.

PIRMININKĖ. Atsiima. Nesvarstome. Dėkoju. Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Ir pateikė pasiūlymą.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Ir yra komiteto pasiūlymas. „Jeigu iki šio įstatymo įsigaliojimo sudarytoje valstybinės žemės nuomos sutartyje nėra nustatyto draudimo keisti išnuomoto žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) naudojimo būdą, šiuo įstatymu nustatyti žemės paskirties ir (ar) būdo keitimo apribojimai išnuomotam žemės sklypui netaikomi.“

PIRMININKĖ. Dėkoju.

Ar 2 straipsnį galime priimti? Galime priimti.

Dėl viso įstatymo projekto. Dėkoju, pranešėjau, jūs puikiai susitvarkėte pateikdamas argumentus. Viską pasakėte labai atsakingai ir tiksliai. Už įstatymo projektą norinčių kalbėti dar nematau. Prieš – S. Gentvilas. Prašau, kolega.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamieji kolegos, labai stebina, kaip jūs uoliai balsavote, bet nėra nė vieno, kuris sugebėtų pasisakyti per priėmimą už tokį įstatymą. Nežinau, kas diriguoja jums dėl tokio uolaus balsavimo. Priminsiu, kad iš opozicijos buvo teikta per dešimt pasiūlymų dėl šio įstatymo. Nepriimtas beveik nė vienas. Pats įstatymas yra naujo mokesčio įteisinimas, ir valstybė elgiasi šiuo atveju labai robinhudiškai. Valstybė elgiasi visų pirma kaip geras buhalteris, bet ne kaip ekonomistas. Įvesdama nekilnojamojo turto vystymosi ir paskirties keitimo mokesčių, po keturių mėnesių pradeda skaičiuoti naujas pajamas valstybės biudžete, o nekilnojamojo turto vystytojai jau šaukia, kad jūs stabdote statybas, o jos tuos pačius mokesčius suneštų per vartojimą, per statybų apimtį, per kitur.

Tikėjimas, kad įvesime naują mokesčių, ir valstybės biudžetas staiga bus papildytas ir turėsime melioracijai pinigų, yra be galo klaidingas. Aibė statybų stos, ir papildomų pinigų tikrai nematysime. Daugiau reiškia mažiau.

Dar labiau apgailestautina, kad iš esmės, gerbiami žemvaldžiai, jūs palikote dar vieną žemės ūkio žemės lengvatą. Jeigu žemės ūkio žemė yra verčiama ir keičiama paskirtis, jinai neapmokestinama, bet jeigu bet kokia rekreacinė, visuomeninė, komercinė ar industrinė žemė yra keičiama,

ar būtų apleistas pastatas kur nors miesto centre ir norėtų atgaivinti, tai turi mokėti mokesčių. Bet, gerbiami žemvaldžiai, jeigu žemės ūkio paskirties žemė bus keičiama, nebus reikalaujama.

Kviečiu iš tikrųjų pasisakyti prieš, nes buvo sumindyta ir savivalda. Žemės nuomos mokesčiai visada buvo įskaičiuojamas į savivaldybių biudžetus. Šį kartą vėl siūloma įskaičiuoti jį į valstybės biudžetą, ir mūsų su K. Starkevičiumi siūlymas, kad pačios savivaldybės galėtų nustatyti šitą mokesčio dydį, vėlgi buvo atmestas. Nepritarta niekam iš opozicijos siūlymų ir net nedrįstama pasisakyti už ir dėlioti argumentus, kodėl tokio įstatymo reikia. Koks buvo ekonominis pagrįstumas?

PIRMININKĖ. Laikas!

S. GENTVILAS (LSF). Makroekonominė analizė?

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų nuomonę. N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Aš pasisakau prieš, bet absoliučiai dėl priešingų motyvų nei mano kolega S. Gentvilas. Tarptautinės organizacijos sako, kad kapitalas apmokestinamas Lietuvoje per mažai. Jeigu Seimas pritaris šiam įstatymui, tai bus dar vienas įrodymas, kad Seimas dirba ne tam milijonui dirbančių pagal darbo sutartis, o tam 100 tūkst., kurie nusiperka sandėliuką ir įgyja teisę į kelių hektarų žemės nuomą aplinkui, ir tada pastato ten daugybę gyvenamųjų namų ar biurų, susižeria neįtikėtinai didžiulį pelną, kokio nerasime nė vienoje Europos valstybėje, ir rezultatas yra toks, kad valstybei trūksta pinigų kokioms nors socialinėms reformoms arba normaliam atlyginimui pakelti tam milijonui darbuotojų, todėl jie emigruoja.

Šito įstatymo esmė yra tokia, aš netgi drįščiau pasakyti, kad nepaisant visų šitų pažymų apie „MG Baltic“, komitete vyksta „MG Baltic“ įtakos svarstymas, o, mano galva, šitas įstatymo projektas yra skirtas „MG Baltic“ investicijai į Karoliniškių landšaftinio draustinio kalvas. Vilniečiai, žinote, kur stovėjo radijo transliacijos perdavimo metalinis bokštas, kylant iš Žvėryno į Karoliniškes, dešinėje? „MG Baltic“ nusipirko iš Radijo ir televizijos centro keletą silikatinių pastatėlių, ruošiasi ten statyti daugiabučių kvartalą, siekia išsinuomoti valstybinę žemės sklypą. (*Balsai salėje*) Priėmus šitą įstatymą, manau, kad pačią didžiausią ekonominę naudą ir pelną gaus būtent „MG Baltic“ ir būtent iš šios investicijos. Aš netgi spėju, kad šitą įstatymą jie patys ir inicijavo.

Kolegos, būkime sąžiningi, jeigu kas nors nori įsigyti užstatymo teisę, tegul perka tą užstatymo teisę, kaip reglamentuota Civilinio kodekso IX skyriuje, arba tegul jis perka žemę aukcione. Kolegos, agituojau balsuoti prieš šitą, tikėtina, „MG Baltic“ parengtą įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už – P. Čimbaras.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Labai ačiū, pirmininke. Tikrai komitetas išnagrino ir priėmė, ir turi labai stiprių argumentų. Jūs puikiai suprantate, kad mes kaip tik čia verslui padedame atrišti rąkas ir vystyti nekilnojamą statybą. Dabar žiūrėkite, jeigu nusiperka žemės, atsiprašau, žemės sklypą nuomoja ir yra statiniai, ir norėtų pastatyti statinius, tai faktiškai, sumokėjęs 20 % valstybei, jis savaime gali keisti paskirtį ir vystyti statybas. Tuo atveju laimi ir verslas, ir valstybė. Pasakysiu, kodėl laimi valstybė ir kodėl laimi verslas. Pakeitus paskirtį, savaime vertė padidėja. Verslininkas jau savaime gauna gražą, nes pakeitė paskirtį, o valstybė iš to gaus 20 % sumokamą sumą. Prašom palaikyti ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. K. Starkevičius – nuomonė prieš.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, tai yra labai ilgai svarstytas klausimas, jau kokie metai mes diskutuojame. Buvo gražinta Vyriausybei, Vyriausybė vėl mums pateikė šį klausimą. Tačiau kodėl aš tikrai susilaikysiu? Buvo tikslas, kad gautos lėšos, tie 20 %, o vėliau bus privaloma ir išpirkti žemę dabar nepradėjusiems procedūrų, būtų skirtos savivaldybėms. Mūsų buvo tas pasiūlymas, kuriam, deja, komitetas nepritarė, o šiandien mes jo nesvarstėme. Taip savivaldybės galėtų nelikti centrine institucija ir po to prašyti lėšų vieno ar kito projekto vystymui, savivaldybės taip galėtų labiau pritraukti investuotojus tiems regionams, kuriems jų šiandien trūksta. Galbūt taikyti ir mažesnę mokesčių kokiame Skuode, pateikiu kaip pavyzdį. Šiomis lėšomis būtų disponavę ir galėję vystyti infrastruktūrą. Deja, prie šio klausimo nebuvo grįžta. Mūsų esminis pasiūlymas buvo stiprinti savivaldą, lėšas skirti savivaldybėms ir taip užtikrinti jų savarankiškumą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Daugiau norinčių kalbėti nėra. Apsisprendžiame balsuodami dėl Žemės įstatymo.

Skelbiu balsavimo rezultatus. Balsavo 92 Seimo nariai: už – 42, prieš – 16, susilaikė 34. Įstatymo projektui nepritarta. Įstatymas nepriimtas. N. Puteikis po balsavimo.

N. PUTEIKIS (*LVŽSF*). Norėjau padėkoti Seimui. Jeigu būtų toks įstatymas priimtas, tai valstybė būtų praradusi galimybę... būtų iš esmės išdovanojusi už penktadalį rinkos vertės dabartiniams nuomininkams užstatymo teisę. Seimas pasielgė labai teisingai. Yra galimybė vis dėlto sutvarkyti įstatymus ir Žemės ūkio ministerijos teisės aktus taip, kad tie, kas dabar nuomoja valstybinę žemę ir nori statyti, sumokėtų rinkos kainą. Už tuos pinigus būtų galima vykdyti socialinę reformą ir mažinti turtinę nelygybę. Ačiū Seimui.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, tęsiame darbą.

12.33 val.

Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 2, 5, 8, 12, 21, 27, 44, 45, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1804(2), Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo Nr. I-1324 5¹ ir 10¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1805(2), Valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1806(2) (*svarstymas*)

Klausimas 1-13a – Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1804(2). Kviečiu G. Vasiliauską pateikti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą. Tikiuosi, kad kolega kartu pateiks ir komiteto išvadas dėl lydimųjų įstatymų projektų Nr. XIIIIP-1805 ir Nr. XIIIIP-1806.

G. VASILIAUSKAS (*LVŽSF*). Gerbiama pirmininke, mieli kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas balandžio 25 dieną svarstė Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 1, 2, 5, 8, 12, 21, 27, 44, 45, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo ir 50 straipsnio pripažinimo netekusio galios įstatymo projektą. Komiteto išvada: pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto pasiūlymams. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

Prie jo ir lydimuosius iš karto?

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūs pateikėte komiteto išvadą dėl šito ir lydimųjų įstatymų projekto. Dėkojame.

Norinčių dalyvauti diskusijoje?.. Matau, užsirašė A. Vinkus. Kolega, ačiū jums. Jums pagrindinė tribūna, jei norite diskutuoti. Ne. Jums reiktų į pagrindinę tribūną. Diskusija.

A. VINKUS (*LSDDF*). Nuoširdžiai pritardamas šioms pataisoms ir agituodamas taip pat balsuoti už jas, džiaugiuosi, kad darbų saugos klausimai yra labai stipriai akcentuojami. Tam, kam teko dirbti ar įstaigos vadovu ar įvykus kokiai nors darbo saugos katastrofai, žinom, koks tai svarbus dalykas. Labai malonu, kad sustiprintas mokymas saugos ir sveikatos srityje. Malonu, kad aukštųjų mokyklų studentai, profesinių mokyklų mokiniai privalės būti mokomi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pagal įgyjamas kvalifikacijas ir profesijas. Bendrojo ugdymo mokyklos supažindins mokinius su bendrais saugos ir sveikatos darbe ir buityje keliamais klausimais.

Darbdavio paskirti asmenys, juridinio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos specialistai ar fiziniai asmenys, atliekantys darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas, turi atitikti socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytus kvalifikacinius reikalavimus. Tai yra šventa aksioma, kurios laikysis.

Tačiau aš norėjau paklausti pono G. Vasiliausko. Gal galėtumėte atsakyti? Čia 4 punkte užrašyta: „Darbdavio paskirtiems asmenims suteikiama pakankamai laiko jų funkcijoms atlikti.“ Tai ar jie patys jau kiek?.. Bet čia yra parašyta, aš to nesuprantu: „...laiko ir šiems asmenims netaikoma administracinė ar kita atsakomybė dėl veiklos organizuojant ir įgyvendinant prevencines priemones.“ Mano buvo toks klausimas, o taip agituoju ir pritariu. Balsuokime vieningai už.

PIRMININKĖ. Ačiū gerbiamajam A. Vinkui. Deja, atsakymų šiuo atveju nenumatyta. Aš kviečiu diskutuoti A. Sysą. Jums skiriamos penkios minutės. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, iš esmės mes svarstydami komitete pritarėme šiam įstatymui, bet aš labai norėčiau, kad mes giliau šiek tiek paanalizuotume kylančias problemas. Iki šiol turbūt daugelis naudojate liftais, gyvenate namuose, kur yra liftai. Liftai yra pavojingi įrenginiai ir pagal mūsų vienus įstatymus pavojingus įrenginius gali prižiūrėti tik specialistai, kitais atvejais jie palikti bendrijos dispozicijai ir jūs mokate, kas gyvenate daugia-

bučiuose, už tuos lifthus, ir jūs patys turėtumėte eksploatuoti. Šis klausimas ir šiame įstatyme iki galo lieka neišspręstas.

Bet aš labai norėčiau šiek tiek kitu aspektu pakalbėti, ką sakė ir kolega prieš tai. Taip, mes norime šituo įstatymu patikslinti specialistų rengimą, jų atsakomybę. Teko bendrauti komiteto posėdyje su Liftų asociacijos žmonėmis, kurie prižiūri, dirba tarptautinėse kompanijose. Jie atsako, bet kuris darbdavys atsako. Šiame įstatyme mes į vieną gretą įrašome ir darbuotojus arba... Sakykime, vyksta statyba, daugiaaukštis namas statomas. Yra liftas prie namo, yra darbuotojai, kurie kyla tuo liftu ir dirba savo darbą statybose, ir tie, kurie prižiūri tą liftą. Ir vienu, ir kitu reikalavimus mes suprantame visiškai skirtingai. Todėl supaprastinimas tokiu atveju... Vis tiek darbdavys visada atsako, jei kas nors įvyktų. Ir darbdavys privalo patikrinti tų žmonių, kurie prižiūri lifto techninę būklę, supratimą ir galimybę prižiūrėti tuos lifthus, nes tai ne tik elektrinė dalis, tai yra ir mechanikos dalis, galimi visokie atsitikimai. Turbūt matėte ne vieną siaubo filmą, kur liftas lekia į šachtą ar dar kas nors. Todėl būtent asocijuoti nariai nerimauja, kad jeigu prasi-dės kokia nors krizė, ar nebus taip, kad paprasčiausiai dalis mažų įmonių, sakykim, viešbutėlis, kuris turi liftą... ar prižiūrėti tuos įrenginius nebus paskirti žmonės, neturintys tam tikros reikiamos kvalifikacijos, tiesiog įstaigos vadovo įsakymu? Čia yra, slypi galima... Sakau, neturėtų taip būti, bet galimai gali būti iššūkių, kuriuos mes turėsime vėliau spręsti. Todėl galbūt iki priėmimo dar reikėtų pagalvoti, kai mes kalbame apie įstaigas ir organizacijas, kurios dirba, turi asocijuotą narystę, atsako, dirba tarptautinėse kompanijose, ir tuos, kur prižiūri pavojingus įrenginius labai nedidelės kompanijos.

Kitas dalykas. Yra trečias įstatymas – tai Valstybinės darbo inspekcijos. Aš noriu atkreipti dėmesį, kad dabartiniame įstatyme buvo surašytos visos Darbo inspekcijos funkcijos. Šitame įstatyme mes braukiame visas funkcijas ir rašome į nuostatus. Galbūt tai ir sveikintina, nes paprasčiausiai besikeičiantis gyvenimas visą laiką įpareigoja rašyti vis naujas Darbo inspekcijos funkcijas. Tai dabar, pavyzdžiui, dėl darbo tarybų formavimo pakeitėme Darbo kodekse, dėl kitų nuostatų.

Perkėlimas į nuostatus, manau, yra laikmečio iššūkis. Bet aš manau, kad mes turime pasilikti parlamentinę kontrolę ir įdėmiai stebėti, nes funkcijų mes užkrovėme gana daug Darbo inspekcijai. Finansine prasme ir žmonių, žmogiškaisiais resursais tų resursų visada šitai institucijai trūksta. Ir šiandien dar priiminėsime vieną įstatymą Darbo inspekcijai palengvinti procesus. Neužmirškime, kai svarstysime biudžetą, paklausti Darbo inspekcijos, ar mūsų kraunamas papildomas darbas visiškai finansuojamas ištekliais, kad tas funkcijas Darbo inspekcija galėtų užtikrinti. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamam kolegai už išsakytą nuomonę.

Po svarstymo nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti nėra. Galime bendru sutarimu po svarstymo pritarti? Galime pritarti visiems trimis įstatymų projektams – pagrindiniam ir dviem lydymiesiems. Dėkoju.

12.42 val.

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 4, 6, 20, 28 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1947, Statybos įstatymo Nr. I-1240 24, 27, 28, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1948 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-14 klausimas – Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 4, 6, 20, 28 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1947. Kviečiu ministrą R. Karoblį pateikti įstatymo projektą. Manau, kad jūs kartu pateiksite ir lydymąjį – Statybos įstatymo Nr. I-1240 tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIP-1948. Pateikimas. Prašau.

R. KAROBLIS. Ačiū, ponai pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, teikiu Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo ir Statybos įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektus.

Priežastys, kodėl tai teikiame. Poreikis keisti šias įstatymų nuostatas iškilo 2016 metais pasiekus krašto apsaugos sistemos infrastruktūros panaudojimo ribas. Ši naudotina infrastruktūra

šiuo metu negali būti vystoma taip, kad būtų tinkamai vykdomas kariuomenės rengimas, priimančiosios šalies paramos teikimas dislokuojamoms NATO pajėgoms, taip pat vykdomi Europos saugumo užtikrinimo iniciatyvų projektai, nes teritorijų planavimo dokumentai neatitinka krašto apsaugos sistemos poreikio, o jų keitimo, taip pat krašto apsaugos sistemai reikalingų objektų statybos procedūros užtrunka pernelyg ilgai ir tiesiog mes nesugebame vystyti, sudėtinga vystyti infrastruktūrą laiku, ypač pagal sąjungininkų prašymus ar reikalavimus.

Projektų tikslas – paspartinti krašto apsaugos infrastruktūros plėtros projektų įgyvendinimą supaprastinant teritorijų planavimo ir statinių statybos procedūras. Siūloma atsisakyti keturių priemonių, t. y. atsisakyti taikyti detaliuosius planus krašto apsaugos tikslais šiuo metu jau naudojamose teritorijose, kad dabar karinėse teritorijose jau nebebūtų taikomi detalieji planai. Antra, atsisakyti statybos leidimų krašto apsaugos tikslams skirto neypatingo ir nesudėtingo statinio statybai, jo rekonstrukcijai, kapitaliniam remontui ar griovimui. Trečia, atsisakyti viešinimo procedūros, kai plėtra vykdoma krašto apsaugos tikslams jau naudojamose teritorijose, taip pat viešinimo procedūros, kai statomi krašto apsaugos tikslams skirti objektai krašto apsaugos tikslams naudojamose teritorijose, kuriose parengti vietovės lygmens bendrieji planai. Ketvirta, reikalaujama atlikti nesudėtingų statinių projekto ekspertizę.

Įstatymų projektais taip pas suteikiama teisė Krašto apsaugos ministerijai ir jos įgaliotai institucijai inicijuoti savivaldybės lygmens bendrojo plano koregavimą ir finansuoti savivaldybės lygmens bendrojo plano ir vietovės lygmens plano rengimą. Ir čia esminis klausimas, kuris buvo anksčiau, kas mokės už bendrojo plano keitimą. Tai yra pakankami pinigai ir šią našta pasiruošę nešti mes.

Laukiamas rezultatas. Atsisakius detaliųjų planų taikymo ir teritorijų planavimo viešinimo, kai plėtra vykdoma krašto apsaugos tikslams naudojamose teritorijose, infrastruktūros plėtros procesas sutrumpėtų 18 mėnesių. Dar kartą – 18 mėnesių. Atsisakius nuostatų dėl statybos leidimų išdavimo, statinių projektavimo viešinimo teritorijose, kuriose parengti vietovės lygmens bendrieji planai, taip pat nesudėtingo statinio ekspertizės atlikimo, ypatingo statinio projekto rengimo procesas sutrumpėtų apie 50, neypatingo – apie 90, o nesudėtingo – apie 120 dienų.

PIRMININKĖ. Šiek tiek garsiau.

R. KAROBLIS. Ačiū.

PIRMININKĖ. Kolegų prašytume labiau klausyti ir mažiau triukšmauti, tuomet salėje būtų daugiau tylos.

Dabar labai atsakingai tikimės išgirsti jūsų atsakymus. Atsakingai klausysime. M. Majauskas klausia pirmasis. Ruošiasi A. Anušauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, suprantamas noras užtikrinti spartesnę teritorijų planavimą, sklandesnius statybų procesus, infrastruktūros pritaikymą krašto apsaugos reikmėms. Taip pat gali būti suprantamas noras netaikyti viešinimo procedūrų, bet, kaip žinote, senamiestio bendruomenė yra labai jautri įvairioms statyboms, kurios vyksta senamiestyje, tuo labiau jeigu jos būtų vykdomos slapta. Ar galite patikinti, jog šis įstatymo projektas nebus taikomas krašto apsaugos objektams, kurie yra senamiestio širdyje? Kaip matėme, Technikos biblioteką iškraustėte, tą padarėte, tai kokie kiti žingsniai? Galbūt ką nors planuojate statyti? Jeigu numatomi tokie planai, ar galite patikinti, jog bus taikomos visos procedūros ir bendruomenė bus informuota?

R. KAROBLIS. Taip, mes kalbame apie teritorijas, kurios yra ne mieste. Čia tikrai jokių statybų, ypač senamiestyje, nenumatoma. Kas būtų galima, tai maksimumas būtų kapitalinis remontas ir einamasis remontas, kur tikrai jokių detaliųjų planų keitimų ir kitų keitimų, kur būtų kalbama apie šias procedūras, tikrai nebūtų. Tiesiog nebūtų šių darbų.

Kalbama iš esmės pirmiausia apie kareivinių tobulinimą. Tiesiai šviesiai tariant, ten, kur įsteigiamos pirmiausia sąjungininkų pajėgos – Rukloje, Pabradėje, taip pat kitur, kitose kareivinėse, kur yra dislokuoti batalionai, kur irgi yra poreikis vystyti, bet nekalbama apie objektus, įkurtus miestų teritorijose. Tokių planų neturime.

PIRMININKĖ. Klausia A. Anušauskas. Ruošiasi J. Narkevičius.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Iš tikrųjų senamiestio gyventojai gali būti ramūs, krašto apsauga skirta tam, kad gintų visus senamiestius, visą Lietuvą. Bet mano klausimas toks. Jūs paminėjo-

te, kad visos procedūros gali sutrumpėti nuo 1,5 metų, statybos pagal Statybų įstatymą – dar kelias mėnesiais, beveik dvejis metais, tačiau yra įrašyta ta nuostata, kad įstatymas, suprantama, atgaline data negalioja, ir tiems projektams, jau pradėtiems įgyvendinti, galioja ankstesnės procedūros. Ar neatsitiks taip, kad dabar pradėti projektai bus pabaigti greičiau, negu pradėti iki šito įstatymo įsigaliojimo. Kaip paspartinti?

R. KAROBLIS. Detalieji planai jau yra paruošti, jie ir vykdys pagal tuos detaliuosius planus. Taip pat pagal tas procedūras, kurios bus pateiktos. Taip sakant, bus nauji projektai, tai iš tikrųjų pagal naujas procedūras. Kita vertus, jeigu matysime... Aišku, galėsime tuos konkrečius aspektus išdiskutuoti komitete, kaip bus pereinama iš vienos stadijos į kitą, bet jeigu pradėta konkreti procedūra, ji turbūt turi būti pabaigta, ypač kai tai susiję su, įsivaizduočiau, viešinimo procedūra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Narkevičius. Ruošiasi A. Vinkus.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū. Be abejo, supaprastinti procedūrą reikėtų, laikas tam yra nepagrįstai per ilgas. Tačiau dėl šito kokie yra garantai, kad nebus varžomos teisės savininkų, kurių teritorijų ribose bus atliekami darbai? Tai ne tik statiniai, tai ir naudojimas, pervažiavimas per žemės sklypus, per žemę. Tas kompensavimo mechanizmas, mano žiniomis, nėra sureguliuotas arba praktiškai veikia ne gyventojų naudai. Saugumas, viskas gerai, tikrai turėtų būti užtikrintas, tačiau kaip užtikrinti gyventojų teises?

R. KAROBLIS. Pirmas dalykas, tai apima tik esamas karines teritorijas, nekalbama apie tuos atvejus, kai yra reikalinga jų plėtra. Tai vėl, esant plėtrai, būtų taikomos kitos procedūros, derybos su savivaldybe ir panašiai, ir panašiai. Ir, aišku, turėtų atsispindėti ir servitutai, bet tai nėra šio įstatymo dalykas. Taip pat šio įstatymo pakeitimai neapima dabar esamų servitutų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Vinkus. Ruošiasi A. Sysas.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamas ministre, suprantama jūsų kilni misija užtikrinant mūsų valstybės saugumą. Bet vis dėlto noriu paklausti. Naujo Statybų įstatymo projekto nuostatuose parašyta, kad siekiama nustatyti, kad leidimas nereikalingas nei ypatingo statinio statybai, jo rekonstrukcijai, kapitaliniam remontui ar griovimui, kai jis skirtas krašto apsaugos tikslams. Ar iš tiesų, jeigu bus statomas saugomose teritorijose, imkime Neringą ar kitur, kraštovaizdžio regione, arba mieste, ar nebus pažeistos, kaip sakė mano kolega prieš tai, gyventojų teisės? Kaip jums atrodo, ar tas leidimo paėmimas nepalengvintų jums ramybės ateičiai, ir jums, ir kaimynams šalia?

R. KAROBLIS. Čia kalbama apie detaliuosius planus, statybos leidimus ir t. t. Neatleidžia nuo pareigos vykdyti projektavimo darbus ir suderinti pagal atitinkamus reikalavimus. Palengvinamos būtent procedūros, jau jūsų išvardintos. Bet visi aplinkosauginiai, kraštovaizdžio, toliau statybos normų ir kiti reikalavimai turi būti vykdomi, nuo to neatleidžiama.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Sysas. Ruošiasi J. Olekas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, mano klausimas toks labai konkretus. Kadangi mes prastiname visus procesus, ar neatsitiks, pavyzdžiui, kad Kairių poligone arčiau jūros atsiras koks viešbutukas arba gyvenamasis namas, nes niekas nekontroliuos?

R. KAROBLIS. Kaip? Na, yra Valstybės kontrolė, yra kiti kontrolės mechanizmai, kurie tikrai atliekami, yra vidaus auditas. Aš nežinau, pavyzdžiui, vidaus auditas daromas reguliariai kiekvieno iš esmės objekto, kiekvienų pajėgų ir yra pateikiami pasiūlymai. O kitas dalykas, dar kartą aš noriu atkreipti dėmesį, ką ir ponui A. Vinkui sakiau, yra neatleidžiama nuo projektavimo kaip tokio. Tai yra pagal atitinkamas normas, tik supaprastinama. Pirmas dalykas, dėl leidimų išdavimo, antras dalykas, dėl detaliųjų planų ir kitų procedūrų. Projektuojant visi reikalavimai yra taikomi.

PIRMININKĖ. Ruošiasi J. Olekas. Klausia J. Olekas. Ruošiasi S. Gentvilas. Atsiprašau, technika.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, iš principo pritariu jūsų teikiamiems projektams, aš tik noriu pasitikslinti ir paklausti, ką kolegų kelia kaip klausimą. Jei mes panaikinsime tam tikrą priežiūrą, kuri anksčiau egzistavo, ar pačioje ministerijoje, ar kariuomenėje nereikės papildomai žmonių, kurie atliktų tą funkciją, nes kas nors turi pasižiūrėti ir papildomai paderinti, nes tam tikra sauga net ir tų statinių, jei bus nederinami projektai... Ačiū už atsakymą.

R. KAROBLIS. Kaip ir anksčiau, taip ir dabar, baziniai reikalavimai, t. y. įvertinimas. Vis tiek projektavimas ir konkretaus pastato išlaikymo vietos – būtent pagal aplinkosaugos reikalavimus.

Toliau. Statybos normų reikalavimų situacija nekinta. Jie turi likti tokie, kokie yra. Paprastinamos arba naikinamos būtent šios konkrečios keturios procedūros ar tie reikalavimai.

Ne, papildomų žmonių nereikės dėl to. Dar daugiau, tikslas yra paprastinti ir pagreitinti vidaus procedūras, kur rezervai dar irgi iki galo neišnaudoti.

Taigi kompleksiškai tiek įstatymų pakeitimais, tiek dėl vidinių procedūrų būtų sutaupoma laiko, ypač dar dėl didelių kapitalinių, sakykime, sudėtingiausių pastatų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Paskutinis klausia S. Gentvilas. Prašom, kolega.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas ministre, norėjau iš esmės pritarti jūsų projektui, bet Lietuvos teritorijos, kurių nėra parengti bendrieji planai arba specialieji planai, yra būtent tos teritorijos, kurios yra sudėtingos susitarimo atžvilgiu: Kuršių nerija šiuo atveju arba kokios nors saugomos kultūros paveldo teritorijos. Ar nemanytumėte, kad tokia išimtis, kad jums nereikia vadovautis teritorijų planavimo dokumentais, iš esmės pasako ir tai, kad ne viskas gerai teritorijų planavimo sistemoje, jeigu neįmanoma ilgai susitarti ir dėl karinių objektų, ir civilinių objektų.

Aš labai suprantu, kad ir jūs esate įkliuvę į tai, kad nėra dokumentų, kuriais galėtumėte vadovutis, bet gal jūs iš šalies matote ir pasakytumėte kritišką nuomonę apie planavimo sistemą?

R. KAROBLIS. Mums planavimo sistema yra iššūkis, kai turime reaguoti į naujas, sakykime, grėsmes, naujas situacijas, kai turime veikti staigiai ir statyti statinį, pavyzdžiui, konteinerinę stovyklą ar panašiai, ar nugriauti senus pastatus, kad būtų atlaisvinta ta vieta. Man sunku spręsti, palyginti su, sakykime, civiline statyba. Bet čia turime iššūkių.

O dėl planavimo pirmas dalykas yra detaliųjų planų koncepcijos apskritai atsisakoma. Jos detalieji planai yra taikomi ten, kur jau yra patvirtinti, kur ne – yra taikomi kiti mechanizmai, bet mes jokių būdu nekvestionuojame bendrųjų planų, kur jie yra. Kaip tik minėjau, viena iš nuostatų yra, kad įtvirtintame įstatyme būtų nauja tai, kad Krašto apsaugos ministerijos įgaliota institucija gali inicijuoti derybas ar procesą su savivaldybe, įskaitant būtent finansavimo tam tikru projektu, nes tai yra ekspertizė, tai yra kainuojantis dalykas. Bent jau per tai palengvina.

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre. Jūs atsakėte į visus klausimus. Manau, diskusijų metu dar išsiaiškinsime. Nuomonė už, nuomonė prieš po pateikimo. Juozai Olekai, norite kalbėti? Norite kalbėti. Įjungiamo mikrofoną J. Olekui.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš tikrai noriu pritarti kolegų pateiktiems įstatymo projektams, nes ne kartą esame susidūrę, kad tie procesai, kurie reikalingi sutvarkant statybų išdavimo leidimus ir planus, ganėtinai ilgai užtrunka. O dabar, ypač kariuomenei vystantis ir atvykstant mūsų sąjungininkams, tai reikėtų padaryti greičiau. Tikiu, kad kokybė nenukentės, ir kviečiu pritarti pateiktiems įstatymo projektams.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Galime pritarti po pateikimo. Ir Teritorijų planavimo, ir lydimajam – Statybos įstatymo projektams.

Siūlomi komitetai. Kaip pagrindinis siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas, papildomas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

Ar galime pritarti? Pritariame. Siūloma svarstyti birželio 14 dieną. Pritariame datai? Pritariame. Dėkoju.

13.00 val.

Principinės kariuomenės struktūros 2019 metais, planuojamos principinės kariuomenės struktūros 2024 metais nustatymo, karių, civilinę krašto apsaugos tarnybą atliekančių statutinių valstybės tarnautojų ir kariuomenės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų (išskyrus darbuotojus, gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), ribinio skaičiaus 2019 ir 2024 metais patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIII-2064 (pateikimas)

Vėl kviečiu ministrą į tribūną, kad pateiktų Principinės kariuomenės struktūros 2019 metais, planuojamos principinės kariuomenės struktūros 2024 metais nustatymo, karių, civilinę krašto

apsaugos tarnybą atliekančių statutinių valstybės tarnautojų ir kariuomenės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, ribinio skaičiaus 2019 ir 2024 metais patvirtinimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2064. Prašau, ministre, pateikti.

R. KAROBLIS. Labai ačiū. Teikiu šį įstatymo projektą. Pavadinimo nebekartosiu – ilgas pavadinimas, bet iš esmės susijęs su Lietuvos Respublikos principinės kariuomenės struktūros 2019 metais ir planuojamos 2024 metais... Projekto tikslas yra metinis (...), kur numatoma struktūra, skaičiai vieneriems metams, šiuo atveju 2019 metams, taip pat perspektyva į... šių metų perspektyva 2024 metams.

Trys blokai. Pirmas blokas yra pati kariuomenės struktūra. Nuo 2019 m. sausio 1 d. numatomas steigti Ryšių ir informacinių sistemų batalionas, o iki 2024 metų, lyginant su siūloma dabartine struktūra, steigti motorizuotosios pėstininkų brigados „Žemaitija“ logistikos batalioną.

Antras blokas. Skaičiais yra siekiama papildyti nustatytą kariuomenės struktūrą trūkstančiu personalu. Siūloma didinti bendrą ribinį skaičių, didinant ribinį profesinės karo tarnybos karių skaičių, 500 karių 2019 metais ir 4 tūkst. 900 karių iki 2024 metų, lyginant su nustatytais skaičiais 2018 metais. Karių savanorių aktyvųjų rezervo karių skaičių didinti 100 karių 2019 metais ir 700 karių iki 2024 metų, lyginant su 2018 metų numatytu skaičiumi. Privalomosios pradinės karo tarnybos karių ir kariūnų skaičių 2019, 2024 metais siūloma išlaikyti tokį patį kaip ir 2018 metais.

Trečiasis blokas. Didinant bendrą karių skaičių, atitinkamai siūloma padidinti ir vyresniųjų karininkų skaičių. Tai yra procesas, kuris bus pradėtas kitais metais. Pirmiausia yra kalbama apie majorus ir pulkininkus leitenantus, kai žmonės atlikdavo funkcijas, darydavo atitinkamą darbą, bet negalėdavo gauti laipsnio ir kartu buvo mažesnis atlyginimas. Tai buvo demotyvacinė sistema. Pulkininkų leitenantų skaičių 2019 metais siūloma didinti 13 karių, o majorų kitais metais – 107 kariais.

Tokie turbūt būtų pagrindiniai aspektai. Įstatymo projektui pritarė Valstybės gynybos taryba ir Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Tiek būtų.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Jūsų nori paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia M. Majauskas. Ruošiasi A. Anušauskas. Prašau, kolega.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, strategijoje numatytas Ryšių ir informacinių sistemų bataliono kūrimas. Kaip žinome, Lietuvoje jau yra dislokuotas RIS būrys, priklausantis NATO trečiajam signaliniam batalionui. Ar nesidubliuos šių dalių funkcijos? Čia toks vienas techninis klausimas.

Antras klausimas. Norėčiau sužinoti jūsų nuomonę dėl šauktinių sąrašo papildymo moterimis. Yra nemažai šalių pavyzdžių, tokių kaip Izraelis, kur jau seniai taiko tokį principą ir netgi visuotinį šaukimą, kaip žinoma, Norvegija ir Švedija eina tuo keliu. Jeigu atsiribotume nuo pini-ginio klausimo, ar jūs pritartumėte pačiam principui?

R. KAROBLIS. Ačiū. Pirmiausia dėl Ryšių ir informacinių sistemų bataliono. Šiuo metu veikia kuopa Gedimino štabo batalione ir tuo pagrindu būtų formuojamas Ryšių batalionas. O sąryšiai... Skeliamas dabartinis batalionas į dvi dalis. Lieka štabo ir susijusios funkcijos. Ir kitas batalionas – Ryšių ir informacinių sistemų batalionas. Kiti padaliniai, esantys KASP'e ir kitur, deleguoti taip pat į NATO, yra atitinkami visi mechanizmai kaip ir sausumos pajėgose, visose kitose pajėgose ir tikrai to dubliavimo nėra. Yra atitinkami mechanizmai.

Dėl šauktinių merginų ir moterų. Sąrašų pildyti, esant dabartiniam mechanizmui, tikrai neplanuojame, bet jos yra laukiamos savanoriškais pagrindais. Tiesiog priminsiu, kad pernai, rodė pavyzdys, turbūt 94 % šauktinių vietų buvo užimta savanoriškais pagrindais ir tik 6 % buvo *įjungtas* privalomas mechanizmas, o iš savanorių maždaug 8 % yra merginų. Tikrai tas skaičius nemažėja, lieka stabilus ir netgi yra šioks toks didėjimas.

O kalbant apie įtraukimą į šauktinių sąrašus ir ėmimą privalomuoju būdu, tai prieš tris mėnesius pristatėme studijas dėl visuotinio privalomojo šaukimo ir ten yra numatyti įvairūs variantai. Bet jeigu žiūrėtume grynai kariniu požiūriu, jeigu būtų kviečiami tiek vyrai, tiek moterys, tai dabartinis mechanizmas kariniu požiūriu visiškai tenkina dabartinius kariuomenės poreikius.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Anušauskas. Ruošiasi R. Juknevičienė.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis ministre, norėjau paklausti apie kariūnus. Vis dėlto kariūnus rengia, jie mokosi Karo akademijoje ir jos patrauklumas nepaprastai svarbus, pritraukiant pačius gabiausius būsimus karininkus. Tačiau, kalbant apie patrauklumą, pastaruoju metu buvo preliminari akreditacija kai kurių studijų programų ir jos preliminariai nebuvo akredituotos. Žiūrint į ateitį, ar vis dėlto Karo akademijos turimų programų patrauklumas, moksliskumas didės, ar yra kokių nors numatymų į tai įlieti dar papildomų kokių nors resursų, kad kariūnų skaičius išties būtų stabilus, nemažėtų? Nes jeigu nebus patraukli...

PIRMININKĖ. Klauskite!

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). ...mokykla, aukštoji mokykla, šiuo atveju akademija, tai, aišku, kariūnų nepavyks pritraukti.

PIRMININKĖ. Laikas jau!

R. KAROBLIS. Karo akademijos stiprinimas ir kariūnų pritraukimo, abiturientų pritraukimo į kariūnus klausimas yra nepaprastai svarbus. Reikia įvertinti ir švietimo kokybę, ir tuos aspektus, kad vis dėlto kariūnai yra studentai, kurie mokosi izoliuotai nuo studentų gyvenimo, nėra komforto, taip pat nemažai atkrenta dėl sveikatos reikalavimų. Tikrai daugiau nei pusė. Šie aspektai konkuruojant su kitomis aukštosiomis mokyklomis irgi yra svarbūs.

Švietimo kokybė ir moksliskumas yra vieni iš svarbiausių uždavinių. O jeigu dabar žiūrėtume pagal paskutinę istoriją, po papildomos informacijos pateikimo, buvo atlikti perskaičiavimai, tikrai visos studijos visiškai atitinka ir švietimo kokybės, ir moksliskumo kriterijus, visose pozicijose yra leidžiama. Aišku, gaila, kad buvo šiems metams padaryta žala, nes galbūt kai kurie abiturientai nusprendė nuo Karo akademijos pasukti kitur, bet bandysime tvarkytis. Patvirtinta nauja Karo akademijos strategija, kur numatoma daugiau, vietoj būrio vado rengimo būtų rengiamas visų pirma lyderis, o tik pačiais paskutiniais metais arba paskutinį pusmetį – konkretus specialistas, kas atspindėtų, aišku, ir kariuomenės modernizavimą. Tikrai didelė dalis lėšų ir pastangų būtų skiriama švietimo sistemai tobulinti, pritraukti dėstytojus, įskaitant dėstytojus iš užsienio. Ir tai jau dabar daroma, kad būtų padidinta kokybė. Turbūt dar vienas aspektas, kad kariūnas kartu yra ir studentas, bet kartu jis atlieka ir privalomąją karo tarnybą. Tai vėl klausimas, kad turi būti atitinkami motyvavimo elementai, t. y. kad bent jau atlygis turi būti ne mažesnis negu šauktinio. Taigi aspektai yra, jie skirtingų sprendimų lygių. Ateisime ir dėl Karo akademijos kai kurių nuostatų pakeitimo taip pat į Seimą.

PIRMININKĖ. Klausia R. Juknevičienė. Ruošiasi J. Olekas. Klausiti – minutė, atsakyti – tik dvi. Prašom.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). (Penkiomis sekundėmis mažiau.) Gerbiamas ministre, mano klausimas visiškai tradicinis, tiksliau, du klausimai. Ir buvusiai Vyriausybei tą patį, ir jums užduodu. Viena, tai generolų skaičiaus didėjimas 2024 metais. Kuo pagrįsite šito didesnio skaičiaus – 14 įrašymą?

O antras klausimas dėl visuotinės karo prievolės ir dėl to, kad projekte nėra jokio didėjimo privalomosios karo tarnybos karių skaičiaus 2024 metais. Minėjote studiją, aš primenu, kad, formuojant šią Vyriausybę, buvo labai garsiai kalbama, kad bus pereinama prie visuotinio šaukimo tuoj po mokyklos ir bus atsisakoma šitos loterijos, kai vyresnio amžiaus vaikinai jau nelabai būna laimingi pakviesti. Ar Vyriausybė jau galutinai atsisakė savo nuostatos dėl visuotinio šaukimo ir šaukimo po mokyklos, kadangi skaičiai rodo, kad turbūt taip ir yra, atsisakė?

R. KAROBLIS. Pirmiausia yra koncentruojamasi... Taip, dėl visuotinės prievolės. Pirmiausia yra koncentruojamasi į 2019 metus, pagal (...), kaip visada, 2024 metai yra perspektyviniai. Esant tam tikriems politiniams sprendimams, aišku, koncepcijos būtų koreguojamos. Šalia kitų gynbos klausimų šis klausimas bus diskutuojamas toliau, jis nėra apleidžiamas, įskaitant ir galimo politinių partijų susitarimo kontekstą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia...

R. KAROBLIS. O dėl generolų, atsiprašau, taip, yra numatoma...

PIRMININKĖ. Prašome.

R. KAROBLIS. ...didinti dviem, bet reikia atsižvelgti į tai, kad šiuo metu Lietuvos kariuomenė yra sudėtinė NATO dalis, dalis vietų užimama NATO štabuose. Jeigu žiūrėtume objektyviai į

situacija, šiuo metu Lietuvoje turime keturis generolus, kurie fiziškai Lietuvoje nepadengia būtinų, sakykime, reprezentacinių ir kitų tikslų, įskaitant su užsienio partneriais ir kitais. Tas dviem būtų objektyvus, žinant NATO struktūrų plėtrą, kur mes irgi turėsime deleguoti labai didelį kiekį karininkų, įskaitant ir (...).

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, pritardamas jūsų pozicijai dėl to, kad tarnaujantis ir turintis tam tikras pareigas karys turėtų turėti atitinkamą laipsnį, manau, kad iš tikrųjų tą karininko laipsnio suteikimą reikėtų galbūt dar paspartinti. Bet mano klausimas yra dėl parengtojo rezervo dalyvavimo, nes tie skaičiai, kurie įrašyti, net ir šiems metams, ir 2019 metams, man atrodo, mažoki, jeigu mes norime rimtai atkurti įgūdžius tų karių ir rengti pratybas. O jau visai turbūt taisytni yra 2024 metų, nes jūsų pateiktame tekste parašyta, kad rezervo po penkerių metų turi būti apmokama tiek, kiek prieš penkerius metus buvo privalomosios tarnybos karių, plius jaunųjų karo vadų. Tie skaičiai, esantys keliomis eilutėmis anksčiau, nesutampa, nes 2024 metais yra 2–4 tūkst. rezervo, o jau 2019 metais nurodoma, kad *minimum* bus 4 tūkst. 190. Gal čia reikėtų pažiūrėti ir kai ką pakoreguoti, nes, ko gero, parengtas rezervas yra pigiau parengiamas?

PIRMININKĖ. Kolega, klauskite.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū.

R. KAROBLIS. Dėl antro pažiūrėsime, turėsime laiko ir komitete, jeigu yra techninių ir kitų nesklandumų.

Dėl turinio reikia pažiūrėti artimiausius metus, manęs asmeniškai tai irgi netenkina, bet esame *užsikišę* su infrastruktūra. Rezervo mokymai, taip pat rengimas turi atitikti tam tikrą kokybę, nes priešingu atveju mes diskredituojame tą sistemą.

Pirmu klausimu, šurkščiai tariant, majorai, pulkininkai, leitenantai, kad atitiktų pareigas, aš labai tikiuosi, kad per 2019 metus esama problema bus išspręsta iki galo.

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre. Jūs atsakėte į klausimus nustatytu laiku. Po pateikimo nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti nėra. Galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo?

Balsuojame. Balsuojame po pateikimo dėl įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2064.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 85, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Papildomas nėra numatytas. Galime tam pritarti? Galime. Siūloma svarstyti birželio 14 dieną.

Gerbiami kolegos, norėčiau prašyti jūsų leisti dabar pateikti darbotvarkės 1-17 ir 18 klausimus, o Gyventojų registro įstatymo projekto pateikimą vykdyti kaip paskutinį šio rytinio posėdžio darbotvarkės klausimą. Galime bendru sutarimu? Dėkoju.

13.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl Dariaus Biekšos atleidimo iš Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nario pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-2023 (pateikimas)

1-17 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Dariaus Biekšos atleidimo iš Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nario pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-2023. Kviečiu L. Antanavičienę, Lietuvos Respublikos Prezidento vyriausiąją patarėją, pateikti dekretą.

L. ANTANAVIČIENĖ. Laba diena, gerbiamieji Seimo nariai. Šiandien esu įpareigota pristatyti jums Lietuvos Respublikos Prezidento dekretą dėl teikimo atleisti D. Biekšą iš Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nario pareigų. Dekrete pažymima, kad vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 77 straipsniu, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 3 dalimi, 5 dalies 1 punktu Prezidentė teikia Lietuvos Respublikos Seimui, pasibaigus kadencijai, atleisti D. Biekšą iš Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nario pareigų. Prezidentės pavedimu norėčiau padėkoti gerbiamajam D. Biekšai už jo gerą darbą visos jo ilgos kadencijos metu ir palinkėti sėkmės tolesnėje jo profesinėje veikloje. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, mano klausimas yra toks. Kodėl jūs neteikiate antrai kadencijai, jei jūs sakote, kad jis labai gerai dirbo? Natū-

raliai, jei žmogus gerai dirba, tai jis yra skatinamas kitai kadencijai arba siūlomos eiti kitos pareigos, tokia būdavo įprasta praktika. Ar čia jau baigėsi, ar kas?

Kitas dalykas, kiek jums yra žinoma dėl mažų atlyginimų Kainų ir energetikos komisijoje ir išpūstų etatų?

L. ANTANAVIČIENĖ. Labai ačiū už klausimus. D. Biekša iš tikrųjų yra pasirengęs dirbti toliau, tobulinti savo profesinę karjerą būtent toje pačioje srityje. Jis sutinka baigti darbą būtent šioje institucijoje ir, mūsų žiniomis, jis jau turi labai konkrečių planų tęsti darbą kitur.

Dabar dėl jūsų klausimo dėl algų, tai, taip, tas klausimas buvo ilgai aktualus, tačiau priėmus tam tikras įstatymų pataisas šiandien situacija jau yra daug geresnė. Atlyginimai yra, jeigu galima taip sakyti, sutvarkyti ir šiuo metu problema kaip ir išspręsta.

Dėl išpūstų etatų, jeigu galima taip pasakyti, tai, mūsų vertinimu, tie etatai tikrai nėra išpūsti. Kalbama perspektyvoje taip pat ir apie funkcijų konsolidavimą, galbūt kelių institucijų sujungimą. Tuo metu, kai tas procesas vyks, tikrai bus galima dar labiau išgryninti tas funkcijas ir įvertinti jau galutinę etatų sudėtį. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau norinčių paklausti nėra. Ačiū jums už pateiktą dekretą. Po pateikimo nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti nėra. Bendru sutarimu po pateikimo pritarėme. Kaip pagrindinį, kadangi yra Teisės departamento pasiūlymas, leiskite siūlyti paskirti Ekonomikos komitetą. Gegužės 17 dieną vykdytume svarstymą ir priėmimą. Galime sutarti? Ačiū, kolegos.

13.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl Renato Pociaus skyrimo Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nariu“ projektas Nr. XIIIIP-2024 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-18 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Renato Pociaus skyrimo Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nariu“ projektas Nr. XIIIIP-2024. Pranešėja – L. Antanavičienė. Prašau.

L. ANTANAVIČIENĖ. Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Leiskite pristatyti kitą Prezidentės dekretą. Jame pažymima, kad, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 77 straipsniu, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 3 dalimi, Prezidentė teikia Lietuvos Respublikos Seimui penkeriems metams skirti R. Pocių Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nariu.

Taip pat norėčiau trumpai pristatyti patį kandidatą. Pagal Energetikos įstatymo 8 straipsnio 4 dalį komisijos nariais gali būti nepriekaištingos reputacijos Lietuvos Respublikos piliečiai, turintys aukštąjį išsilavinimą, ne žemesnį kaip magistro laipsnį. Gerbiamas R. Pocius atitinka šiuos keliamus reikalavimus. Jis yra nepriekaištingos reputacijos, turi inžinerijos mokslų magistro kvalifikacinį laipsnį. Kandidatas stažavosi energetikos įmonių reguliavimo, įmonių finansų, energetikos kainų reguliavimo kursuose tiek Lietuvoje, tiek užsienio valstybėse.

Šiuo metu R. Pocius Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijoje eina Dujų ir elektros departamento direktoriaus pareigas. Daugiau nei 15 metų patirtis nacionalinėje energetikos reguliavimo institucijoje lemia puikius kandidato įgūdžius energetikos įmonių priežiūros ir sąnaudų audito srityse. Strateginio planavimo, komandinio darbo ir efektyvaus veikimo sudėtingomis sąlygomis patirtį formavo aštuonerių metų darbas einant vadovaujamas pareigas toje pačioje Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje.

Prezidentės pasitikėjimą šiuo kandidatu lemia jo profesionalumas dujų ir elektros natūralių monopolijų reguliavimo srityje. Kandidatas turi svarbios teisinės bazės ir reguliuojamos kainodaros sistemos kūrimo, investicijų vertinimo ir VKEK atstovavimo tarptautinėse institucijose srityse patirties. R. Pocius yra gerai susipažinęs su energetikos įmonių veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, turi ilgametės bendradarbiavimo su Lietuvos Respublikos institucijomis patirties, geba kritiškai vertinti energetikos įmonių veiklos rodiklius. Todėl jo kompetencija neabejotinai sustiprintų Valstybinės kainų ir kontrolės komisijos gebėjimus priimti sprendimus, skatinančius konkurencingos ir skaidrios energetikos rinkos kūrimą bei efektyvų vartotojų interesų gynimą.

Prezidentė tikisi, kad naujasis VKEK narys sustiprins komisijos gebėjimus vertinant sprendimus dėl elektros tinklų sinchronizacijos, rinkų atvėrimo, tinklų modernizavimo ir infrastruktūros plėtros projektų užbaigimo bei kuo efektyvesnio jų tolesnio naudojimo.

Gerbiamieji Seimo nariai, R. Pocius ilgametė patirtis Valstybinėje kainų kontrolės komisijoje ir profesinės bei asmeninės savybės neleidžia abejoti, kad jis yra tinkamas komisijos nario pareigoms eiti. Todėl Lietuvos Respublikos Prezidentė tikisi, kad jūs, gerbiamieji Seimo nariai, palaiksite šią kandidatūrą.

Esu pasirengusi, taip pat ir kandidatas, esantis čia, pasirengęs atsakyti į jūsų klausimus. Nuoširdžiai dėkoju už dėmesį.

PIRMININKĖ. Ačiū jums už pateikimą. Statutas numato, kad galimybė atsakyti į klausimus ir prisistatyti suteikiama tik kandidatui. Dėkojame jums.

Dabar maloniai kviečiu R. Pocių. Pagal Statuto 200 straipsnį jums skiriama iki 10 minučių prisistatyti ir iki 15 minučių atsakyti į Seimo narių klausimus. Prašau.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja I. Šiaulienė.

R. POCIUS. Laba diena, gerbiamieji Seimo nariai. Iš tikrųjų galbūt daugiau laiko skirsiu jūsų klausimams, nes Prezidento patarėja iš tiesų labai detalai pristatė mano patirtį. Dirbu daugiau negu 15 metų Kainų komisijoje. Pradėjau nuo dujų sektoriaus reguliavimo, dabar esu atsakingas tiek už gamtinių dujų, tiek už elektros sektoriaus natūralių monopolijų reguliavimą, priežiūrą, kontrolę. Tobulėjau ne tik nacionalinėje reguliavimo institucijoje, tačiau ir tarptautinėse institucijose, reguliavimo institucijose, reguliavimo asociacijose sėmiausi patirties ir manau, kad esu tinkamas šioms pareigoms eiti. Esu pasirengęs atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ). Dėkoju. Pirmasis jūsų klausiti nori M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis kandidate, iš tiesų turite didelę patirtį ir kaip dujininkas, ir elektrikas, neabejoju, jog esate neblogai susipažinęs su Vilniaus šilumos ūkiu. Šiais metais pradėta statyti kogeneracinė, kuri tiekis, patenkins maždaug 50 % šilumos poreikio ir apie 80 % elektros poreikio. Norėjau paklausti, koks jūsų požiūris į šį vystomą projektą, kokias matote rizikas, susijusias su juo?

Antras klausimas. Kokius matytumėte reikalingus politinius sprendimus, kurie galėtų sumažinti šilumos gamybos kainą Vilniuje?

R. POCIUS. Ačiū. Kas susiję su projektais ir investicijomis, mūsų, kaip reguliavimo institucijos, požiūris yra tas, kad mes skatiname konkurenciją, ir jeigu atsiranda daugiau gamintojų, investuojančių į infrastruktūrą, didėja konkurencija. Iš to laimi iš tikrųjų vartotojas, ir atitinkamai tiek šilumos, tiek elektros konkurencijos didėjimas daro įtaką dėl mažesnės kainos. Visos investicijos, kurios didina konkurenciją, yra skatinamos.

Kalbant apie jūsų antrą klausimą dėl politinių sprendimų, mūsų, kaip reguliavimo institucija, vadovaujasi ekonominių kaštų pagrįstumo principu, t. y. visi kaštai, kurie yra patiriami nustatant šilumos kainą, turi būti pagrįsti. Tam mes turime kontrolės, audito instrumentus ir šiuo atveju teikiame kaip institucija siūlymus dėl įmonių audito, kaštų audito paketo pakeitimo, kas yra susiję tiek gamtinių dujų, tiek šilumos įmonių, tiek elektros įmonių, kurios užtikrintų pagrįstų ir būtinųjų kaštų principą... Tokiu būdu būtų užtikrinti mažiausi kaštai įmonėms ir atitinkamai mažiausia kaina šilumos vartotojams. Netrukus turėtų pasiekti Seimą naujas paketas, kuris užtikrins vykdomų įmonių auditus.

PIRMININKĖ. Klausia A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis kandidate, jūs pastaruosius šešerius metus esate Dujų ir elektros departamento direktorius. Noriu paklausti. Prieš pusmetį Vilniaus apygardos teismas dėl senaties nutraukė kelerius metus nagrinėtą bylą dėl prancūzų koncerno, buvusios „Dalkia“, „Veolia“, valdomos „Vilniaus energijos“, kur buvo kaltinimų dujų įsigijimo kainų manipuliavimu. Bet mano klausimas ne apie pačią bylą. Jūsų požiūriu, kiek komisija savo veiksmais gali vis dėlto tiekėjus ar elektros energijos gamintojus, dujų tiekėjus priversti laikytis įstatymų ir net nemėginti manipuluoti kainomis? Kokios vis dėlto, jūsų manymu, yra galios, galbūt jų trūkumas, komisijos, kad realiai valdytumėt padėtį?

R. POCIUS. Dėkoju už klausimą. Dėl pačių galių. Šios galios yra suteiktos komisijai tiek europiniu lygiu, tiek ir nacionaliniu lygiu. Pradedant gamtinių dujų ir elektros sektoriais, tai numato europiniai teisės aktai, atitinkamai analogiškos nuostatos yra perkeltos ir į nacionalinę teisę, t. y. už manipuliavimą veikla gali grėsti baudos net iki 10 % apyvartos. Tai iš tikrųjų nėra mažos baudos, bent jau mūsų, reguliuotojų, europinių reguliuotojų, nuomone, tokios baudos turėtų atgrasyti natūralias monopolijas siekti manipuluoti rinkoje.

PIRMININKĖ. Klausia V. Poderys. Prašom.

V. PODERYS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamasis kandidate, seniai pažįstu jus kaip pūkų specialistą ir padorų žmogų. Džiaugiuosi, kad sutikote kandidatuoti į šią vietą, ir esu įsitikinęs, kad Seimas tikrai palaikys jūsų kandidatūrą.

Mano klausimas jums, kokie pirmieji iššūkiai, kokie pirmieji darbai jūsų laukia, jeigu būtumėte paskirtas į šias pareigas, į kurias kandidatuojate? Dėkui.

R. POCIUS. Dėkui už klausimą. Išties turbūt svarbiausi ir aktualiausi klausimai šiuo metu yra bendros elektros ir gamtinių dujų rinkos kūrimas ir atitinkamai europinių tinklų kodekso įgyvendinimas. Kaip ir buvo paminėta, vienas iš konkretesnių projektų tai yra reguliuotojas. Mes, kaip reguliuotojai, pagal kompetenciją turėtume priimti sprendimą dėl sinchronizacijos projekto įgyvendinimo kartu su kitais Latvijos ir Estijos reguliuotojais. Tai turbūt vienas iš svarbiausių artimiausių darbų elektros sektoriuje.

Gamtinių dujų sektoriuje mes šiuo metu kuriame bendrą gamtinių dujų įėjimo, išėjimo kainodaros modelį, kuris būtų taikomas regiono mastu. Tai yra keturių šalių: Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos. Tie pirmieji žingsniai yra skirti integracijai Europos gamtinių dujų ir elektros sektorių, kuriant bendras nacionalines rinkas.

PIRMININKĖ. Klausia J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamasis kandidate, aš, kaip ir mano kolega, linkėčiau jums palaikymo ir sėkmės. Bet kadangi jūs turite didelę patirtį, kaip sakėte – 15 metų darbo komisijoje, tie visi darbai ir iššūkiai, kurie jūsų laukia, suderinimai ir kiti, kaip, jūs prognozuojate, atsilieps Lietuvos gyventojams kainomis? Ar jūs turite savo tam tikrą matymą, kaip jūs prognozuojate, kaip per penkerių metų darbą galėtų kisti kainos, ką galėtų užtikrinti Lietuvos energetikos sektorius, kad po metų kitų tos kainos nepadidėtų? Ačiū už atsakymą.

R. POCIUS. Dėkui už klausimą. Išties labai sudėtinga pasakyti, kokios kainos bus ateityje, nes labai daug faktorių lemia kainų didėjimą arba mažėjimą. Pavyzdžiui, gamtinių dujų sektoriuje gali lemti tarptautinėse rinkose vyraujančios naftos produktų kainos, kurios tiesiogiai gali veikti gamtinių dujų importo kainą ir panašiai. Tačiau aš linkęs tikėti, kad mūsų rinkų integracija, investicijos ir bendros rinkos kūrimas leis tas kainas mažinti arba bent jau jų nedidinti.

PIRMININKĖ. Klausia L. Balsys. Prašom.

L. BALSYS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pretendente, turiu klausimą dėl gaminančių vartotojų. (Tiesiai prieš jus.) Ar jums neatrodo, kad gaminantiems elektros energijos vartotojams nustatytas vadinamasis pasaugojimo mokestis yra neadekvatus, per didelis, iš esmės žlugdantis gerą idėją? Ar nemanote, kad reikėtų vis dėlto atstovauti žmonių interesams, o ne elektros energijos monopolisto „Lietuvos energija“ interesams šioje srityje ir šitą mokestį peržiūrėti, o geriausia – panaikinti? Ačiū.

R. POCIUS. Dėkui už klausimą. Iš tikrųjų pati idėja gaminančių vartotojų yra labai pozityvi ir teigiama. Tik klausimas, kaip siekiama, kad tos investicijos, kurios būtų skatinamos žmonių, siekiančių gaminti elektros energiją, būtų atsiperkančios arba skatinamos? Šiandien mes turime tokį mechanizmą, kuris per tarifus neskatina gaminančių vartotojų atsiradimo, todėl reikėtų peržiūrėti patį mechanizmą ir įtvirtinti arba paramą pačiai investicijai (tas iš tikrųjų skatintų tų investicijų diegimą ir atitinkamai jų atsipirkimą), arba, kaip turime pavyzdžių Lenkijoje, kur yra taikomos tam tikros dotacijos vadinamajam pasaugojimo tarifui, kuris yra mažesnis. Tačiau, aišku, reikia atkreipti dėmesį, kad dėl to mažesnio tarifo kainos augtų kitiems vartotojams. Bet pats skatinimo principas iš tikrųjų turėtų būti peržiūrėtas ir atitinkamai sukurtas toks mechanizmas, kuris leistų tų gaminančių vartotojų atsiradimą.

PIRMININKĖ. Klausimus užbaigia A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis Renatai, turbūt niekam Seime nekyla abejonių dėl jūsų kompetencijos, tačiau, ginant viešą interesą, jūsų tarnyboje komisarui labai svarbu turėti ir nemažai drašos. Beje, dėkoju kartu ir D. Biekšai. Išties žavėjomės jūsų kompetencija ir objektyvumu. Tačiau, gerbiamas Renatai, norėčiau paklausti paprasto klausimo. Lietuva perka SGD (dujas) iš norvegų. Jeigu galėtumėte, įvardinkite, nes tai viešoji paslauga, kokia šiandien yra perkamų dujų kaina arba šį ketvirtį, arba praėjusį ketvirtį ir kokia yra Europos biržos SGD (dujų) kaina? Ar užteks drašos tą pasakyti?

R. POCIUS. Jeigu atmintinai prisiminčiau, pasakyčiau, bet tiesiog dabar atmintinai neprisimenu.

PIRMININKĖ. Dėkojame, gerbiamasis Renatai Pociu, jūs atsakėte į Seimo narių klausimus.

Gerbiamieji kolegos, frakcijos, jūs esate, regis, jau sudarę susitikimų su pretendentu grafika, jis bus pateiktas taip pat ir pretendentui, kada frakcijos pageidaus susitikti.

O kaip pagrindinis komitetas yra siūlomas Ekonomikos komitetas ir šią procedūrą mes turėtume baigti iki gegužės 17 dienos. Ar galime pritarti? Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

13.37 val.

Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1650 (pateikimas)

Dar turime gražaus laiko, todėl imsime praleistojo darbotvarkės 1-16 klausimo – Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1650. Kviečiame socialinės apsaugos viceministrę E. Radišauskienę jį pateikti.

E. RADIŠAUSKIENĖ. Ačiū, pirmininke. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Teikiu Lietuvos Respublikos gyventojų registro įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo siūloma praplėsti subjektų, turinčių teisę naudoti asmens veido atvaizdą, grupę ir į ją įtraukti institucijas, kurios vykdo nelegalaus darbo, nedeklaruoto darbo ir nedeklaruotos savarankiškos veiklos kontrolę. Taigi būtų suteikiama galimybė naudoti asmens veidą Valstybinei darbo inspekcijai ir Valstybinei mokesčių inspekcijai.

Kaip minėjau, siekiant įgyvendinti nedeklaruoto darbo, nelegalaus darbo, nedeklaruotos savarankiškos veiklos funkcijas, visos institucijos, šiuo metu jų yra penkios, t. y. Valstybinė darbo inspekcija, Valstybinė mokesčių inspekcija, Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba, policija, turi turėti galimybę papildomai, kai reikia, naudoti tokią priemonę, siekdamas identifikuoti būtent dirbančio asmens tapatybę. Šiuo metu pagal įstatymą tokią galimybę turi tik finansinių nusikaltimų tyrimų institucijos ir policija. Vis dėlto tai yra ypač svarbus ir sunkus darbo įstatymų nusižengimas, turiu mintyje nedeklaruotą darbą, kuris pažeidžia ne tik asmens konstitucinę teisę turėti saugias darbo sąlygas ir gauti orų darbo užmokestį, bet taip kartu yra iškreipiama ir situacija darbo rinkoje, taip pat sudaromos sąlygos nesąžiningai konkurencijai, todėl asmens identifikavimas ypač svarbus.

Siūlyčiau pritarti teikiamam projektui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pateikimą. Jūsų nori klausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Norėčiau pasiteirauti. Kaip tai siejama su nauja duomenų apsaugos tvarka? Iš esmės prie bet kokio žmogaus dėl, tarkime, tos veiklos gali prieiti. Gali tikrinti ir tikrinti, nes iš tikrųjų morkų sodinimas irgi tam tikra veikla ir gali kontroliuoti. Tai iš tikrųjų ar neišsiplės dabar daug didesnis prieinamumas prie asmens duomenų? Ačiū.

E. RADIŠAUSKIENĖ. Ačiū už klausimą. Norėčiau pasakyti, kad šitas projektas buvo derinamas su Valstybine asmens duomenų inspekcija. Pastabų negauta. Tikrai mes esame iš patirties turėję atvejų, kai kviečiame policiją tam, kad identifikuotų darbuotojo tapatybę. Todėl tokia funkcija Darbo inspekcijai tikrai palengvintų darbą.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama viceministrė, kaip teisingai įvardinote, nelegalus darbas iš tikrųjų yra labai rimta problema ir ypač per nesumokamus mokesčius, ir yra žala valstybei, bet vis dėlto atėjote čia su tokia, mano akimis žiūrint, kosmetine priemone. Ar neplanuojate imtis

kokių nors ryžtingesnių priemonių kovojant su nelegaliu darbu? Čia, matėme, iš Finansų ministerijos ateina tokios naujoviškos paskatos, galimybė susimąžinti gyventojų pajamų mokesčių tose srityse, kur dominuoja nelegalus darbas, jeigu tas darbas yra apskaitomas oficialiai. Ar iš Darbo inspekcijos pusės planuojama kokių nors priemonių, ar yra numatyta kokia nors tokia ryžtingesnė strategija, kuri užtikrintų, jog nelegalus darbas Lietuvoje reikšmingai mažėtų?

E. RADIŠAUSKIENĖ. Ačiū už klausimą. Taip, tai yra tikrai viena iš priemonių. Pagrindinė priemonė bet kokiu atveju yra tikrinimai, kuriuos mes tikrai šiuo metu esame sustiprinę ir Valstybinė darbo inspekcija tam yra sudariusi specialias komandas.

Taip pat, kas yra labai svarbu, yra švietėjiška veikla. Ką jūs ir minėjote apie Finansų ministerijos vykdomas priemones, tai lygiai taip pat ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pasiūlytos „Sodros“ grindys taip pat prisideda prie šešėlio mažinimo. Tai tikriausiai tikrai viena iš tų, kaip jūs ir sakėte, galbūt mažesnių priemonių, bet ji irgi yra gana reikšminga.

PIRMININKĖ. Klausia A. Norkienė. Prašom.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Gera diena. Gerbiama viceministre, sakykite, su kokiomis konkrečiomis asmenų identifikavimo problemomis šiandien susiduria jūsų minėtos institucijos? Ar tai tiesiog nebus perteklinė priemonė identifikuojant nelegaliai dirbančius? Dėkui.

E. RADIŠAUSKIENĖ. Ačiū už klausimą. Kaip ir minėjau, iš esmės tikrinimų metu atsiranda poreikis nustatyti darbuotojų tapatybę. Dažnu atveju pasitaiko, kai pasakoma ne ta tapatybė, pateikiamas kito dirbančio asmens dokumentas. Būtent tokiose situacijose šita priemonė ir būtų veiksminga.

PIRMININKĖ. Klausia J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama pranešėja, aš noriu pasitikslinti pritardamas turbūt tokiai idėjai, kurią jūs čia dabar teikiate, kiek reikės papildomų lėšų įsigyjant tam tikras technologijas, techniką, kad galėtumėte tokią kontrolę vykdyti? Ačiū už atsakymą.

E. RADIŠAUSKIENĖ. Papildomų lėšų tikrai tam nereikės, nes visa IT sistema jau yra pritaikyta. Taigi tikrai lėšų tam nereikės.

PIRMININKĖ. Ir klausimus baigia V. Rinkevičius. Prašom, Viktorai.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Ar nesikirs su žmogaus teisėmis? Buvo panašus klausimas. Suprantama, kai padaromas kriminalinis nusikaltimas, žmogaus nusikaltimo tyrimo atveju identifikavimas naudojant veido atvaizdą ir t. t., o čia šiuo atveju netgi bet kuriuo tokiu višiška galbūt tikrinimo metu, kai žmogus gal ir nepageidauja to ir jo sutikimo nereikia, ar čia nesikirs su žmogaus teisėmis? Čia truputį taip atrodo nelabai suderinami dalykai.

E. RADIŠAUSKIENĖ. Ačiū už klausimą. Šia priemone dabar naudojasi Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba ir, kaip jau minėjau, policija. Žmogaus teisė lygiai taip pat yra gauti darbo užmokestį, turėti orias darbo sąlygas. Tikrai nemanome, kad tai kirsis. Plius noriu pasakyti, kad bus užtikrinama kontrolė, nes kiekvienas žmogus, kuris prisijungs prie sistemos, bus identifikuojamas specialiu kodu.

PIRMININKĖ. Dėkojame viceministrei. Jūs atsakėte į visų norinčių klausti klausimus.

Motyvų niekas nepageidauja pasakyti. Prašom apsispręsti po pateikimo dėl teikiamo įstatymo projekto.

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 67, prieš – 1, susilaikė 8. Įstatymo projektui Nr. XIII-1650 yra pritarta. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas nenumatomas. Svarstymo data – gegužės 29 diena.

Gerbiamieji kolegos, mes rytinio posėdžio darbotvarkę esame baigę, bet dar turime keletą minučių. (*Balsai salėje*) Prašau per šoninį mikrofoną – S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano dėmesį atkreipė kolegos V. Rinkevičiaus pastaba, todėl siūlyčiau vis dėlto dėl žmogaus teisių klausimo kaip papildomam svarstyti ir Žmogaus teisių komitetui.

PIRMININKĖ. Jūs prašote, kad dėl projekto Nr. XIII-1650 būtų skiriamas papildomas Žmogaus teisių komitetas? Ar pritariame? (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu? Dėkoju.

Kadangi, kaip sakiau, dar liko keletas minučių, galbūt Peticijų komisijos pirmininkas mums pateiktų išvadą dėl peticijų, nereikės vargti vakare.

13.46 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ (projektas Nr. PNP-51) priėmimas

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ projektas.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke.

PIRMININKĖ. Prašom.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Šių metų balandžio 25 dienos posėdyje iš esmės išnagrinėjo A. A. Miškinio peticiją ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktą pasiūlymą pakeisti Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymą ir nustatyti, kad į LRT savo atstovus siūlytų ir Vyriausybė bei Lietuvos vartotojų asociacijos; kad LRT tarybos narius paskyrusios institucijos bet kuriuo metu turėtų teisę ir atšaukti savo atstovus, ir paskirti naujus; kad LRT tarybos pirmininką skirtų Seimas.

Visi argumentai, kodėl komisija priėmė tokį sprendimą, yra pateikti išvadoje, jūs ją turite.

Bet norėčiau pabrėžti, kad pareiškėjų peticijose pateikti pasiūlymai susiję su įstatymų keitimu, todėl komisija labai atsakingai tokius siūlymus nagrinėja ir labai atsakingai priima sprendimus dėl jų.

Komisija ši savo sprendimą priėmė atsižvelgusi į Kultūros ministerijos ir LRT tarybos pateiktas nuomones, į per komisijos posėdį gautus paaiškinimus, taip pat manydama, kad pareiškėjo peticijoje siūlomi LRT tarybos formavimo principai iš esmės nekeičiami ir jais nėra kokybiškai gerinamas tarybos atstovavimas visuomenei. Įgaliojimų suteikimas Seimui skirti tarybos pirmininką reikštų didesnės politinės galios įtvirtinimą valdant nacionalinį transliuotoją ir jo veikloje iš esmės sumenkintų konstitucinį visuomeninio transliuotojo nepriklausomumo principą.

LRT yra ne valstybinis, o visuomeninis transliuotojas. Konstitucinis Teismas 2006 metais išaiškino, kad konstitucinė visuomeninio transliuotojo misija suponuoja, kad įstatymu nustatytu teisiniu reguliavimu turi būti užtikrintas visuomeninio transliuotojo nepriklausomumas nuo valdžios institucijų, pareigūnų, taip pat kitų asmenų kišimosi į jo veiklą, kad valstybės įsteigtas visuomeninis transliuotojas tik tuomet gali būti pagrįstai laikomas visuomeniniu, kai institucija, turinti įgaliojimus spręsti svarbiausius visuomeninio transliuotojo veiklos klausimus, susideda ne iš valstybės pareigūnų ar tarnautojų, bet iš asmenų, kuriuos pagrįstai galima vadinti visos visuomenės, o ne kokių nors interesų grupių atstovais. Jie turi išreikšti būtent visos visuomenės interesus. Šie asmenys turi atstovauti kuo platesniam socialiniam spektrui.

Europos Tarybos Ministrų Tarybos rekomendacijoje numatyta, kad valstybės institucijos gali dalyvauti skiriant visuomeninio transliuotojo sprendžiančiąją instituciją, tačiau toks skyrimas negali būti naudojamas politinės įtakos didinimui, turi būti nustatytas konkrečiam laikotarpiui, kurį galima sutrumpinti tik išskirtiniais ir teisiškai apibrėžtais atvejais.

Taigi, prašau jūsų pritarti komisijos išvadai ir priimti Seimo protokolinį nutarimą atmesti pareiškėjo siūlymą pakeisti įstatymą taip, kaip siūlo pareiškėjas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame P. Čimbarui – Peticijų komisijos pirmininkui. Kolegos, niekas neužsirašėte dėl motyvų ir t. t. Ar galime bendru sutarimu? Norite balsuoti. Prašau. Dėl komisijos siūlymo atmesti A. A. Miškinio peticiją.

Balsavo 67 Seimo nariai: už – 64, prieš – 1, susilaikė 2. Peticija yra atmesta.

Gerbiami kolegos, rytinio posėdžio darbotvarkę mes esame baigę.

Skelbiu, jog rytinis posėdis yra baigtas. (*Gongas*) Gero pietų meto.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 167 STENOGRAMA

2018 m. gegužės 8 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas A. NEKROŠIUS

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Gerbiami kolegos, prašau užimti savo darbo vietas, pradedame vakarinį posėdį. (*Gongas*)

15.00 val.

Vyriausybės pusvalandis

Sveikatos apsaugos ministro Aurelijaus Verygos pranešimas dėl esminių farmacijos sektoriaus reguliavimo pakeitimų ir jų naudos visuomenei

Pirmasis klausimas – Vyriausybės pusvalandis (Sveikatos apsaugos ministro Aurelijaus Verygos pranešimas dėl esminių farmacijos sektoriaus reguliavimo pakeitimų ir jų naudos visuomenei). Prašom, ministre.

A. VERYGA (LVŽSF). Laba diena, mieli kolegos. Iš tikrųjų ačiū už susidomėjimą farmacijos sektoriumi ir už galimybę pristatyti pokyčius, kurie jau yra įvykę, ir tai, ko laukiame, ir ko iš to gali tikėtis mūsų pacientai. Pirmiausia norėčiau pradėti nuo to, kokie vis dėlto teisės aktų pakeitimai lėmė tam tikrus kainodaros pokyčius. Galėčiau tik priminti, kad Vyriausybė 2017 m. balandžio 26 d. nutarimu patvirtino griežtesnius gamintojų deklaruotos kainos dydžio reikalavimus vaistų grupėms, kurias sudaro trijų ir daugiau gamintojų gaminami vaistai. Jų kaina po to pakeitimo galėjo būti tik 10 % didesnė negu kitose referentinėse šalyse. Anksčiau reikalavimas buvo kitoks, buvome leidę tris kartus didesnę skirtumą. Nuo 2017 m. liepos 1 d. įsigaliojus šiai tvarkai ir pradėjus taikyti šiuos pakeitimus, pacientų priemoka sumažėjo apie 18 %, neįvertinus to, kad jeigu vertintume tą tendenciją, kuri buvo anksčiau, buvo galima tikėtis dar tolesnio augimo. Jeigu pažiūrėtume, tai jums dešinėje pusėje... Gaila, kad jums nematyti, čia kompiuteris iškraipė ir konkrečios reikšmės nematyti. Pirmą pusmetį pacientų priemokų suma augo, po priimtų sprendimų pacientų priemokos sistemingai mažėjo. Jūs matote 2017 metų pirmą ketvirtį ir 2018 metų pirmą ketvirtį, lyginant šituos du ketvirčius, pacientų priemoka sumažėjo 2,7 mln. eurų.

Čia yra ilgalaikiškesnė tendencija, kuri rodo vidutinę paciento priemoką, tenkančią vienam receptui, ir pokytį. Vėlgi, jeigu pažiūrėtume iki tvarkos įsigaliojimo, t. y. aukščiausiai esantis stulpelis, 2017 metų birželio mėnuo, vidutinė priemoka už vieną receptą buvo 5,7 euro. Įsigaliojus naujiems pakeitimams, dabar jau turime pasiekę 4,3 euro. Vadinasi, kiekvienas pacientas už vieną receptą vidutiniškai primoka apie 1 eurą 40 centų mažiau. Čia yra pokytis per vienerius metus. Tas pokytis vyksta, turėkime galvoje, tokia bendrame kontekste, kai daugumoje sektorių kaina vis dėlto auga ir pacientams daugelis produktų brangsta. Tai yra vienas iš sektorių, kur pacientai ne tik nemokėjo daugiau, mokėjo mažiau.

Čia matote bendrą sumą, tai yra privalomosios sveikatos draudimo biudžeto išlaidas kompensuojamiesiems vaistams ir pacientų priemokas milijonais eurų. Jeigu pažiūrėtumėte į tą šviesesnę stulpelio dalį, tai Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto išlaidos kompensuojamiesiems vaistams bendrai nemažėja, tai reiškia, kad mes pinigų vaistams apskritai netaupome. Paskui aš parodysiu, kiek sutaupius pinigų kompensuojamiesiems vaistams dėl to, kad sumažėjo dalis medikamentų kainų, kiek vis dėlto naujų vaistų buvo įtraukta į kompensuojamųjų vaistų sąrašą. Tas išlaidų mažėjimas pirmiausia yra pacientų priemokų sąskaita.

Dažnai yra klausama, kaip keitėsi receptų skaičius, jeigu pažiūrėtume į generinius vaistus, į patento nebesaugomus originalius vaistus. Kairėje pusėje jūs matote generinius vaistus ir prepa-

ratus ir matote, kad *generikų* proporcija po truputį didėja, kartu šiek tiek mažėja tokia pat apimtimi patento nebesaugomų originalių vaistinių preparatų. Tai reiškia, kad rinkoje ne drastiškai, bet po truputį vyksta persiskirstymas: vis daugiau pacientų perka generinius vaistus ir vis labiau pasitraukiama nuo originalių vaistinių preparatų.

Jeigu pažiūrėtume į pacientų priemokų sumą, tai yra milijonais eurų kaitą pagal vaisto statusą, tai didžiausias pacientų priemokų sumažėjimas yra patentų nesaugomų vaistų grupėje. Tai reiškia, kad ten ir kaina labiausiai mažėjo, ir pirmiausia šitie gamintojai labiausiai mažino vaistų kainas.

Aišku, yra grupė vaistų – tai originalūs vaistiniai preparatai, kuriems dažniausiai dėl to, kad vaistinės nustojo taikyti tam tikras nuolaidas, pacientų priemoka yra padidėjusi, bet vėlgi pacientas turi teisę rinktis vaistus. Raginame neišlaidauti be reikalo ir neleisti pinigų ten, kur jų nėra prasmės leisti.

Tai visiškai nauji duomenys. Seimas priėmė sprendimą dėl pridėtinės vertės mokesčio nekompensuojamiems receptiniams vaistams – dėl lengvatinio PVM tarifo, t. y. 5 % tarifo, kuris buvo pradėtas taikyti nuo sausio 1 dienos. Jums turbūt teko girdėti, kad mes buvome pasirašę susitarimą su vaistinėmis, kad jos sąžiningai perskaičiuos vaistų kainas. Reikia pasakyti, kad absoliučia dauguma atvejų, išskyrus keletą atvejų, kur mums kilo abejonių, kainos vis dėlto buvo perskaičiuotos, mūsų manymu, sąžiningai. Jeigu pažiūrėtume į šių metų pirmąjį ketvirtį, įsigydami nekompensuojamus receptinius vaistus dėl sumažinto pridėtinės vertės mokesčio pacientai sutaupė apie 3,2 mln. eurų. Tai vėlgi Lietuvos sąlygomis, manau, yra gana reikšminga suma.

Jeigu pažiūrėtume, kiek Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas sutaupė dėl to, kad kainynas yra tvirtinamas keturis kartus per metus, tai reiškia, kad dinamiškai galime reaguoti į vaistų kainas, tai, palyginus 2017 metų pirmąjį ketvirtį ir 2018 metų pirmąjį ketvirtį, Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto taupymas yra 8 mln. eurų. Bet, kaip ir sakiau, šis taupymas nėra savitikslis, nes šie pinigai biudžete nėra paliekami.

Čia jūs matote lenteles, kiek vaistų iš rezervinio vaistų sąrašo yra įtraukta į kompensavimą. Aišku, tie vaistai turi atitikti reikalavimus ir čia yra patys įvairiausi vaistai. Pavyzdžiui, šiemet yra įtraukti devyni vaistai onkologinėms ligoms gydyti. Tai paprastai yra brangūs medikamentai. Toliau, kvėpavimo sistemos ligoms gydyti ir kiti medikamentai, kurie anksčiau dėl lėšų stygiaus tiesiog buvo rezervinių vaistų sąrašė. Šiemet mes turbūt pirmą kartą nebeturime nė vieno vaisto, laukiančio rezervinių vaistų sąrašė. Visi, kurie atitiko reikalavimus, buvo įtraukti į kompensavimą.

Dar daugiau, dėl ko dabar vyksta derybos ir planavimas. Jūs žinote, kad dalis pacientų, ypač tų, kurie yra slaugomi arba turi kitų problemų, nuolat skundėsi dėl slaugos priemonių stokos, tai yra kompensuojamų sauskelnių kiekio. Dabar planuojama padidinti pacientams kompensuojamųjų slaugos priemonių skaičių iš pradžių bent iki 45 per mėnesį ir svarstoma galimybė gal net ir iki 60 sauskelnių per mėnesį.

Priimti ir kiti sprendimai. Čia jau kalbame apie ateitį. Nuo liepos 1 dienos įsigalios nauja tvarka dėl maksimalių paciento priemokų. Tai reiškia, kad jeigu vaistas kainuoja iki 20 eurų, jo priemoka negalės viršyti 20 % bazinės kainos, jeigu kainuoja virš 20 eurų, priemoka negalės būti didesnė negu 4 eurai. Taip paprastai buitiškai paaiškinus, vaistinėms nebeliks jokios motyvacijos parduoti brangesnį vaistą, nes anksčiau pelnas buvo susijęs su tuo, kokia vis dėlto yra medikamento kaina. Tai būdavo procentinė priemoka, nuo liepos 1 dienos ši motyvacija vaistinėms dingsta. Yra prognozuojama, kad, įsigaliojus šiai tvarkai, priemokos mažėtų apie 20 % ir pacientai per metus taupyti apie 10 mln. eurų.

Yra ir kitų priemonių, kurios yra priimtose. Aš gal į kai kurias detales nesileisiu. Yra Vaistų politikos gairės patvirtintos praėjusių metų rugpjūčio mėnesį: pirmiausia prioritetą teikti pridėtinę terapinę vertę turintiems vaistams, užtikrinti geresnį vaistų prieinamumą, bet kartu užtikrinti racionalų valstybės biudžeto panaudojimą ir valstybės lėšų naudojimą.

Taip pat įsigaliojo du Farmacijos įstatymo pakeitimai, kurie suteikia teisę Lietuvoje registruotus vaistus tiekti į asmens sveikatos priežiūros įstaigas užsienio kalba ženklintomis pakuotėmis ir vykdyti kontrolinius vaistų pirkimus. Visiškai neseniai turėjome susitikimą su vaistinių atstovais. Kontroluojantys asmenys jau atkelia į vaistines, bet, kaip ir buvome žadėję, vaistinės ir

farmacininkai tikrai supažindinti, kas bus tikrinama, kaip bus tikrinama. Tikrai kažkokios baimės neturėtų būti. Bus žiūrima, ar iš tikrųjų receptinis vaistas išduodamas pateikus receptą ir ar pacientui yra pasiūlomas pigiausias pasirinkimas.

Pabaigoje apie tuos projektus, kurie yra Seime pateikti ir kurie yra šiuo metu svarstomi. Galimybė nereceptinius vaistus parduoti ne tikta vaistinėse, o ir kitur mažmena prekiaujant, kas yra susiję su geresniu siauro sąrašo vaistų prieinamumu, ypač vietovėse, kuriose nėra vaistinių arba jos dirba ribotą laiką. Taip pat leisti nuotolinę prekybą receptiniais vaistais, kas vėlgi suteiktų tam tikrą patogumą pacientams įsigyti vaistų, bei leisti ligoninės vaistinėms parduoti kompensuojamuosius vaistus įstaigos dienos stacionare gydomiems pacientams. Seimo nariai yra įregistravę ir kitas pataisas, kurios leistų apskritai mažmeninę prekybą vaistais ligoninių vaistinėse.

Taip pat yra pateikti Seimo narių įvairūs kiti siūlymai: atskirti vaistų reklamą nuo maisto papildų reklamos, taip pat drausti vaistų reklamuotojų vizitus į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, siekiant asmeniškai susitikti su gydytoju, tai turėtų būti suderinta su vadovu. Dėl šių siūlymų, jeigu juos vis dėlto Seimas apsispręstų priimti, gerėtų tiek vaistų prieinamumas, tiek atsirastų daugiau skaidrumo mūsų sistemoje.

Tiek trumpai. Dėkoju jums už dėmesį ir atsakysiu į jūsų klausimus, jeigu tokių bus.

PIRMININKAS. Dėkojame, ministre. Pirmasis turėtų klausti frakcijos vardu J. Olekas, tačiau salėje jo nematau. Tuomet pagal frakcijas pirmasis klausia R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, tiems, kurie susidūrė su vaistų kainodara, man teko anuomet susidurti ir praktiškai dirbant, ir Antikorupcijos komisija kažkada tą kainodarą gerai žiūrėjo, tai turbūt situacija nėra pasikeitusi. Puikiai suprantate, kad vaistų savikainos dalis nesudaro didžiausios dalies vaisto kainos. Didžiausia dedamoji yra pasaulinės didmeninės prekybos karteliniai susitarimai. Kita didžioji dalis, t. y. didžiausias rezervas, yra kainodara, kurią mes numatome, kuri reguliuojama iš esmės vieno ar dviejų specialistų. Čia liūto dalis. Lyginant su vaistinių gaunamo pelno optimizavimu, apie ką jūs dabar užsiminėte, ji žymiai didesnė.

Jūs dabar koncentruojatės tikta į vieną vaistinių... mėginate optimizuoti vienaip ar kitaip vaistinių tą pelną, kurį pasiima vaistinės už prekybą. Bet kol kas bent jau man neteko susidurti, ką jūs darote su ta antrąja dalimi, kuri nuo mūsų priklauso, kad kainos būtų nepaaukštintos. Kaip su tuo kovojate, nes ten yra žymiai didesni rezervai taupyti? Ar neatrodo, kad čia mes dabar tikta tokius paviršiukus mėginame apgenėti, o esminių problemų... Kažkada buvo pastangos...

PIRMININKAS. Laikas!

R. J. DAGYS (TS-LKDF). ...sumažinti šitą kainos dalį.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Jūs teisingai sakote, yra skirtingi ir vaistai, ir skirtingos kainos dedamosios, ir jos labai skirtingai yra reguliuojamos. Ne visai sutikčiau, kad mes taikomės tik į vaistines, nes ten, kur buvo nustatyta, kiek vaisto kaina gali skirtis patekdama į kompensuojamųjų vaistų kainyną, kur anksčiau buvo 30, dabar 10, tai čia nėra vaistinėms, tai yra PSDF biudžetui. Kur aš rodžiau, koks yra sutaupymas, kur jau mes tada permetėme į kitus vaistus. Bet generinių vaistų rinkoje ta savikaina, sakykim, nukrenta ir taip, savaime. Jeigu tik mes sudarome geras sąlygas, jos po truputį pas mus artėja prie skandinaviškų ir kainos mažėja. Bet yra kitas sektorius, kur yra po vieną gamintoją, kur yra iš tikrųjų monopolinė... monopolinis gamintojas, jis vienintelis, yra patentas saugomas, vaistas, ir ten jau galioja tikrai visiškai kitos taisyklės. Gal tik aš nesutikčiau, kad vienas darbuotojas sprendžia. Aš dabar asmeniškai ir vadovauju, ir dalyvauju derybose su monopolininkais, kai viršija tam tikrą sumą, ir ten mes taip pat nusiderame. Aišku, mes negalime pasakyti, kokia yra savikaina, nes jos niekas neatskleidžia, čia ir neįmanoma yra sužinoti. Bet tikrai gana reikšmingas sumas, aš manau, nuderame nuo tų pradinių, su kuriomis atkeliauja gamintojai. Jie tikrai dažnu atveju vis dėlto pasiduoda deryboms, nes, natūralu, kad ateina ir su kitais vaistais, gamina ne po vieną ir jiems taip pat aktualu, kad mes visų tų lėšų vienam vaistui gal neišleistume, nes natūralu, kad kitų mes neturėsime už ką tiesiog įtraukti į kompensavimą. Bet iki šiol vyksta... Mes dalyvaujame kelių šalių, Vyšegrado šalių, Lenkijos grupėje, kur yra rengiami mechanizmai bent jau kelioms šalims derėtis dėl vaistų kainų, tas procesas vyksta, mes tikrai galvojame, ką daryti su tais monopoliniais vienetinėmis vaistais.

PIRMININKAS. Klausia A. Armonaitė. Ruošiasi R. Žemaitaitis.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju, ministre, už pristatymą. Aš turiu klausimą, susijusį su pastarojo meto aktualijomis ir čia, Seime, sklandančiomis iniciatyvomis drausti vaistinių reklamą. Kokia yra jūsų nuomonė apie tai? Man atrodo, vis dėlto ir visuomenė, ir verslas turėtų išgirsti kokią nors aiškesnę ministerijos poziciją. Dėkoju.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų aš suprantu argumentus, kuriais vadovaudamiesi Seimo nariai tokį siūlymą pateikė. Tie argumentai, žinote, yra saugoti mažąsias vaistines, kurios yra ne tinklinės ir kurios negali reklamai skirti tokių didelių lėšų, kaip gali didieji tinklai. Man ta logika yra suprantama.

Dabar ar tai pasiektų tokį tikslą? Mano supratimu, nelabai, nes vaistinių reklama, pačių vaistinių reklama gali turėti ir kitų tikslų, nei tik pareklamuoti vaistus ar nuolaidas. Mes visai neseniai turėjome susitikimą su farmacininkais, kalbėjome apie farmacinės rūpybos plėtrą, tai reiškia, kad į vaistines galėtų atkelti daugiau paslaugų. Mano supratimu, vaistinės veikla, na, neturėtų būti tik šampūnai ar kremai, ar lūpdažiai, ten yra aukštos kvalifikacijos specialistai, kurie galėtų papildomai pasimokę sezoninėmis vakcinomis paskiepyti, gal kai kuriuos kraujo tyrimus atlikti. Tam reikėtų pranešti apie vaistines, apie jų veiklą. Aš manau, kad draudimas reklamuoti vaistines užkirstų kelią pranešti apie tokias paslaugas. Aš labai skeptiškas esu dėl šito konkretaus sprendimo.

PIRMININKAS. Klausia R. Žemaitaitis. Ruošiasi J. Olekas.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū. Gerbiamasis ministre, aš turiu klausimą, ką ir komitete kėlėme, jūsų tada nebuvo, praeitą savaitę buvote komandiruotėje, užpraeitą. Iš Sveikatos apsaugos ministerijos atstovų neišgirdome atsakymo, todėl dabartinį Farmacijos įstatymų paketą lyg ir yra siūlymas grąžinti tobulinti jūsų ministerijai. Kai jūs dabar kalbate apie prekybos tinklus ir degalines, ar jūs, pavyzdžiui, žinote, aš imu Šilutės rajoną, kad Šilutės rajone nakties metu išvis nedirba degalinės, o jūs sakote, perleisime prekybos centrams ir degalinėms. Kai kurie prekybos centrai jau šiandien sekmadienį nebedirba būtent nuo 14 ir 16 valandų. Jie planuoja išvis nebedirbti savaitgaliais. Tai vienas dalykas.

Antras dalykas. Jūs kalbate apie konkurencijos didinimą. Ar Sveikatos apsaugos ministerija veda derybas su užsienio investuotojais arba su užsienio vaistinių tinklais, kad jie ateitų į Lietuvą, nes dabar lietuviški vaistinių tinklai, girdime, perka Švedijoje, Norvegijoje, apsipirko Lenkijoje, o kada Lietuva apsipirks ir užsienietišką čia pasikvies pas mus, kad konkurencija būtų geresnė?

A. VERYGA (LVŽSF). Supratau. Dėkoju už klausimą. Nežinau motyvų, dėl ko yra planuojama, kaip jūs sakote, grąžinti tobulinti. Aš manau, kad jeigu mes negalime pasiekti šimtaprocentinio efekto, ką jūs paminėjote: kai kurios degalinės nedirba arba parduotuvės kažkada nedirba, ar tai yra argumentas nesiekti, pavyzdžiui, 50 % efekto ir neleisti būtiniausių vaistų įsigyti ten, kur ta degalinė dirba arba kur dirba parduotuvė, bet nėra vaistinės. Nes iš tikrųjų ir mažose kaimiškose vietovėse parduotuvėje yra, bet ten vaistinės nėra. Ten į vaistinę nenuėisi, o parduotuvėje tų būtiniausių medikamentų būtų galima įsigyti ir nereikėtų kažkur labai toli važiuoti.

Dabar dėl derybų su tinklais. Nežinau aš tokios praktikos, kad šalis aktyviai kvieštų dar papildomai ateiti į rinką kitus tinklus, kai mes patys turime labai daug vaistinių. Iš tikrųjų yra daugiau kitų problemų, nes tokia naktinė prekyba jiems yra nuostolinga. Ir steigti, sakykime, vaistinę, išlaikyti yra sudėtinga. Tokiose vietose, neaukojant vaistinių, atsirastų galimybių gyventojui būtinus vaistus įsigyti. Aš čia nematau kokios nors didelės kolizijos.

PIRMININKAS. Klausia J. Olekas. Ruošiasi L. Talmontas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, ačiū už pastangas ir šiuos tokius rezultatus, kurie pradeda pasiekti. Mano klausimas būtų: ta sutaupyta pinigų dalis arba kainos sumažėjimas, kiek jums atveria galimybių įtraukti naujų vaistų arba sumažinti kai kuriuos apribojimus, kuriuos taikėte? Mes ten žinojome kraują skystinančius, kur reikėjo grįžti prie senų vaistų, paskui vėl eiti... Ar numatote kokių nors ne tik naujų įtraukimą, bet ir tam tikro palengvinimo, kad ir gydytojams, ir pacientams būtų lengviau paskirti reikalingą gydymą. Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Aš iš tikrųjų rodžiau dvi lenteles, kiek tas sutaupymas mums leido įtraukti naujų vaistų. Tie, kuriuos jūs minėjote, kraujo krešumą keičiantys vaistai, taip

pat buvo įtraukti prie kompensuojamų po to, kai buvo sutaupyta dalis lėšų, anksčiau jie buvo iš viso nekompensuojami. Aišku, specialistai sprendžia, kokia schema turėtų būti. Jeigu kardiologai, specialistai pasakys, kad yra saugu visais atvejais vartoti, nebandžius varfarino ar kitų preparatų, kurie yra paprastesni... nes šitie vaistai taip pat turi visokių pašalinių poveikių ir rizikos, tad, žinoma, tas sutaupymas ir bus nukreiptas.

Aš dar vieną sritį minėjau, kur daugiau sauskelnėms kompensuoti, didesnam skaičiui bus tie pinigai naudojami. Tikrai juos visus atiduodame, jie nėra niekur atidedami, visi yra investuojami, atiduodami naujiems vaistams įtraukti. Ir rezerviniame sąrašė neturime nė vieno vaisto, visi šiemet yra įtraukti.

PIRMININKAS. Klausia L. Talmontas. Ruošiasi A. Vinkus.

L. TALMONT (*LLRA-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, aš galvoju, kad jūs padarysite viską, kad vaistai vis dėlto atpigėtų, ar nebūtų žodžiais... Bet galvoju, kad mūsų pasiūlymas, kuris yra mūsų frakcijos, kad žmonėms, kuriems per 75 metus, irgi nieko nekainuotų. Aš galvoju, kad čia geras pasirinkimas.

Bet mano klausimas iš kitos operos. Rajonuose žmonės panikuoja dėl ateities ligoninių – daug kur uždaromi skyriai. Žmonėms reikia važiuoti, pavyzdžiui, iš Šalčininkų rajono ar gimdyti, ar dėl kitų tyrimų, reikia važiuoti į Vilnių. Ar nebus taip padaryta, kad rajonuose liks tik slaugos ligoninės ir šeimos daktarai, o dėl viso kito gydymo reikės važiuoti į centrus? Jūs paneikite arba... Ačiū.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Ačiū už klausimą. Aš manau, kad tikrai artimiausiu metu mes pateiksime platesnei auditorijai aptarti, kokie mūsų turimi skaičiavimai dėl ligoninių tinklo. Bus visokių situacijų, ir tikrai jau dabar yra tokių ligoninių, kurios yra tapusios slaugos ligoninėmis. Ateityje, manau, mes tokių situacijų neišvengsime, nes yra ligoninių, kuriose per metus yra gydoma 300 pacientų. Truputį per 300. Įsivaizduokite, tai yra mažiau negu po vieną per dieną, o visa ligoninė ten kažką veikia. Jie tiesiog neišgyvena. Jeigu mes nieko nedarysime, tokiu atveju nekeisime jos į slaugą, o to vyresniems gyventojams reikia, ji žlugs pati. Jei mes jokių priemonių nesiimsime. Bet tai tikrai nebus masinis reiškinys.

Dėl slaugos lovų Lietuvoje: suskaičiavome, trūksta apie 3 tūkst. slaugos lovų. Nei daug, nei mažai. Daliai ligoninių, kurioms reikia rasti būdą gyventi, dirbti toliau, tai yra puiki perspektyva, nes visuomenei reikia slaugos. Aš nežinau, kodėl jos taip bijoma. Nes paslaugas ligoninė turi teikti tokias, kokių gyventojams reikia. Jeigu vyresnė visuomenė, tai akušerijos nebereikia, nes nėra kam gimdyti, bet labai reikia slaugos, geriatrijos – tokiu būdu ir vyksta įstaigų transformacija. Bet ji tikrai ne per metus įvyks, ne per dieną. Vis tiek tai bus ilgas procesas.

PIRMININKAS. Klausia A. Vinkus. Ruošiasi M. Majauskas.

A. VINKUS (*LSDDF*). Gerbiamas ministre, man pirmą kartą džiugu girdėti, kad įvairių partijų Seimo nariai, kurie čia yra ir iš koalicijos, ir opozicijos, pradeda labai pagarbiai ir dėmesingai sakyti, kad tikrai jaučiami tam tikri žingsniai. Gal ir nedideli, bet jaučiami. Labai ačiū ir nesustokite prie to. Ir vis dėlto tobulėjimui ribų nėra.

Antra. Prasidėjus tai reformai, kiek buvo pilama, sakykime, nepagrįstų kaltinimų ir patiems farmacininkams. Farmacininkai – didžiausios pagarbos žmonės. Kai lankai vaistines, matai – labai apkrauti gydytojai, kartais dėl apkrovimo receptas išrašytas, bet nenurodyta, ar lašai, ar koks kiekis, būname liudininkai, kai jie patys čia pat susisiečia ir t. t., ir tie farmacinės rūpybos elementai gyvuoja. Ir labai malonu, kad farmacininkai irgi šiek kiek atsikvėpė labiau, nes pirmieji smūgiai ir ligonių kaltinimai būdavo farmacininkams, nors jie ne visai kalti.

Kitas dalykas: labai malonu, kad jūs mažinate priemokas, ir tai ligoniai jaučia. Bet vienas dalykas dar nesutvarkytas, jį varžo įvairios instrukcijos ir panašiai – reti susirgimai. Iš tiesų yra žmogus, kuriam skrandžio vėžys su metastazėmis, auglys prostatoje, yra buvę tokių ligonių, kur kartu trečia – limfocitų ar panašiai, ir vis tiek susirenka... Jis miršta, penkeri šešeri metai gydosi...

PIRMININKAS. Laikas!

A. VINKUS (*LSDDF*). ...ir negerėja. Noriu pasakyti, kad susirenka retų susirgimų komisija, ir patys medikai susigraudina, kai negali tokiam ligoniui padėti. Ar negalime kaip nors valstybėje

tai padaryti? Štai neįeina į retus susirgimus, tegul žmogus miršta. Čia negerai. Ką daryti? Pavyzdžiui, žinome, yra medikų, kurie visą gyvenimą paaukojo savo... Kaip žvakės sindromas: degė, švietė kitiems, patys sudegė, ir reikia jam gelbėti gyvybę – nėra galimybės padėti. Ir kitų specialybių žmonėms. Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Aš manau, kad mes visus gyventojus turime branginti. Aišku, mūsų medikus ypač. Bet jokiam žmogui neturėtų būti uždarytas kelias gauti vaistą, jei jis egzistuoja, jei iš tikrųjų yra tokia galimybė. Ten, kur patologija yra reta, kaip jūs ir sakėte, yra retų ligų komisija, ji renkasi, sprendžia. Bet kai atsiranda daugiau pacientų, kai atsiranda vaistų, kurių yra įrodyta ir terapinė vertė, jie įtraukiami į kompensuojamuosius ir tada tampa prieinami visiems. Kaip rodžiau lentelėje, šiemet devynis vaistus įtraukėme onkologinėms ligoms gydyti. Vadinasi, tiems pacientams jie tapo prieinami.

Aišku, norėtusi, kad tie procesai vyktų greičiau, tikrai stengiamės, kad juos greičiau priimtų komisija, bet tam tikras saugiklis turi būti. Nes, žinote, kitąkart žmogus griebiasi šiaudo: nebūtinai tas vaistas turi jau kokią nors įrodytą terapinę vertę ir vis tiek koks nors arbitras turėtų būti.

PIRMININKAS. Ir laikui einant į pabaigą paskutinis klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Laba diena, ministre. Gegužės 10 dieną planuojate teikti Vyriausybei susiaurintą kompensuojamų vaistų sąrašą, iš kurio, tikėtina, iškris dalis kompensuojamų vaistų. Suprantu, liepos 1 dieną tas sąrašas įsigalios. Suprantu taip pat ir gerus norus taupyti valstybės pinigus. Bet ar tas taupymas nebus paprastų žmonių sveikatos sąskaita, žmonių, kurie vartoja vaistus. Kaip kiekvienas vaistas, žinome, turi tam tikrą šalutinį poveikį, ir dabar bus priversti rinktis kitą vaistą ir patirti naujus šalutinius poveikius, prie kurių tikrai gal ir nebus pripratę, o gal su kai kuriais ir net nesusitvarkys, – galbūt nemigos, galbūt kraujotakos, galbūt apytakos, galbūt psichikos sveikatos. Kas prisiims atsakomybę už žalą žmonėms, pacientams, už tai, kad jie bus priversti bandyti naujus vaistus, kurių iki šiol nebandė?

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Atsakomybės prisiimti nereikės niekam, nes ji grėstų tik tokiu atveju, jeigu pacientui vaistas apskritai būtų keičiamas, t. y. keičiama būtų veiklioji medžiaga. Tokiu atveju, kai vienas generikas keičiamas kitu arba originalus vaistas keičiamas generiku, yra visas mechanizmas, kuris užtikrina, kad tas vaistas būtų kokybiškas, saugus. Jeigu jau jis yra įvežamas į Lietuvą, yra čia registruojamas arba yra Europos Sąjungoje, vadinasi, yra saugus vaistas ir jau yra prisiimta atsakomybė už galimus jo poveikius. Placebo efekto niekas nenuneigė ir neretai yra paspekuliuojama tokiais dalykais, kai sakoma, kad aš buvau pripratęs prie kažko, dabar man reikės atprasti. Tai yra daugiau psichologiniai momentai, kuriuos taip pat žmonėms reikėtų išaiškinti ir reikėtų didesnės ir medikų atsakomybės, ir vaistininkų, kurie tiesiog turėtų žmogui paaiškinti, papasakoti, kaip yra.

Nemanau, kad mūsų kolegos vokiečiai ar danai, ar švedai yra kuo nors kvailiesni ir jiems nerūpi jų pacientų sveikata, nes jie tokias sistemas turi seniai ir kažkokių nepageidaujamų efektų, kiek aš žinau, nepastebėjo.

PIRMININKAS. Dėkojame ministrui. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėkui jums. *(Balsai salėje)* Repliką norite dar ar dėl vedimo tvarkos? A. Matulas. Prašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, išties ta forma – pusvalandis ministrų pasisakymams yra gerai, bet gerai būtų, kad būtų sakoma teisybė, nes vėlgi mes girdime tai, kad žmonės turi galimybę gydytis, nes neva yra išlikusi sąrašė veiklioji medžiaga. Dabar žmonės jau gydomi ne vaistais, bet veikliosiomis medžiagomis. Bet aš noriu priminti kolegai A. Verygai ir visiems kitiems, kad Europos Sąjungoje, pasaulyje skatinama kuo toliau, tuo daugiau personalizuota, individuali medicina. Tai yra siekiama sudaryti sąlygas gydytojui parinkti optimaliausią vaistą, optimaliausią gydymą kiekvienam individualiai. Mes viską darome atvirkščiai – paliekame... Ypač po gegužės 10 dienos, jeigu bus patvirtinta tokia tvarka, iš esmės labai daug vaistų bus išbraukta ir gydytojui taikyti savo patirtį ir skirti geriausius vaistus galimybės nebeliks, nes žmonės tiesiog neišpirks tų vaistų, kurie dabar iš kompensuojamųjų vaistų sąrašo yra išbraukti. Žmonės perka visa kaina. Be abejo, ministerija neskaičiuoja, kad perka visa kaina, žiūri, kiek priemokos moka už tuos pigiausius. Tai va ir visa istorija. Būtų labai gerai, kad, cituodami Vokietiją, Prancūziją, atsiųgtumėte į tas naujausias tendencijas.

PIRMININKAS. Kolega, dėkojame už jūsų nuomonę. Tešiamė darba.

15.33 val.

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 2, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 29, 30, 31, 32, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1729, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 2, 6, 7, 9, 11, 14, 15, 18, 23 straipsnių ir šeštojo skirsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 27¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-730 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1730, Baudžiamojo proceso kodekso 51 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1731, Europos sutarties dėl teisinės pagalbos prašymų perdavimo ratifikavimo įstatymo Nr. I-1201 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1732 (pateikimas)

Kitas klausimas – Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 įvairių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1729. Pranešėjas – ministras E. Misiūnas. Prašau. Kartu pristatysite ir lydimočius. Dėkoju. Pateikimas.

E. MISIŪNAS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, laba diena, gerbiamas pirmininke. Norėčiau pristatyti minėtus įstatymus. Taigi įstatymų projektais siekiama pagerinti viešosios paslaugos – valstybės garantuojamos teisinės pagalbos organizavimą ir teikimą. Įstatymų projektais siekiama įgyvendinti Europos Sąjungos teisės aktus, taip pat įgyvendinti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimus, išspręsti praktinius teisinio reguliavimo klausimus ir užtikrinti efektyvesnę teisinės pagalbos teikimo procesą.

Gal pristatysiu keletą siūlomų pakeitimų. Pirmiausia dabar galiojančiame Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatyme numatyta sąvoka, apimanti tikrai fizinius asmenis, tai reiškia, kad pagalba gali būti teikiama tikrai fiziniams asmenims. Projektu siūloma išplėsti šiuo atveju subjektų ratą. Siūloma įtraukti ir viešuosius subjektus, taip pat siūloma nustatyti galimybę Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai išskirtiniais atvejais netaikyti tam tikrų antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindų. Taip pat siūloma nustatyti platesnes antrinės teisinės pagalbos teikimo sąlygas nukentėjusiems asmenims, pavyzdžiui, asmenims, nukentėjusiems nuo teroristinių, prekybos žmonėmis veikų, smurto, artimoje aplinkoje patyrusiems smurtą, neatsižvelgiant į jų turimas pajamas, ir teikti tą teisinę pagalbą visa baudžiamosios bylos apimtimi.

Taip pat siūloma papildyti pirminės teisinės pagalbos neteikimo atvejus piktnaudžiavimo pagrindu, kad riboti išteklių būtų naudojami gerinti sąžiningai savo teises baudžiamajame procese naudojantiems asmenims.

Paskutinis siūlymas, kurį norėčiau pristatyti. Siūloma nustatyti, kad tarptautinio ginčo atveju į valstybės garantuojamos teisinės pagalbos išlaidas būtų įtrauktos įvertintos dokumentų vertimo išlaidos.

Baudžiamojo proceso kodekso projektu siekiama teisinio aiškumo. Siūloma patikslinti, kad gynėjo dalyvavimas yra būtinas ir, sprendžiant suėmimo skyrimo klausimus, taip pat įtvirtinti, kad gynėjas yra būtinas ir laikinojo sulaikymo atvejais. Įtariamajam, kaltinamajam ir nuteistajam apie paskirtą gynėją pranešama įteikiant ar išsiunčiant nutarties dėl gynėjo paskyrimo nuorašą. Tokiu būdu siekiama galimybės per kuo trumpesnę laiką susisiekti su paskirtu gynėju.

Dėl Europos sutarties dėl teisinės pagalbos prašymų perdavimo ratifikavimo įstatymo projekto. Kadangi Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo projektu siūloma centrinės institucijos funkcijas tarptautinių ginčų atvejais Europos Sąjungos valstybės narės perduoti vykdyti Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai, analogiškas siūlymas teikiamas ir dėl prašymų, perduodamų pagal minėtą Europos sutartį.

Taigi tokie pakankamai smulkūs redakcinio pobūdžio pataisymai, susiję su Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų įgyvendinimu, Europos Žmogaus Teisių Teismo nuostatų įgyvendinimu ir kai kuriais procedūriniais pakeitimais.

PIRMININKAS. Dėkojame už pristatymą. Pirmasis jūsų norėtų paklausti M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis ministre, jeigu tai yra statistiškai rimta problema, ar Lietuvos teisinė sistema sugebės visiškai prisitaikyti prie padidėjusio krūvio, nes suprantu,

kad priėmus šį įstatymo projektą Lietuvos teisinė sistema turės nedidelį išbandymą, nes krūvis padidės?

E. MISIŪNAS. Ačiū už klausimą. Faktas, kad priėmus šias nuostatas teisinės pagalbos... advokatų, teikiančių teisinę pagalbą, poreikis bus didesnis. Bet žinome, kad advokatų tikrai yra pakankamai. Tik klausimas dėl finansinių įsipareigojimų, o įstatymo projekte yra numatyta, kad su tais iššūkiais, kurių kils, Teisinės pagalbos tarnyba susidoros.

PIRMININKAS. Kitas klausia A. Baura.

A. BAURA (LVŽSF). Gerbiamasis ministre, tikriausiai tiek jūs, tiek mes daugelis prisimename, prieš keletą metų iš Krekenavos firmos buvo D. Budrevičienė, kuri pirmoji viešai pripažino apie atlygio dalį, gaunamą vokeliuose. Prisimename, kiek tai jai kainavo, kiek tai kainavo jos šeimos nariams, kurie irgi nukentėjo. Klausimas būtų toks: ar nereikėtų nustatyti, kad antrinė teisinė pagalba projekto 12 straipsnyje nustatytomis sąlygomis būtų teikiama ne tik pranešėjams, bet ir jų šeimos nariams?

E. MISIŪNAS. Ačiū už klausimą. Puikiai žinome tą istoriją, amžinąjį atilsį advokatas grynė nemokamai ir žinome, kuo ta byla baigėsi. Bet dabar klausimas, ar šeimos nariams reikia teisinės pagalbos?

Mes nekalbėkime galbūt apie psichologinę pagalbą, dar kažkaip, nes teisinė pagalba reikalinga tuo atveju, jeigu asmuo dalyvauja procesuose, ar teisminiuose procesuose, ar ginčų nagrinėjimuose, galbūt kvaziprocedūrose, sakykime, komisijose kažkuriose, darbo ginčų ir t. t. Tada galima svarstyti, bet jeigu šeimos nariai nedalyvauja tokiose procedūrose, tai jiems gal tos teisinės pagalbos tikrai nereikėtų. O jeigu jau jisai, kaip aš minėjau, dalyvauja, tai atitinkamai jam pagal šio įstatymo nuostatas ir taip turėtų būti. Žiūrима, jeigu yra sunki materialinė padėtis, jeigu jis yra nukentėjęs ir t. t., jis ir taip gaus tą pagalbą. Įtraukti šeimos narių nėra pagrindo, čia ne psichologinė pagalba, ne medicininis gydymas ir t. t.

PIRMININKAS. Klausia S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, be abejo, čia daugiau gal teisingumo ministrui, kai jį turėsime, bet jūs vis tiek patyręs teisininkas, turbūt pastebėjote ir teismo, ir ikiteisminio tyrimo metu, kad valstybės apmokami advokatai ne visada sąžiningai, noriai atlieka savo pareigas, tiesiog gal kartais susirenka tuos pinigėlius. Ar nebuvo minčių, ar nediskutuojama perspektyvoje keisti modelį? Sakykime, žmogus, kuris turi teisę į valstybės apmokamą advokatą, gauna tam tikrą krepšelį. Jeigu jis ten susikrapšto kažkokių papildomų pinigėlių, gal jis galėtų laisvai pasirinkti advokatą, gal labiau patyrusį, gal labiau specializuotą, galbūt jis gautų geresnę pagalbą, ypač administracinėse, civilinėse bylose. Žinote, kai dabar ant vieno kurpalio sumauname, ne visada ta pagalba būna efektyvi. Reikėtų apie tai pagalvoti, kaip jūs manote?

E. MISIŪNAS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Tikrai tai, ką jūs sakote, pažįstama situacija, tikrai pažįstama situacija. Pati idėja, manau, labai svarstyтина ir galbūt tai būtų teisingas požiūris. Aišku, kaip tai būtų geriau administruojama? Teisinės pagalbos tarnyba vėlgi tą administravimą galėtų, tų pinigų socialiai remtiniams asmenims arba asmenims, kuriems pagal sąrašą yra teikiama... arba galų gale nustatyti alternatyvą, kai pats asmuo galėtų pasirinkti, ar gauti teisinę pagalbą paskirto advokato, ar, pavyzdžiui, tinkamą pinigų sumą gauti ir tada ieškotis kito advokato. Būtų galima, mano asmeniniu požiūriu, aš čia dabar atstovauju ir Teisingumo ministerijai, ir kaip teisėjas turiu požiūrį, tikrai svarstytinas būtų pasiūlymas ir pačiam žmogui alternatyva būtų suteikta pasirinkti.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, norėčiau taip pat dėl paslaugų kokybės, nes kai kada pagalba būna tokia, kuri žmogui ne tiek naudinga, kiek nenaudinga. Iš tikrųjų būna klaidinanti tam tikra pagalba ir konsultacija. Ar nemanote, kad gal galėtų būti kažkoks reitingavimas tų specialistų, kurie atlieka tą konsultaciją, kad žmonės kažkaip būtų atrinkti, nes kai kurie daro tuos darbus atmestinais? Galbūt čia būtų sprendimas samdyti kitus advokatus, kad būtų galimybė pasirinkti, nes, sakau, priešingu atveju tenka susitikti ir apygardoje žmonių, kurie galėjo laimėti bylas, bet iš tikrųjų buvo nuraminti, kad nieko nereikia daryti, čia viskas išsispręs, ir tokiu būdu patyrė didelių nuostolių? Ačiū.

E. MISIŪNAS. Ačiū už klausimą. Dėl to, ką jūs sakote, matote, reitingavimo nėra, advokatai ir taip labai konkuruoja, galbūt tai viena iš profesijų, kur yra didžiausia konkurencija. Šiuo atveju žmogus turi teisę atsisakyti to advokato, jeigu jam skiriama teisme pagalba, jis turi teisę atsisakyti, išsakęs įvairius argumentus. Jeigu žmogus žino apie tą advokatą, kad jis blogai atstovauja arba jisai neturi kompetencijose vienose ar kitose bylose, klientas gali atsisakyti. Bet yra kiekvieno advokato profesinė garbė tinkamai, kokybiškai, gerai atstovauti savo atstovaujamojam, manau, kad taip ir turėtų būti. O jeigu reitinguotume, tai pagal kokius kriterijus reitinguotume? Ne baigiamojo darbo rašymas iš principo.

PIRMININKAS. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, ačiū už pateikimą. Iš jūsų pateiktos statistinės medžiagos, pateikiant klausimą, matyti, kad ypač pirminės teisinės pagalbos skaičiai tiesiog auga, per dešimtmetį paaugo pusantro karto.

Ar matote kokias nors ribas, kai sakytume, kad mes suteiktume pakankamai pagalbos, palyginti su kitų šalių praktika, ar mes turėtume labiau susirūpinti nusikalstamumo prevencija, kad tos pagalbos reikėtų mažiau? Nes jau mes čia kaip ir pasekmes nusikaltimų taisome steigdami teisinę pagalbą. Tai koks jūsų būtų požiūris? Ar čia nėra tam tikro apsileidimo dėl pačios nusikaltimų prevencijos?

E. MISIŪNAS. Ačiū už klausimą. Teisinės pagalbos tiesiogiai sieti su nusikalstamumo problemomis galbūt ir nereikėtų, nes teisinės pagalbos galima kreiptis ne tik dėl baudžiamųjų bylų, bet ir dėl civilinių bylų, ir dėl įvairių ieškinių, ir dėl santuokos nutraukimo, ir kitų dalykų. Bet faktas, kad kažkokią įtaką turi. Be abejo, institucijos dirba prevenciškai ir yra įvairios prevencinės programos mažinti nusikalstamumo lygį, sakykime, tokios kaip narkotikų vartojimo prevencinės programos ir smurto artimoje aplinkoje programos, kurios labai... pareigūnai aktyviai dirba šiose srityse.

O kad apimtis didėja, matote, mūsų valstybės žmonių, sakykime, galimybės bylinėtis, turėti teisinius procesus auga ir faktas – žmonių raštingumas kyla. Galbūt tiek jų noras ir tiek išsipareigojimas dalyvauti procesuose lemia tą padidėjimą. Aš pats kaip teisėjas esu matęs, sakykime, kai ateina į teismą moteris, patyrusi smurtą artimoje aplinkoje, ir sako, aš kentėjau daug metų, bet dabar matau, kaip situacija keičiasi, kaip žmonės netoleruoja, ir aš nusprendžiau to netoleruoti. Štai toks atvejis. Tarsi statistiškai žiūrint niekas nepasikeitė, bet štai baigėsi žmogaus tolerancija, jis gavo teisinę pagalbą, buvo suteikta puiki pagalba, asmuo buvo nuteistas ir problema buvo išspręsta. Valstybė turi garantuoti tokių asmenų aprūpinimą teisine pagalba, nepalikti tokio asmens nelaimėje ir, aišku, turėtų būti užtikrinta pačios geriausios kokybės paslauga.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, iš tiesų kaip buvęs teisėjas turėtumėte žinoti problematiką apskritai šios teisinės nemokamos paslaugos, bet dabar išgirstu, kad jūs nelabai ką žinote. Atsakysiu ir J. Olekui, čia jis klausė. Didėja todėl, kad socialinė atskirtis didėja, nes norint gauti nemokamą teisinę pagalbą, ne pirminę, o antrinę, tai tavo pajamos turi *neišnešti*. Ir kai *neišneša* tavo pajamos, tokiu atveju tu gauni, ir viskas. Čia yra esminis dalykas, ministre.

Antras dalykas. Ar jūs esate padaręs reviziją prieš teikdamas tokį projektą tų pseudo-, kaip jūs vadinatė, kad taip reikėtų pavadinti, kai kurių advokatų kokybę, kokia teikiama antrinės teisinės pagalbos? Ar mes šiandien netaškome pinigų į dešinę, į kairę? Advokatui, kuris negali rinkoje normaliai gauti kliento ir užsidirbti, mes duodame *à la* valstybės ir išmokame didelius pinigus.

Kaip jūs galvojate, ministre, ar ne pats laikas pritaikyti vokišką modelį, kai kiekvienas gyventojas nuo savo pajamų vieną procentą skiria būtent kaupiti advokato paslaugai ir kai ištinka ta bėda, jis pats renkasi tą advokatą? Nes dabar išeina taip, kad advokatą vos ne patį prasčiausią gauna. O Vokietijos modelis yra priešingai, jei nori, tu primoki, bet tu samdyk, kokį nori. Ir net patys geriausi advokatai, geriausiai apmokami, kartą per metus ar dvejus nemokamai priversti padėti būtent tokiems žmonėms.

E. MISIŪNAS. Ačiū už klausimą. Nesutikčiau dėl socialinės atskirties didėjimo. Kaip tik socialinė atskirtis mažėja. (*Balsas salėje*) Bet žiūrėtumėte statistiką, tai faktiškai kiekvienais metais po

keletą procentų šiaip daugiau atsiranda ginčų, ypač civilinėse bylose dėl įvairių sandorių ir t. t. Esu dalyvavęs įvairiose konferencijose, esu klausęs įvairių mokslininkų kalbų, tai visuomenės išprusimas, teisės aktų išmanymas kartu ir kelia savo teisių gynimą. Ar tai darbo ginčai, ar dėl pasukų, ar, sakykime, kitų paslaugų teikimo. Čia nebūtinai. Negalima sakyti, kaip jūs ten neteislingai traktuojate, socialinė atskirtis didėja. Taip, teisinė pagalba orientuota į žemas pajamas gaunančius asmenis, faktas. Čia tiesa.

O dėl to, kad būtų kaupiama atitinkama suma teisei pagalbai. Medicinai, sakyčiau, taip, senatvei – faktas, kitiems dalykams, bet aš manau, yra daug žmonių, kurie nugyvena visą gyvenimą ir tos teisinės pagalbos jiems nereikia. Jeigu valstybė numato tokią teisinę pagalbą ir asmuo neturi galimybės užsitikrinti, štai, įstatyme numatyti pagrindai – valstybė garantuoja.

Dėl kokybės. Aš tikrai tikiu, kad yra puikių advokatų, kurie teikia teisinę pagalbą ir dirba taip, tarsi gautų didžiausią atlyginimą. Aišku, visokių yra. Aš ir savo praktikoje esu matęs visokių, bet tai yra ir dėl didelio darbo krūvio, ir dėl kitų dalykų, bet sakyti, kad teisinė pagalba yra nekokybiška, manau, yra neteisinga.

PIRMININKAS. Ministre, dėkojame. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Motyvai dėl viso. Nuomonė prieš – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, pirmininke. Aš ne tiek prieš, aš tikrai kviečiu susilaikyti, nes tai, kas šiandieną vyksta, ir tai, kaip yra švaistomi, taškomi pinigai antrinei teisei pagalbai, tai yra, nežinau, mažų mažiausiai verta audito arba kaip pas mus Seime norima sudaryti komisijų ir kažką tirti. Jeigu pažiūrėsime efektyvumą advokatų, kurie teikia antrinę teisinę pagalbą, laimėtų bylų skaičių ir naudą, tai šiandien yra skirtumas. Jeigu mes kalbame apie darbo bylas, tai tam yra darbo ginčų komisijos ir darbo ginčų komisijos seniai jas išsprendžia.

Kitas dalykas. Man yra pikta tai, kad sąžiningų mokesčių mokėtojų pinigai, beveik 20 % šitų pinigų yra skiriama asmeniniams ginčams ir asmeniniams santykiams spręsti. Dabar kaimynė su kaimyne susipyko, pasiima nemokamą antrinę teisinę pagalbą ir pradeda bylinėtis. Kas nors neatsiskaitė už kokius komunalinius mokesčius ar dar ką, vėl yra nemokama antrinė teisinė pagalba.

Dar kartą, mielieji, tai yra milžiniški pinigai. Sėdi mano kolegė I. Šimonytė. Aš tikiuosi, kad ji Audito komitete paimtų ir patikrintų, kaip efektyviai šitie pinigai panaudojami ir ar paslauga, kurią šiandien tie žmonės suteikia, yra kokybiška.

PIRMININKAS. Motyvai už – S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Iš tiesų aš sutinku su kolega Remigijumi, kad ten yra problemų ir reikia tobulinti sistemą, bet šis projektas, kurį dabar pateikė ministras, tai yra kaip tik bandymas nors kokį žingsnelį žengti į priekį. Dėl teisinės pagalbos skyrimo ir taikinamajame procese, tai yra susiję ir su Europos Sąjungos teisės įgyvendinimu, aš manau, šitam projektui reikia pritarti (tai nėra iš esmės naujas projektas), o ateityje tikrai galvoti, tai ir iš klausimų matyti, kaip tobulinti šią sistemą.

PIRMININKAS. Kadangi nuomonės išsiskyrė, kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo projekto ir lydinių.

Balsavo 103 Seimo nariai: 85 – už, prieš nėra, susilaikė 18. Po pateikimo įstatymo projektui pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Siūlymų daugiau niekas neturite. Bendru sutarimu. Ačiū, pritarta.

15.53 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 20, 21, 22, 188 ir 189 straipsnių pakeitimo ir Kodekso priedo papildymo įstatymo projektas Nr. XIII-1659ES (pateikimas)

Kitas klausimas – Baudžiamojo proceso kodekso 20, 21, 22, 188 ir 189 straipsnių pakeitimo ir kodekso priedo papildymo įstatymo projektas Nr. XIII-1659ES. Pranešėjas – ministras E. Misiūnas.

E. MISIŪNAS. Dar truputėlį prašau dėmesio, gerbiami Seimo nariai. Taigi įstatymo projekto tikslas – Vyriausybės teikiamo įstatymo projektu siekiama į Lietuvos nacionalinę teisę visa apimtimi perkelti 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2016/343 nuostatas. Iš

principo tos nuostatos Lietuvos teisinėje sistemoje iš esmės, galima sakyti, perkeltos, tačiau nėra pakankamai. Todėl kai kurios nuostatos Baudžiamojo proceso kodekse yra papildytos kai kuriais formuluočiais.

Taigi norėčiau pateikti. Štai Baudžiamojo proceso kodekso 20 straipsnyje siūloma įtvirtinti šiuo metu nuosekliai Lietuvos teismų praktikoje taikomą *in dubio pro reo* principą, kuris reiškia, kad visos abejonės ir neaiškumai dėl nusikalstamos veikos aplinkybių yra traktuojamos baudžiamojon atsakomybėn traukiamo asmens naudai. Taip pat siūloma sistemiškai tikslinti ir suvienodinti Baudžiamojo proceso kodekso 21 ir 22 straipsnius, t. y. įtariamą ar kaltinamą teisę, ir aiškiai įtvirtinti tiek įtariamajam, tiek kaltinamajam abi direktyvoje akcentuojamas šių procesų dalyvių procesines teises, teisę tylėti, teisę atsisakyti duoti parodymus apie savo paties galimai padarytą nusikalstamą veiką. Užtikrinant Baudžiamojo proceso kodekso ir direktyvos nuostatų nuoseklumą ir suderinamumą, įstatymo projektu taip pat tikslinami Baudžiamojo proceso kodekso 188 ir 189 straipsniai, nurodoma pareiga aiškiai išaiškinti atsakomybėn traukiamiems asmenims dėl teisės neduoti parodymų arba tylėti. Taigi toks trumpas pristatymas, toks trumpas pataisymas. Prašau...

PIRMININKAS. Pirmasis klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, čia mes kalbame apie 20, 21, 22 tą įstatymo pakeitimą?

E. MISIŪNAS. Taip.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Kaip jūs atsakytumėte į Teisės departamento pastabą, kad siūlomas pakeitimas vis dėlto sukelia daugiau neaiškumų, nes kalbama ir apie ikiteisminį tyrimą. Ten 6 dalis – ikiteisminio tyrimo ir bylos nagrinėjimo teisme metu nepašalintos abejonės traktuojamos kaltinamojo asmens naudai. Vis dėlto ikiteisminis tyrimas nėra teisminis procesas, kaip tik jame irgi aiškinamasi dėl tų aplinkybių. Koks būtų jūsų atsakymas į Teisės departamento pastabą?

E. MISIŪNAS. Ačiū už klausimą. Jeigu kalbame konkrečiai apie principą *in dubio pro reo*, tai šiuo atveju dažniausiai yra taikoma teismo procese. Pats buvęs teisėju, aš tikrai vadovavausi šiuo principu. Jeigu yra neaiškumo faktas, kad visi neaiškumai yra traktuojami atsakomybėn traukiamo asmens naudai, ikiteisminio tyrimo pareigūnas vertina įrodymus, kvalifikuoja veikas ir priima sprendimus. Jeigu viena ar kita veika yra netinkamai arba įrodymai netinkami pasakyti, kad asmuo padarė kokį nors nusikaltimą, faktas, kad pareigūnas to negali abejonėmis, nepagrįstais įrodymais konstatuoti, kokią nors nusikalstamą veiką teikti prokuratūrai, prokuratūra – kaltinamąjį aktą, bylą teikti teismui. Taip neturėtų būti ir taip nėra. Tai dėl to principo.

O dėl teisės neduoti prieš save parodymų ir tylėti, tai šiandien ir Konstitucijoje yra įtvirtinta, ir tas principas, faktiškai ta teisė yra įgyvendinta. Visada būdamas teisėju teisme prieš procesą visoms šalims išaiškindamas teisę paminėdavau: turite teisę kaltinamajam asmeniui neduoti parodymų prieš save, prieš savo šeimos asmenis, jeigu yra kviečiami liudytojai, ir t. t. Aš manau, kad Teisės departamento parašyti nuogaštavimai nėra pagrįsti realiu gyvenimu, todėl nemanau, kad reikia į juos tinkamai atsižvelgti.

PIRMININKAS. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, gal galėtumėte šiek tiek patikslinti. BK 2 straipsnyje, čia 21 straipsnio pakeitime, šiuo metu įtariamasis turi teisę duoti parodymus arba tylėti?

E. MISIŪNAS. Taip.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Jūs tikslinate ir sakote, kad reikia rašyti „duoti parodymus, tylėti ar atsisakyti duoti parodymus“. Ar galite patikslinti, kodėl neužtenka šiuo metu galiojančios formuluočios „tylėti“? Ar būna, kad tyli, bet kokiais nors kitais būdais duoda parodymus?

E. MISIŪNAS. Ne, dažniausiai tą teisę tokie asmenys puikiai žino, jie tokia teise turi naudotis, susitikti su advokatu pirmos apklausos metu ir t. t. Čia yra tik dėl teisinio, sisteminio požiūrio. Norint įgyvendinti, visiškai įgyvendinti direktyvos reikalavimus, reikėtų, kad tuose straipsniuose, kuriuose yra numatytos tiek įtariamą, tiek kaltinamą teisės, būtų aiškiai įrašytos tos teisės.

Mes žinome, kad yra ir Konstitucijoje įtvirtintų teisių, ir Baudžiamojo proceso kodekso kitoje nuostatose yra įtvirtintų teisių, bet šiuose straipsniuose būtent to žodelio nebuvo, todėl siste-

miškai žiūrint, dabar tas pakeitimas ir yra daromas tik dėl to, kad formaliai būtų ten įrašyta. Jeigu mes rašome nuo pirmo iki teisės kažkelinto numeriuko, tai ten bus tam tikrų numeriukų. Atrodo, ten yra 14 teisių, jeigu aš gerai prisimenu, savo *špargalkę* turėdamas teisme.

PIRMININKAS. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, aš norėčiau pasitikslinti dėl Teisės departamento pastabų dėl 188 ir 189 straipsnių, kuriuose lyg ir, jų nuomone, yra skirtingi prokuroro įpareigojimai ikiteisminio tyrimo pareigūnams dėl informavimo apie įtariamojo ar kaltinamojo teises. Ar galėtumėte atsakyti į tą jų išreikštą pastabą? Čia parašyta, kad prokuroras turi tą įpareigojimą, tačiau ikiteisminio tyrimo teisėjas, remiantis 188 straipsnio 3 dalies pataisomis, nėra įgaliojamas prieš pradėdamas įtariamojo apklausą išaiškinti pastarajam jo teisę tylėti ir atsisakyti duoti parodymus.

E. MISIŪNAS. Faktas, kad teisėjai... Šiuo atveju, jeigu kalbame apie šitą straipsnį, tai yra jau specialioji norma, mes kalbame apie... Galime žiūrėti į bendrąsias normas, kur yra apskritai išaiškintos teisės. Vienaip ar kitaip ikiteisminio tyrimo teisėjas, jau žinodamas kaltinamojo, įtariamojo ar sulaikyto asmens teises, turi jam išaiškinti. Tai sakyti, kad jos dabar yra, jeigu konkrečioje dalyje, viename ar kitame straipsnyje atskirai nepamintėta, jos įpareigoja įstaigas kitaip skelbti teises, nėra galbūt teisinga, bet... Aš suprantu, pagal dabar siūlomą 189 straipsnio projektą svarbiausias dėmesys kreipiamas į tai, kad ikiteisminio tyrimo pareigūnai taip pat kokybiškai išaiškintų teises ir paminėtų teisę būtent neduoti prieš save parodymų. Teisėjai jau seniai tai daro, ir tikrai teismai labai kompetentingai ir tiksliai išaiškina visų asmenų teises.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ministre, ačiū už pristatymą. Ar nebuvo galima išspręsti tų praktinių klausimų prokurorų rekomendacijomis?

E. MISIŪNAS. Labai ačiū. Geras klausimas. Matote, direktyvos įgyvendinimas privalomas valstybėms narėms. Direktyvoje yra tokia nuostata, direktyvoje yra numatyta, kad kiekvienas asmuo, aprašytas baudžiamajame procese, turi turėti tam tikras teises, todėl ir yra įtariamojo, kaltinamojo ir nukentėjusiojo teisės surašytos nuo iki. Todėl man, kaip buvusiam teisėjui, tikrai nereikia jų papildomai įrašyti, aš žinau, kad Konstitucija jam garantuoja tokią teisę, ir tikrai pasakyčiau, nors ir tame straipsnyje nebūtų teisės paminėtos. Bet, kaip minėjau, sisteminiu požiūriu visiškai įgyvendinant direktyvą, buvo priimtas sprendimas parengti šį projektą.

PIRMININKAS. Dėkojame. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Gal galime bendru sutarimu? Norite balsuoti? Balsuojame dėl šio projekto.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 96, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo įstatymo projektui pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomo niekas nesiūlo. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Bendru sutarimu galime pritari? Ačiū, pritarta.

16.04 val.

Baudžiamąjo proceso kodekso 43, 170, 176, 179, 183, 188 straipsnių pakeitimo ir 3¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1591 (pateikimas)

Kitas klausimas – Baudžiamąjo proceso kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo ir 3¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1591. Pranešėjas – ministras E. Misiūnas. (...) šiek tiek tyliau.

E. MISIŪNAS. Pakeitimai. Taigi įstatymo projektu siekiama tobulinti ikiteisminio tyrimo procesą, veiksmingai užtikrinti proceso dalyvių teises, užtikrinti žmogiškųjų ir finansinių išteklių racionalų naudojimą. Šiuo projektu siūlomi konkretūs keturi dalykai, pataisymai: pirma, atsisakyti formalių ikiteisminio tyrimo terminų nustatymo ir terminų tęsimo ir proceso dalyvių teises užtikrinti grindžiant bendrojo proceso greitumo principu.

Naikinti ikiteisminio tyrimo sustabdymo institutą ir įtvirtinti nuostata, kad, išnaudojus visas galimybes nustatyti nusikalstamą veiką padariusį asmenį arba surasti įtariamąjį ar kitą asmenį, jeigu tomis priemonėmis nebuvo galimybės to padaryti, toliau būtų naudojamos informacinės technologinės priemonės, kiti analizės metodai ir t. t.

Trečia, įteisinti, kad vertėjai gali būti teismo, prokuratūros, ikiteisminio tyrimo įstaigos darbuotojai, kurie apie atsakomybę už melagingą ar žinomai neteisingą vertimą būtų įspėjami pagal užimamas pareigas vieną kartą, atsisakant perteklinio įstaigos vertėjų įspėjimo prieš kiekvieną ikiteisminio tyrimo veiksmą.

Ir paskutinis – įtvirtinti nuostatas, kad tyrimo veiksmo metu darant garso ir vaizdo įrašą šis įrašas Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro numatytais atvejais galėtų būti prilyginamas protokolui.

Yra Teisės departamento pastabų, į kurias siūloma atsižvelgti – pirmą, penktą (...) ir devintą. O šešta, aštunta jau yra esminė mintis paties projekto, dėl to siūloma nepritarti.

PIRMININKAS. Pirmasis klausia S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, iš tiesų du pagrindiniai dalykai: bylos sustabdymo instituto naikinimas ir terminų kontrolės atsisakymas. Žiūrėkite, ar nebus taip, kad, išnaudojus viską, ką galima padaryti byloje, ją sustabdžius, gali padėti į stalčių ir laukti, galbūt kada nors per sistemą, per kitas bylas išlįs informacija. Dabar tyrėjas laikys ant stalo ir sakys: žiūrėkite, kiek aš turiu daug bylų, kokie yra išaugę krūviai, nes visos bylos yra *eigoje*. Tai pirmas klausimas.

Ir dėl terminų. Dabartinėje elektroninėje erdvėje susiderinti dėl termino patikrinti prokurorui, ar viską tyrėjas atliko, nėra sudėtinga. Bet ar nebus taip, kad, nesant jokių terminų, neliks jokios kontrolės, kodėl vienaip ar kitaip ilgai užsiguli bylos? Taip, yra rezonansinės, kurios turi didelį dėmesį, o kitos gali gulėti metų metais.

E. MISIŪNAS. Ačiū jums už klausimą. Tai, ko jūs paklausėte, tikriausiai dauguma galvojate panašiai. Kilo klausimų ir mums. Buvo tikrai didelė diskusija Vidaus reikalų ministerijoje su teisėjais, prokurorais, Generalinės prokuratūros ir policijos pareigūnais. Taip pat buvo diskusija ir Vyriausybės pasitarime. Tai, ką jūs sakote, iš principo šiandien... 2016 metais atsirado IBPS, t. y. elektroninė byla, per kurią prokuroras gali kontroliuoti kiekvieną veiksmą, atliekamą ikiteisminio tyrimo pareigūno. Šiandien turėti popierinį variantą ir atvežti prokurorui faktiškai nėra reikalo. Prokuroras tai gali padaryti ir generalinis prokuroras tikrai užtikrina, kad prokurorai naudojasi ir stebi. Statistiškai policija buvo pateikusi skaičius, kad šiandien ikiteisminio tyrimo laikotarpis yra sutrumpėjęs dėl naudojamų efektyvesnių tyrimo priemonių, dėl daugiau pareigūnų gatvėse, dėl kitų priežasčių, taip pat dėl bylų elektroninės erdvės, nes yra efektyviau, ekonomiškiau, greičiau kai kurie sprendimai priimami ir taupomas laikas, kartu ir resursai.

Todėl mane asmeniškai patikino, kad pats terminų buvimas nėra priemonės veiksmingumui didinti. Štai buvo pateiktas pavyzdys, kai EBPO specialistai, atvažiavę į Lietuvą, analizuodami baudžiamojo proceso nuostatas, klausė, o kaip jūs... sunkiam nusikaltimui yra numatyta devyni mėnesiai, o tai kaip jūs per tuos devynis ištirate tą sunkų nusikaltimą, jeigu ten yra daug epizodų? Tai jūs tik pasirenkate ką nors, selektyviai tiriate ir atiduodate bylą į teismą? Kaip jūs tada užtikriniate nustatytų terminų laikymąsi? Tikrai buvo sudėtinga paaiškinti, kad tada mes pratęsiame, tada galbūt žiūrime pagal apimtį, dar kartą pratęsiame ir t. t.

Generalinis prokuroras ir Vyriausybės pasitarime, ir ministerijoje pasakė, kad kontrolės aprašas bus padarytas, terminų panaikinimas niekaip neįpareigos arba niekaip nepailgins dirbtinai bylos tyrimo laikotarpio, nes ir šiandien labai efektyviai, labai greitai bandoma atskleisti nusikaltimą. Žiūrėkime, kiek turėjome rezonansinių nusikaltimų, nužudymų, kuriuos dabar galime prisiminti. Jie buvo ištirti žaibiškai – savaitės, keletas dienų, nes buvo metamos didžiausios pajėgos ir buvo gauti tokie rezultatai.

PIRMININKAS. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, aš suprantu prokurorų nuostatas, nes iš tikrųjų terminai įspraudžia į tam tikrus rėmus, bet jūsų pateikti argumentai nėra tokie įtikinami, kad atsisakius šitų terminų nepasikeistų. Aš pamenu, prieš aštuonerius metus, kai buvo keičiama ši nuostata ir nustatomi terminai, buvo atsižvelgta, kad dažniausiai šios bylos, kartais ir sudėtingos rezonansinės, trunka gerokai ilgiau. Todėl buvo apibrėžta, kad labai sunkius nusikaltimus reikia ištirti ne ilgiau kaip per devynis mėnesius. Šiuo atveju argumentų pagrįsti panaikinimą terminų vis dėlto per mažai. Generalinio prokuroro nuomonę gerbiame, tačiau tai tik viena iš nuomonių.

E. MISIŪNAS. Labai ačiū už klausimą. Aš tik norėčiau pasakyti esminį skirtumą. Tada, tai buvo 2007 metais, mes puikiai žinome, po kokių įvykių buvo inicijuojama. Puikiai žinome, Prezidentės iniciatyva buvo teikiami. Tuo metu nebuvo elektroninės sistemos, nebuvo elektroninės bylos, nebuvo apskritai galimybės kontroliuoti elektroninėje erdvėje baudžiamosios bylos eigą. Taip, buvo atvejų, kai prokuroras pirmą kartą pamatydavo bylą, kai terminas jau eidavo į pabaigą, bet šiandien yra visiškai kitaip.

Apskritai teismai civilines bylas... Aš apylinkės teisme nagrinėjau baudžiamąsias bylas. Civilinės bylos buvo nagrinėjamos prieš dvejus metus iš esmės elektroninės. Ką reikėdavo, teisėjas atsispausdindavo. Mes dar dėl baudžiamųjų bylų nebuvo perėję į elektroninę erdvę. Prokurorai sakė: mes galime kiekvieną puslapį, kiekvieną ikiteisminio tyrimo pareigūno priimtą nutarimą patikrinti – teisėtumą, pagrįstumą, terminus, ar jis ką nors atliko per tą savaitę dėl tos bylos, ar neatliko. Jie turi savo prioritetus, jie dėluoja ir tie terminai...

Gal netinkamas pavyzdys, negalima pamatuoti, bet pamatuokime. Nėštumą nustatykime, kad nėštumas įvyktų, pavyzdžiui, per penkis mėnesius ar per dvylika mėnesių. Neįmanoma to padaryti. Bus tada, kada yra numatyta fiziologiškai. Taip ir čia.

Niekas specialiai bylos nevilkina ir suradę nusikalstamą veiką padariusį asmenį kur nors nelaiko, kad dabar mes neturime ką veikti, gal dabar pailsėsime. Nustatė asmenį, atidavė bylą prokurorui, prokuroras atidavė bylą į teismą, byla išnagrinėta, asmuo, padaręs nusikalstamą veiką, gavo atpildą – viskas, klausimas baigtas.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ministre, 2003 metais įsigaliojusiam Baudžiamojo proceso įstatyme buvo visiška diskrecija terminų atžvilgiu. Nebuvo jokių terminų, išskyrus BPK 215 straipsnio šešių mėnesių terminą. Gyvenimas padiktavo terminų nustatymą ir šiandien panaikinus šituos terminus atsiranda, sugrįžta 215 straipsnio terminas – šeši mėnesiai. Visi įtariamojo statusą turintys asmenys, sulaukę šešių mėnesių, pateiks skundus.

Aš vėlgi manau, kad šią situaciją buvo galima spręsti ir prokuroro rekomendacijomis. Bet 2003 metų terminai buvo visiškai diskretiški, po to jau situacija diktavo terminų poreikį. Dabar mes vėl jų atsisakome, bet kartu, man atrodo, kokia jūsų nuomonė, ar nereikės koreguoti ir BPK 215 straipsnį?

E. MISIŪNAS. Ačiū už klausimą. Tikrai jūs turite didelę patirtį šitoje srityje, puikiai žinote. Pamišau paminėti tą straipsnį, jis tiesiogiai labai susijęs ir labai svarbus. Tikrai 215 straipsnyje yra numatyta: jeigu per šešis mėnesius ikiteisminio tyrimo pareigūnas neatlieka jokių veiksmų ir atsakomybėn traukiamas asmuo, sakykim, įtariamasis, paduoda skundą į apylinkės teismą, teismas turi teisę priimti sprendimą nutraukti bylą. Esu matęs tokių atvejų ir esu skaitęs apie tokius atvejus. Čia labai geras instrumentas prokurorui ir pareigūnui neperžengti to termino neveikimu, ta prasme nieko neveikiant. Jeigu yra nustatyti tokie atvejai, Generalinė prokuratūra turi kelti klausimą, atsakomybės klausimą, kodėl šešis mėnesius byla tarsi vykdoma, tačiau nebuvo atliekamas nė vienas procesinis veiksmas. Aš manau, šita 215 straipsnio nuostata yra labai gera, asmenys, kurie patenka į tokią situaciją ir su kuriais nieko nėra daroma pusę metų, puiku, tegul naudojami, bet čia turi būti prokuroro ir ikiteisminio tyrimo pareigūno atsakomybė. Generalinis, aš manau, būdamas generaliniu, sakyčiau, jeigu taip atsitiko, prašau išaiškinti, kokios priežastys tai lėmė, kodėl ta byla buvo nutraukta ir kodėl nebuvo priimti prieš tai kokie nors veiksmai, pavyzdžiui, nutraukta byla jau po mėnesio, jeigu nėra įrodymų arba nėra paties nusikaltimo požymių.

PIRMININKAS. Dėkojame, ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai dėl viso. Nuomonė prieš – S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, iš tiesų gerbdamas ministrą, kuris atstovauja policijai ir policijos nuomonei, vis dėlto siūlyčiau gerai pagalvoti. Dabartinės elektroninės komunikacijos laikais tyrėjui kontaktuoti su prokuroru tikrai nereikalauja nei daug laiko, nei daug pastangų, bet čia yra kontrolės klausimas. Byla sustabdoma gali būti, kai padarome viską, kas įmanoma. Bet vis tiek ir sustabdymo metu yra prokuroro kontrolė. Dabar turiu stalčiuje ir laikau metus, kitus, trečius, na, nieko neradome, o gal galima buvo galima ką nors padaryti ir sustabdant pasakytų prokuroras, kad nestabdysime, nes dar ne viskas padaryta?

Dabar terminai. Juk ne šiaip jie atsirado. Suprantu, kad tobulėja policijos tyrėjai, tobulėja sistema, trumpėja terminai, bet kam trukdo terminų buvimas? Jeigu ir dėl objektyvių priežasčių terminas sueina, prokuroras gali pažiūrėti pratęsdamas, ar viską padarei, ar kokybiškai padarei. Šiuo atveju tai tikrai netrukdo procesui ir jo nevilkina, o tikrai galbūt tam tikra prasme padeda eliminuoti tokių tyrėjų neveiklumą arba kartas ir aplaidų pareigų ėjimą. Aš labai skeptiškai vertinu šitą projektą.

PIRMININKAS. Kviečiu kolegas balsuoti dėl šio įstatymo projekto. Kas palaikote, balsuokite už, kas turite kitą nuomonę, – prieš arba susilaikykite.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 54, prieš – 4, susilaikė 32. Įstatymo projektui po pateikimo pritarė. Siūlomas kaip pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomų niekas nesiūlo. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Papildomų... Daugiau niekas siūlymų neturite. Ačiū, bendru sutarimu pritarė.

Kitas klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1567. Pranešėjas ministras E. Misiūnas pristato kartu ir lydimojusius.

E. MISIŪNAS. Dar kartą prašau jūsų dėmesio. Norėjau atsakyti. Galiu vieną minutę atsakyti į prieš tai buvusį klausimą? Gerbiamas Šedbarai... Atsiprašau, Seimo nary Stasy Šedbarai, ar galiu dar vieną sekundę? Noriu atsakyti į vieną klausimą. Žinokite, paėmus bylą, pirmi 30 lapų yra vien terminų pratęsimo lapai. Vien tik atsisakius šio formalaus reikalavimo, trečdaliu sumažėtų bylų apimtys. Vien tik dėl to. (*Balsai salėje*)

16.18 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1567, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 27, 29, 33 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6², 29¹ straipsniais įstatymo Nr. XIII-692 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1568, Administracinių nusižengimų kodekso 415 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1569 (*pateikimas*)

PIRMININKAS. Dabar pristatykite projektą.

E. MISIŪNAS. Atsiprašau.

Taigi dėl įstatymo. Techninio pobūdžio pakeitimai, keletas pakeitimų. Labai trumpai aš norėčiau jums pristatyti. Įstatymo projektu siūloma pailginti iki trejų metų pradedantiesiems vairuotojams išduodamo pažymėjimo galiojimo laiką, jį pasikeisti į 10 metų galiojantį vairuotojo pažymėjimą būtų galima po dvejų metų nuo jo išdavimo dienos. Kaip žinote, šiandien yra numatytas terminas po dvejų metų pasikeisti ir tarsi tas dvejų metų vairuotojo pažymėjimas netenka galios. Susidaro vakuumas, jeigu jaunuolis kurį laiką sulaukęs termino vairuoja transporto priemonę, kyla klausimas, ar vis dėlto tas vairuotojo pažymėjimas turi galią, ar ne. Tai sprendami šitą techninę teisinę problemėlę siūlome tokią pakeitimą.

Taip pat siūloma nustatyti, kad papildomą vairuotojo mokymą turi baigti ne tik pradedantysis vairuotojas, bet ir vairuotojas, kuris, būdamas pradedančiuoju vairuotoju, pažeidė tam tikrus Kelių eismo taisyklių reikalavimus. Tokio reikalavimo šiandien nėra, todėl kitą kartą situacija būna kuriozinė. Taip pat įtvirtinti nuostatą, kad vairuotojas, kuris, būdamas pradedančiuoju vairuotoju, pažeidė tam tikrus Kelių eismo taisyklių reikalavimus, ir per nustatytus terminus nebaigęs papildomo vairuotojo mokymo taip pat praranda teisę vairuoti.

Taip pat norėčiau pristatyti Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo kitų straipsnių pakeitimus. Pirmiausia projektas parengtas siekiant sudaryti prielaidas sustabdyti leidimo transporto priemonei dalyvauti viešajame eisme galiojimą, nelikus transporto priemonės valdytojo ar savininko, t. y. jam mirus arba išregistravus iš juridinių asmenų registro. Naujas leidimo transporto priemonei dalyvauti eisme sustabdymo pagrindas siejamas su transporto priemonės valdymo pasekmėmis eismo dalyviams, nes siekiama užtikrinti galimybę visais atvejais nustatyti transporto priemonę vairavusį asmenį. Pavyzdžiui, ir tuomet, kai pabėgama iš eismo įvykio.

Taip pat projektu siūloma sudaryti teisinės prielaidas, kad tokią transporto priemonę, iki tol, kol bus priimta, galėtų eksploatuoti kitas asmuo, pagal faktines aplinkybes valdytojas, kol bus įregistruota registre. Pavyzdžiui, jeigu asmuo turėjo transporto priemonę ir numirė, ji galėtų būti išregistruota iš registro, jeigu šiuo atveju niekas jos neeksploatuoja, tačiau jeigu asmuo, kuris pretenduoja paveldėti tą turta, tą transporto priemonę eksploatuoja, tokia transporto priemonė nebūtų išregistruojama iš registro ir ji galėtų būti eksploatuojama tam tikrą laiką, kol asmuo perima paveldėjimo teisę tą turta.

Taip pat siūlomi tam tikri Administracinių nusižengimų kodekso 415 straipsnio ir 589 straipsnio pakeitimai. Čia projektu siūloma patikslinti, kad Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnai turi teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolus už visus Administracinių nusižengimų kodekso 415 straipsnyje numatytus nusižengimus, nes šiuo metu yra tik 1 ir 5 dalys. Ir taip pat Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo nuostata numatyta atsakomybė už tokio automobilio eksploatavimą. Prašau pritarti.

Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pateikė pastabas. Į pirmą ir antrą bus atsižvelgta, trečia pastaba – siūloma įvertinti ir neatsižvelgti.

PIRMININKAS. Dėkojame už pristatymą. Pirmasis klausia A. Baura.

A. BAURA (LVŽSF). Gerbiamas ministre, mano klausimas dėl pirmo įstatymo projekto, konkrečiai dėl 2 straipsnio, kur keičiama 22 straipsnio 5 dalis. Čia kalbama apie tą, ką jūs ir minėjote, kai tą laikiną pažymėjimą gali pasikeisti į galiojantį dešimt metų. Gal galėtumėte plačiau paaiškinti sąvoką, kuri yra gana keista, gal nekeista, o tiesiog gal galėtumėte paaiškinti, ką reiškia „išskyrus atvejus, kai eismo įvykis sukeltas esant baudžiamąją atsakomybę šalinančioms aplinkybėms arba aplinkybėms, kai asmuo netraukiamas administracinėn atsakomybėn?“

E. MISIŪNAS. Aplinkybės, galiu puikiai paaiškinti. Mykolo Romerio universitete dirbau dėstytoju, ne baudžiamosios teisės, administracinės teisės. Kodekse yra įtvirtintos, tiek Administraciniame kodekse, tiek Baudžiamajame kodekse, aplinkybės, kurios naikina baudžiamąją atsakomybę, tai yra būtinoji gintis, būtinasis reikalingumas, eksperimentas ir t. t., ir t. t. Šiuo atveju turima omenyje, jeigu atsitiko įvykis, kuris patenka į tas aplinkybes, už jį nėra baudžiama, už jį nėra pradedamas ikiteisminis tyrimas arba, sakykime, jeigu buvo pradėtas, tai nutraukiamas, ir tai negali būti laikoma priežastimi neišduoti vairuotojo pažymėjimo. Jeigu jis padarė pažeidimą, taip, turi perlaikyti, tada neišduodamas jam vairuotojo pažymėjimas ir turi perlaikyti iš naujo. O šiuo atveju įvertinus tai manoma, kad nieko nebuvo įvykę. Galbūt taip galėčiau pasakyti.

PIRMININKAS. Klausia V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, ačiū, ačiū. Nesusikaupiau dabar, koks čia klausimas yra?

PIRMININKAS. Saugaus eismo automobiliu.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Atsisakau.

PIRMININKAS. Atsisakote. Tuomet klausia I. Rozova.

I. ROZOVA (LLRA-KŠSF). Ačiū. Gerbiamas ministre, mano klausimas dėl antro projekto Nr. XIIIIP-1568, kur yra 5 straipsnio pakeitimai. Skaitau šį projektą ir atsirado man tokių klausimų. Yra tokia situacija, kada, sakysime, transporto priemonės savininkas yra išregistruotas iš Juridinių asmenų registro arba žmogus mirė, tada jūs galite savo tvarka nurodyti, kad reikėtų sustabdyti leidimą dalyvauti viešajame eisme.

Mano klausimas yra toks. Čia parašyta, kad jeigu žmogus išsiregistravo ar mirė, po 14 dienų nuo šių aplinkybių paaiškėjimo dienos. Aš nelabai suprantu, kas tai yra paaiškėjimo diena? Žmogus mirė, mes galime sužinoti, mums paaiškės šiandien, o galime sužinoti apie tai po metų. Tai gal reikia tiksliau apibrėžti? Ar gal jūs man paaiškinsite, aš nesupratau.

Ir prie to paties klausimas dėl 14 dienų. Kodėl būtent 14 dienų ir tai yra kokios dienos, tai yra kalendorinės ar darbo dienos? Prašyčiau atsakyti. Ačiū.

E. MISIŪNAS. Ačiū už klausimą. Dėl pirmos klausimo dalies, dėl paaiškėjimo. Kada paaiškėja, taip, kada mes kalbame apie mirtį, netektį, tai faktas paaiškėja galbūt greitai. Bet, sakykime, štai dabar mano sūnus važinėja mano automobiliu. Ir jeigu jis išvažiuoja į užsienį, galbūt kokia nelaimė atsitinka ir galbūt... Sakykime, aš važinėju jo automobiliu, atsitinka nelaimė, gal aš ir nežinau, kad tas automobilis pagal viską turėtų jau nedalyvauti eisme, nes savininkas šiuo atveju

yra miręs. Dėl to ta paaiškėjimo sąvoka yra labai aktuali, nes faktinę mirties dieną mes galime puikiai nustatyti, bet tas, kuris vairuoja automobilį, eksploatuoja tą automobilį, ne visada gali žinoti, kad ta faktinė mirimo diena su jo sužinojimu sutampa. Dėl to ir yra ta sąvoka. Šiaip įstatymuose labai dažnai vartojama „nuo paaiškėjimo dienos“.

O dėl 14 dienų, aš dabar labai atsiprašau, bet aš nežinau, apie kurias 14 dienų jūs dabar kalbate. (*Balsas salėje*) A, dėl to paties, supratau. Nuo paaiškėjimo per 14 dienų. Čia 14 dienų, jeigu neparašyta, kad darbo dienų, vadinasi, turima omenyje kalendorinių dienų. Tai yra toks gana trumpas, protingas terminas, kada asmuo kreipiasi į „Regitrą“ ir praneša apie to automobilio eksploatavimą. Aš manau, mėnesiais daryti, ilginti to termino nėra prasmės, trumpinti savaitės laikotarpiui irgi galbūt būtų didesnė našta arba tokia atsakomybė didesnė sudaroma.

PIRMININKAS. Klausia M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, iš tiesų reikalingas ir geras reglamentavimo pataisymas, bet šiuo atveju man rūpi kiek kitoks klausimas. Kalbant apie papildomą vairuotojų mokymą ir užtikrinimą, kad papildomas vairuotojų mokymas būtų realus, ko gero, reikėtų vis dėlto papildomų teisinių pataisų, nes dažnai pasitaiko praktikoje, kai jaunas pažeidėjas, vien susimokėjęs už mokymus, gauna tam tikrą pažymą. Kaip būtų galima to išvengti ir ar yra numatyti tam tikri pakeitimai, kurie padėtų išspręsti ir šią problemą, kuri yra kaip ir susijusi su šiuo klausimu, kurį svarstome dabar?

E. MISIŪNAS. Ačiū jums už klausimą. Šie klausimai ir tos problemos turėtų būti sprendžiamos poįstatyminiais teisės aktais. Tai, ką jūs dabar paminėjote, tikrai, manau, gali būti arba „Registros“ direktoriaus įsakymais sureguliuota tvarka, metodai, valandos, kokybė, galų gale tų kursų kokybės įvertinimas ar dar kaip nors. Arba, aišku, galima tai daryti vidaus reikalų ministro įsakymu, dar aukštesniu poįstatyminių teisės aktų lygiu, bet įstatymu įtvirtinti tokios nuostatos nėra pagrindo. Čia jau iš principo užtektų poįstatyminiais teisės aktais sureguliuoti, ir tai bus padaryta.

PIRMININKAS. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, atrodo, tikrai dirbate teisinga kryptimi – stengiatės mažinti įvairias biurokratinės procedūras, lengvinti gyvenimą vairuotojams. Primenu, visai neseniai buvo priimtas jūsų ir mūsų kartu su V. Gailiumi teiktas bendras projektas atsisakyti reikalavimo vežiotis vairuotojo pažymėjimą, draudimo dokumentus, registravimo dokumentus, techninės apžiūros dokumentus, jei turi asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Puikus projektas, bet tam, kad jis veiktų, reikėtų peržiūrėti ir eismo įvykių deklaracijos formą, nes eismo įvykių deklaracijos formoje vis dar reikalaujama vairuotojo pažymėjimo numerio, žaliosios kortelės numerio ir daug kitų duomenų, kurie tikrai nėra būtini, ir draudimo kompanijos gali nesunkiai nustatyti visą tą informaciją.

Ar nesvarstytumėte peržiūrėti tą reikalavimą, supaprastinant eismo įvykių deklaracijos tvarką taip, kad iš tikrųjų asmeniui nereikėtų vežiotis visų tų dokumentų, jeigu jis turi tą deklaraciją mašinoje, automobilyje ir turi asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą?

E. MISIŪNAS. Ačiū. Labai gera pastaba. Tikrai aš dabar nežinau, ar įvykio deklaracijos forma yra patvirtinta įsakymu, ar tai ne draudimo kompanijų nustatyta bendra forma. Aš tikrai negaliu dabar atsakyti, bet tai, ką jūs dabar sakote, visiškai pritariu – tai yra pertekliniai duomenys. Dabar jau... Iš principo, jeigu jūs neužpildote tų dalykų, tai niekas nesako, kad nebus apmokėta arba bus konstatuota, kad bus pažeista pildymo tvarka, nes iš principo užtenka patį įvykį nustatyti, vairuotojo pažymėjimo arba dokumento, ir viskas. Ten draudimo sutarčių numerius, kitus dalykus jau draudimo kompanijos tikrai pačios susižinos. Bet aš pasitikslinsiu ir tikrai pasižiūrėsiu. Čia šitą dalyką reikia išspręsti.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, kažką panašaus jūs buvote nustatęs savo įsakymu dėl mirusių asmenų, aš turiu omeny. Turiu atkreipti dėmesį, kad vis dėlto paveldėjimo teisės liudijimą žmogus realiai gali gauti turbūt...

E. MISIŪNAS. Po šešių mėnesių.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). ...šešių mėnesių laikotarpiu, o kartais užtrunka ir ilgiau, jeigu yra ginčai tarp paveldėtojų ir panašiai, o kartais tas ginčas gali trukti ir keletą metų netgi, jeigu teisine

tvarka vyksta. Aš manyčiau, kad 14 dienų tikrai yra per menkas laikotarpis naujam valdytojui įregistruoti. Tuo labiau kad, kaip jūs sakote, nuo paaiškėjimo dienos. „Regitra“ tai gali taikyti realiai iš karto, nes „Regitrai“ paaiškės ta diena, tai vos nesutaps su mirties registravimo diena, nes jie turi priėjimą, gali nustatyti iš gyventojų registro. Manau, kad šiuo atveju vis dėlto valdytojui įregistruoti reikėtų numatyti ilgesnį laikotarpį. Suprantu, kad jūs norite sutvarkyti, kad nebūtų tokio pakabinto... Kaip pavyzdį noriu pateikti – žemei, kitam nekilnojamajam turtui, pastatui, pagaliau būstui nereikia registruoti kokio nors naujo valdytojo iki bus paveldėjimo teisės liudijimas. Čia kažkaip, manyčiau, reikėtų realiesnio ir protingesnio termino, nes...

PIRMININKAS. Laikas!

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...14 dienų per mažai.

E. MISIŪNAS. Ačiū už klausimą. Matote, taip, per šešis mėnesius, įstatyme numatyta, galima priimti palikimą. Aišku, yra ginčų ir užtrunka ilgai. Tikrai tam pritariu. Bet yra čia nuostata nustatyta, ką aš dabar norčiau dar kartą pacituoti, kad valdytojas gali faktiškai valdyti tą transporto priemonę, tik jis turi pranešti, registruoti. Kaip aš ir minėjau, jeigu jau sūnus važinėja tėvo automobiliu, tėtis numirė, tai jis ir toliau važinėja, tiktai praneša per 14 dienų, kad jis ta mašina važinėja, kad „Regitra“ žinotų. O procedūros turto paveldėjimo gali tęstis ir metus, ir ten ginčai kokie nori gali būti. Todėl aš manau, kad terminas taip pat dar reikalingas dėl to, kad vis dėlto automobilis yra didesnio pavojaus šaltinis, palyginti su namu, su žeme, nekilnojamuoju turtu, ir kokios nors bėdos negali padaryti, jokių nėra problemų. Vis dėlto automobilis, žiūrėkime, ir pabėga iš eismo įvykio, ir dalyvauja tam tikrose nusikalstamosiose veikose ir t. t., ir tikrai kartais būna situacijų, kad randame automobilį, bet nerandame asmens, kuriam priklauso tas automobilis arba kuris vairavo. Aš manau, čia tokia teisinė tvarka, tokios tvarkos nustatymas yra protingas, juolab jeigu asmuo tikrai rūpinasi ir mirusiojo palikimu, ir yra atsakingas, ir tą automobilį toliau nori vairuoti atsakingai, tai jam pranešti per 14 dienų, kad jis dabar bus valdytojas įstatymo tvarka, manau, čia teisinės procedūros turėtų būti tinkamos.

PIRMININKAS. Dėkojame, ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai dėl viso. Nuomonė už – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Kviečiu kolegas pritarti, nes iš tikrųjų yra šalinamos tam tikros biurokratinės kliūtys, yra sprendžiamos galimos žmonėms iškylančios problemos. Ir tikrai šio reglamentavimo svarstymo kontekste taip pat atkreipiu dėmesį, kad yra aktualu reglamentuoti ne tik atvejus, kai vairuotojas, neturintis dvejų metų vairavimo stažo, nėra baigęs papildomo vairuotojų mokymo, bet ir užtikrinti, kad papildomas vairuotojų mokymas būtų realus.

PIRMININKAS. Kadangi dėl motyvų prieš niekas neužsirašė, gal galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? (*Balsai salėje*) Siūlo balsuoti. Gerai, balsuojame. Kas palaikote šį projektą, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, prieš arba susilaikote.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 72, prieš – nėra, susilaikė 13. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomų niekas nesiūlo. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Daugiau siūlymų nėra. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

16.37 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1875, Administracinių nusižengimų kodekso 27, 34, 420, 422, 423 ir 424 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 31¹ ir 693 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1876 (pateikimas)

Kitas klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1875. Kartu ir lydymasis. Pranešėjas – viceministras P. Martinkus. Pateikimas. Prašom.

P. MARTINKUS. Dėkoju pirmininkui. Gerbiami Seimo nariai, noriu pristatyti projektą, pagal kurį planuojama įvesti alkoblokus automobiliuose. Šis projektas iš tikrųjų aptaria galimybę, kad prasižengusiems vairuotojams būtų sudaryta galimybė anksčiau atgauti teisę vairuoti, tačiau tie vairuotojai privalėtų vairuoti tik automobilius, kuriuose yra įrengti alkoblokai, ir atitinkamai šių

vairuotojų vairavimo pažymėjimai taip pat būtų pažymėti tam tikra žyma, kad policija galėtų atpažinti, kuriam vairuotojui yra taikomi tam tikri apribojimai.

Kaip ir minėjau, prasižengę vairuotojai ir toliau netektų pažymėjimo tam tikram laikui, bet jis būtų trumpesnis, jeigu pasirinktų vis dėlto įrengti alkobloką savo automobilyje. Taip pat galėtų būti taikoma ir bauda, atsižvelgiant į teismo arba pareigūno nurodymą. Tiek trumpai apie įstatymą. Mielai atsakyčiau į klausimus.

PIRMININKAS. Pirmasis klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas viceministre, ar galėtumėte šiek tiek daugiau, kiek galima kainuotų tokios įrangos diegimas? Kiek maždaug tokių atvejų per metus pasitaikytų? Kokia yra kitų Europos Sąjungos šalių praktika? Kiek Europos Sąjungos šalių jau taiko būtent tokį metodą?

P. MARTINKUS. Tos statistikos kaip ir neturiu su savimi, bet ką vertėtų akcentuoti, – tai būtų paties žmogaus pasirinkimas. Jeigu žmogus nori anksčiau grįžti prie vairo, jis turėtų kaip ir išipareigoti įrengti alkobloką. Taip pat žmogus galėtų pasverti, ar verta iš tikrųjų tai daryti, ar neverta. Vis dėlto lieka žmogui pačiam apsispręsti, ką jisai dėl šito klausimo... Čia kaip ir kaštai paties žmogaus būtų, jis galėtų nuspręsti.

PIRMININKAS. Klausia J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Šitoje pusėje, į dešinę, jeigu galima. Aš išivaizduoju, nusikaltęs pilietis, norėdamas grįžti greičiau į eismą, natūralu, susimontuos alkobloką, bet kaip jūs pririšite tą mašiną prie jo? Jis gali sėsti į bet kurią kitą mašiną, važiuoti ir niekas nesuveiks. Nuomojamose mašinose, aš suprantu, kur jau yra neišvengiamybė kiekvienam atsisėdus, bet privačiai – pasiims žmonos mažiną ir važiuoja.

P. MARTINKUS. Iš tikro šių vairuotojų kontrolė būtų kaip ir policijos atsakomybė, tačiau ką vertėtų pažymėti, kad būtent tų vairuotojų pažymėjimai būtų su papildoma žyme. Tai yra vos tik paėmus vairuotojo pažymėjimą būtų matyti, kad būtent šitam vairuotojui yra privalu turėti alkobloką. Natūralu, tai yra tam tikros kontrolės priemonės. Ko šiuo įstatymu siekiame, kad vis dėlto tie žmonės, kurie sėda prie vairo išgėrę, atprastų nuo šito įpročio ir sėdami prie vairo, kur yra alkoblokas, negalėtų vairuoti, jeigu būtų išgėrę. Tai yra tam tikra auklėjanti priemonė.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas viceministre, jūs kelintą kartą akcentuojate, kad specialiai bus pažymėtas vairuotojo pažymėjimas ir kitoks vairuotojo pažymėjimas, bet įstatymas jau yra priimtas Seime, kad nuo liepos 1 dienos apskritai vežiotis pažymėjimo nebūtina. Tai koks atsekamumas ir apskritai, kaip ruošiatės tą įstatymą įgyvendinti, nes nuo liepos 1 dienos faktiškai vežiosimės tik asmens dokumentą? Ačiū.

P. MARTINKUS. Tiesa. Iš tos perspektyvos tiesiog policijos duomenų bazėje kaip ir bus žyma, kad nėra taip, kad policija nežinos, kuris vairuotojas privalo dalyvauti. Yra labai aiškus pažymėjimas dėl šito.

PIRMININKAS. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas viceministre, vis tiek jūs turbūt nagrinėjote ir kitų šali patirtį. Ar galėtumėte išvardinti keletą būdų, kaip galima pasinaudoti mašina, apgaunant tą jūsus vadinamąjį alkobloką? Ar nusikaltėlis, pavyzdžiui, Lietuvoje, bet koks, įkaušęs ar ne, turi galimybę imti ir nuvaryti visiškai paprastai, apeidamas to alkobloko žabangas?

P. MARTINKUS. Šitų techninių detalių tikrai negalėčiau pakomentuoti. Tai priklauso nuo technologinio sprendimo. Bet ką vertėtų akcentuoti, ką ir minėjau, kad jeigu vairuotojas nori grįžti anksčiau į eismą, tai yra tam tikra priemonė, kuri neleistų, tai yra vairuotojas privalėtų vairuoti automobilį tik su alkobloku, ir nebūtų galima vairuoti kitų automobilių. Natūralu, kaip minėjau, tą kontrolę turėtų užtikrinti policija.

PIRMININKAS. Klausia A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas viceministre, mane stebina siūlymai, ypač ministerijos, Vyriausybės, tam tikri proginiai siūlymai, kada įvyksta kokia nors nelaimė, kažkas nuskesta, išmetamas ar girto sukelta avarija, tai teikiami tokie epizodiniai siūlymai, be jokio sisteminio pagrindo. Man keista, bet aš noriu jūsus paklausti, ar jūs nemanote, kad yra labai daug būdų tiems

chroniniams alkoholikams, piktavaliams žmonėms, kurie nuolat važinėja neblaivūs, yra labai daug būdų, kaip išvengti? Gali šalia sėdintis kaimynas papūsti ir panašiai. Kur čia jūs matote tą auklėjamąjį požymį nuolat alkoholi... arba nuolat piktnaudžiaujančių žmonių atžvilgiu?

P. MARTINKUS. Aš akcentuočiau kelis dalykus. Iš tikro dėl šito projekto diskusijos vyko jau pakankamai seniai. Kur jūs paminėjote dėl įvykio, tai čia, ko gero, buvo „CityBee“ įvykis. Iš tikro yra labiau analizuojamos galimybės dėl nuomojamų automobilių, tenai reikalauti alkoblokų. Yra diskusijos su verslu. Tačiau būtent šitas projektas, kaip minėjau, anksčiau buvo rengiamas ir šituo projektu yra siekiama, kad jeigu žmogus suklydo ir jeigu jo pajamos yra priklausomos nuo mobilumo ir galimybės vairuoti, kad būtų suteikta galimybė jam grįžti ar užsitikrinti tam tikras pajamas. Natūralu, kad ir pareigūnai, ir teismas turėtų įvertinti, ar tas žmogus yra nuolatinis pažeidėjas, ar tai yra pavieniai įvykiai, ir apskritai įvertinti tą situaciją. Šiuo atveju labiau sudaryti galimybę žmonėms grįžti prie vairo, jeigu jie tikrai nuoširdžiai gailisi dėl savo poelgio ir jeigu tikrai pažada laikytis numatytų apribojimų.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas viceministre, aš jau per Vyriausybės valandą klausiau ministro, kad jūs nesiryžote imtis prevencinių priemonių, t. y. siūlyti prevencines priemones per įstatymų pataisas dėl keleivinio transporto, sunkiasvorių sunkvežimių transporto, kaip yra kitose šalyse, kad privalomai tuose automobiliuose įrengiami alkoblokai arba, kaip jūs sakote, alkoblokai, jau veikiantys prevencine tvarka. Vadinas, tie žmonės profesionalai, kurie vairuoja ir veža keleivius, įskaitant autobusus, netgi kai kur ir taksi yra... tai kada tokias priemones siūlysite?

P. MARTINKUS. Ačiū už siūlymą. Tikrai su kolegomis reikėtų detaliau aptarti. Kiek žinau, buvo pasižiūrėta ir Vilniaus patirtis, man regis, jau kai kur yra pilotiniai projektai šito dalyko. Būtinai įvertinsime galimybę, kaip ir pasiūlėte, prevencinių papildomų priemonių, kurios veiktų proaktyviai, o ne reaktyviai. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkojame, viceministre. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai dėl viso. Nuomonė už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Kolegos Seimo nariai, norėčiau labai pasveikinti tokią Susisiekimo ministerijos iniciatyvą ir suprantu, kad tai pirmasis žingsnis dėl nulio mirčių programos, kurią yra paskelbusi Susisiekimo ministerija. Švedija dar 1997 metais paskelbė nulio mirčių iniciatyvą ir ėmėsi anti... alkoblokų sistemos. Tai yra tik vienas iš elementų, kuriuos galima taikyti. Pavyzdžiui, kiti elementai galėtų būti, kad šeimos gydytojai arba gydytojai, kurie dirba profesionaliai su priklausomybės ligomis sergančiais ligoniais, automatiškai turėtų prievolę informuoti atsakingas institucijas ir tos atsakingos institucijos turėtų drausti ir per prievartą įdiegti tokias sistemas.

Per 27 metus Lietuvoje netekome viso Kretingos miestelio. Pats gerbiamas viceministras kilęs iš tenai. Būtina daryti pažangius sprendimus. Bet aš norėčiau, kad ministerija irgi bandytų pažiūrėti į šį iššūkį kūrybiškai. Po penkerių metų mes kalbėsime apie tai, kad asmenys, turintys priklausomybę nuo alkoholio, turėtų nebeteikti teisės vairuoti ir vairuoti tik save valdančius automobilius. Jau kalbama apie tai pasaulyje. Kai kurie miestai startuoja su programomis, kur iš esmės startuoja taksi be vairuotojų. Lietuva galėtų iškelti ambiciją, kad iš esmės mes eitume ta linkme, kad žmonės, kurie daro klaidų prie vairo, netektų teisės vairuoti iš viso gyvenime, ir pereitume prie šitos sistemos. Būdamas inovatyvi ministerija, turėtume paskatinti, kad Lietuva taptų viena pirmųjų pasaulyje su tokia vizija.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, matyt, reikės pritarti po pateikimo, bet tam tikrų abejonių išlieka ir aš noriu jas išsakyti. Atrodo, laikraščiai rašo, tai reikia ką nors daryti. Ir čia tokia proginė liūdna iniciatyva. Kai matome mirtis, tada imamės kokių nors siūlymų.

Pats tikslas gal ir nėra blogas, bet reikėtų šiek tiek daugiau informacijos pristatant projektus Seimui, panagrinėti kitų Europos Sąjungos šalių praktiką, kur yra naudojama ir kaip naudojama, kaip sekasi naudoti, pasižiūrėti, kiek kainuoja tokių priemonių įdiegimas. Taip pat pažiūrėti, kaip dera su jau priimtais įstatymais, kaip kad sprendimas, pagal kurį nebereikia vežiotis vairuotojų

pažymėjimo, o čia kalbama apie tai, kad jų vis dar reikia, pagal naują projektą bus žymimi vairuotojų pažymėjimai, kurių jau greitai nebereikės apskritai vežiotis.

Kaip ir kolegos minėjo, galbūt daug tikslingiau būtų kalbėti apie tokių alkoblokų įdiegimą keleiviniam transportui, sunkiasvoriam transportui, autobusams. Iš tikrųjų kviečiu pasižiūrėti šiek tiek plačiau ir kitąkart pateikti šiek tiek detalesnę analizę.

PIRMININKAS. Kadangi nuomonės išsiskyrė, kviečiu balsuoti dėl šio projekto.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 75, prieš – 2, susilaikė 9. Pateikimui pritarta. Siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis, papildomo nesiūloma. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Niekas daugiau siūlymų neturite. Bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Kitas klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2013. Nėra pranešėjo? Gal palauksime.

16.51 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1643 (pateikimas)

Tada kitą pristatysime – Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1643. Pranešėjas – Seimo narys M. Puidokas. Prašau. Pateikimas.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, įstatymuose sankcijos turi būti konstruojamos taip, kad jas taikant būtų galima atsižvelgti į teisės pažeidimo pobūdį, į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes, idant skiriama bausmė arba nuobauda nebūtų neteisinga, neadekvati padarytam teisės pažeidimui. Juk greitis keliuose ribojamas ne tam, kad tiesiog būtų ribojama ar draudžiama, o būtent dėl saugumo, kad būtų išvengta potencialiai galinčių įvykti avarių ar eismo įvykių, kad visuomenė būtų nuo jų apsaugota, todėl, laikantis iš Konstitucijos kylančio proporcingumo principo, taikomos baudos turi atitikti padaryto nusižengimo mastą.

Šiuo metu Administracinių nusižengimų kodeksas numato vienodą atsakomybę už greičio viršijimą, nepriklausomai nuo to, kur greitis viršijamas. Toks reguliavimas, mano manymu, ydingas, nes kai 30 kilometrų greitis viršijamas autostradoje, tai yra viena situacija, o visiškai kita situacija, kai tais pačiais 30 kilometrų greitis viršijamas ženklų pažymėtoje gyvenamosios zonos vietoje, nes tenai pėstieji turi pirmenybę, o galima važiuoti tikrai 20 kilometrų per valandą greičiu. Natūralu, kad tokiose vietose tiek vaiką mašina gali sužaloti, tiek bet kurį kitą pėsčiąjį, tiesiog atsakomybė vairuotojui dėl tokio pažeidimo yra daug sykių didesnė ir galima grėsmė visuomenei taip pat yra visiškai skirtingo lygmens.

Dėl šios priežasties siūlau atsakomybę skirstyti ne tik pagal tai, kiek labai buvo viršytas greitis, bet ir pagal tai, kur tai buvo padaryta ir koks pavojus buvo sukeltas. Projektu siūlau nustatyti tris teritorijų rūšis, kuriose už tokį patį viršytą greitį dėl skirtingo sukulto pavojaus grėstų skirtinga atsakomybė. Griežčiausiai siūlau bausti tuos vairuotojus, kurie greitį viršija gyvenamojoje zonoje, būtent toje vietoje, kur pėstieji turi pirmenybę. Čia viršijus greitį, pavyzdžiui, 10–20 kilometrų, bauda padidėtų daug – nuo 15–45 eurų iki 45–120 eurų. Atsakomybės dydis už greičio viršijimą miestuose, miesteliuose ir kitose gyvenvietėse nesikeistų, o atsakomybė už greičio viršijimą ne gyvenvietėse, pavyzdžiui, autostradose, greitkeluose, užmiestyje, truputėlį švelnėtų. Taigi tokia yra siūlymo esmė – diferencijuoti į tris zonas, atsižvelgiant į pavojingumą žmonėms ir jų sveikatai.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Pirmasis klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Grėsmė visuomenei gali būti ir ne gyvenvietėje. Kokie vertinimo kriterijai, kaip čia tada suprasti, nes gyvybės kaina yra ir gyvenvietėje, ir ne gyvenvietėje? Man čia truputėlį yra to neaiškumo. Kaip jūs matytumėte?

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Dėkoju, kolega, už klausimą. Iš tikrųjų saugaus eismo ekspertai aki-vaizdžiai yra nustatę, kad būtent tokiose vietose, kuriose pėsčiųjų pirmenybė, chuliganizmo kelyje, kai tu leistiną greitį, pabrėžiu, viršiji kelis kartus, t. y. du sykius, du su puse karto, nes taip atsitinka dėl labai mažo leistino greičio, kai tu sukeli labai didelį pavojų bet kokiam pėsčiajam, kuris gali netikėtai išbėgti į kelią, šiuo atveju aš manau, kad turėtume stengtis apriboti chuliganizmo atvejus. Jeigu kalbėtume apie miestus, miestelius, tai juose taip pat nėra siūloma mažinti atsako-

mybę arba baudas, nes galvojama, kad tikrai tos baudos šiandien yra adekvačios. Žiūrint procentiškai pagal proporcingumą autostradose ir greitkeliuose, kai, tarkim, greitis yra leidžiamas, pavyzdžiui, 110 kilometrų, natūralu, kad procentiškai to pažeidimo tiek galima grėsmė, tiek pavojus yra ženkliai mažesnis.

PIRMININKAS. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Gerbiamasis kolega, kokiose valstybėse taikoma jūsų siūloma sistema? Iš esmės pažiūrėkime, tarkim, 10 kilometrų viršijus greitį namų zonoje mieste, kur galima važiuoti 30 kilometrų per valandą, važiuojant 40 kilometrų per valandą rizika pasekmių sunkumo yra daug mažesnė negu autostradoje viršijus greitį nuo 130 iki 140 kilometrų. Važiuojant 140 greičiu, jeigu įvyksta susidūrimas, pasekmės bus daug baisesnės negu važiuojant 40 kilometrų greičiu. Bet pagal jūsų siūlymą čia, mieste, bus baudžiama daug daugiau negu autostradoje. O pažiūrėkime, tas pats mūsų „Via Baltica“ – mirties kelias, kurį jau mirties keliu praminė ne tik policininkai, ir Gedimino prospektas, kur yra namų zona, kur 30 kilometrų per valandą važiuojama, tai net lyginti negalima. Kokiose valstybėse yra tokia sistema?

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Iš tikrųjų yra šalių, kuriose tvarka, būtent pažeidimo griežtumas priklauso nuo to, kiek procentiškai buvo pažeidimų įvykdyta. Pavyzdžiui, Šveicarija. Bet Lietuvos atveju aš manau, kad tikrai mes dabar įdiegėme nemažai susijusių saugumo priemonių, tai yra matuojamas vairuotojų vidutinis greitis greitkeliuose, autostradoje, taip pat yra vadinamosios greičio šaudyklės, tai yra tos priemonės, kurios skatina vairuotojus laikytis saugaus greičio reikalavimų, todėl manyčiau, kad žymiai svarbesnis dalykas šiuo atveju yra avarių skaičius, o avarių skaičius būtent yra didžiausias miestuose ir diferencijavimas būtent pagal žalą arba grėsmę žmogaus sveikatai būtų teisingas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai dėl viso. Nuomonė prieš – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, aš manau, nežinau, čia toks švelniausias apibūdinimas, kurį noriu pasakyti, tai toks siūlymas yra ne laiku, iš tiesų neištyrus situacijos ir nežinant. Taip, kitose valstybėse bauda arba sankcijos dydis priklauso procentiškai nuo pažeidėjo pajamų. Todėl Šveicarijoje, Skandinavijos valstybėse ir kai kuriose kitose Europos valstybėse vienas pažeidėjas gali sumokėti 100 tūkst. už tą patį pažeidimą, kitas gali sumokėti 100 eurų. Tačiau šitas variantas... Man neatrodo, kad jis padės mažinti mūsų avaringumą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo projekto.

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 35, prieš – 10, susilaikė 31. Projektui nepritarta.

Skelbiu alternatyvų balsavimą. Kas siūlote iniciatoriams tobulinti, balsuokite už, kas siūlote atmesti, balsuokite prieš.

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 54, prieš – 22. Iniciatoriams siūloma tobulinti.

Viltingai žiūriu į R. Žemaitaitį, vis dar nepasirodė. Tuomet jo projektą perkeliame į ketvirtadienio darbotvarkę.

Šiandien labai sparčiai dirbome ir visus klausimus išsprendėme. Liko Seimo narių pareiškimai, bet, kiek žinau, Naglis nieko nesugalvojo.

Gerbiamieji, kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 77 Seimo nariai. Gegužės 8 dienos vakarinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Antanavičienė Lina 37, 38
Anušauskas Arvydas 16, 21, 22, 32, 35, 36, 39, 54, 56
Armonaitė Aušrinė 47
- Balsys Linas 40
Baškienė Rima 7, 12, 23
Baublys Juozas 15
Baura Antanas 51, 59
Biekša Darius 37, 38, 41
Budbergytė Rasa 7
Budrevičienė Dalia 51
Burokienė Guoda 9
- Chodkevičius Jonas 7
- Čimbaras Petras 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 43
- Dagys Rimantas Jonas 46
- Gailius Vitalijus 55, 57, 60
Gentvilas Simonas 24, 25, 26, 27, 28, 29, 33, 34, 63
Gražulis Petras 9
Gumuliauskas Arūnas 7
- Jarutis Jonas 14, 15, 16, 17, 22, 62
Jovaiša Eugenijus 7, 14
Jovaiša Sergejus 16, 42, 62
Juknevičienė Rasa 36
- Karoblis Raimundas 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37
Kirkilas Gediminas 7
Kubilius Andrius 7, 8, 20, 22
- Majauskas Mykolas 8, 14, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 32, 35,
39, 41, 48, 49, 50, 54, 60, 62, 63
Markauskas Bronius 19
Martinėlis Raimundas 16
Martinkus Paulius 61, 62, 63
Matulas Antanas 49, 62
Mažeika Kęstutis 11
Misiūnas Eimutis 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59,
60, 61
Miškinis Antanas Algimantas 43
- Narkevič Jaroslav 32, 33
Nausėda Alfredas Stasys 25, 26, 28
- Nekrošius Arvydas 8, 44
Norkienė Aušrinė 42
- Olekas Juozas 33, 34, 36, 37, 40, 42, 46, 47, 52, 55
Otingeris Giunteris (Oettinger Günther) 20
- Palionis Andrius 11, 27
Pocius Renatas 38, 39, 40, 41
Poderys Virgilijus 40
Pranckietis Viktoras 7
Puidokas Mindaugas 60, 61, 64, 65
Pupinis Edmundas 15, 20, 21, 25, 26, 27, 28, 41, 51, 62
Puteikis Naglis 10, 11, 29, 30
- Radišauskienė Eglė 41, 42
Razma Jurgis 12, 22
Rimkus Juozas 27
Rinkevičius Viktoras 8, 42, 59
Rozova Irina 59
- Sabatauskas Julius 17, 60, 61, 63, 65
Sysas Algirdas 13, 16, 30, 33
Skardžius Artūras 41
Stančikas Andriejus 27
Starkevičius Kazys 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29
Streikus Zenonas 9
- Šarknickas Robertas 64
Šedbaras Stasys 13, 14, 15, 17, 51, 53, 56, 57, 58
Šiaulienė Irena 7, 39
Šimas Audrys 16
Šimonytė Ingrida 8, 9, 10, 20, 53
Širinskienė Agnė 11, 12, 22
- Talmont Leonard 47, 48
Tomilinas Tomas 13, 17
Tumėnas Stasys 8
- Urbšys Povilas 7
- Vasiliauskas Gediminas 30
Veryga Aurelijus 44, 46, 47, 48, 49
Vingrienė Virginija 10
Vinkus Antanas 30, 33, 48
- Žemaitaitis Remigijus 11, 15, 16, 19, 37, 47, 52, 53, 65

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*